

Vlaams
Parlement

ingediend op **940** (2016-2017) – Nr. 1
21 oktober 2016 (2016-2017)

Beleidsbrief

Onderwijs
2016-2017

ingediend door viceminister-president Hilde Crevits

INHOUD

I. Inhoudstafel	2
II. Lijst met afkortingen	5
III. Managementsamenvatting.....	7
IV. Strategische en operationele doelstellingen	10
1. Strategisch doel 1: Talenten van elke lerende ten volle ontwikkelen	10
1.1. Alle kinderen stevige fundamenteën geven door een sterk basis-onderwijs	10
1.1.1. Inzetten op een maximale participatie aan kleuteronderwijs vanaf drie jaar	10
1.1.2. Het lager onderwijs naar waarde schatten	11
1.2. De lat hoog leggen voor alle leerlingen door het secundair onderwijs te moderniseren.....	13
1.3. Studenten in het hoger onderwijs maximale kansen op slagen en internationale ervaring geven.....	13
1.4. Volwassenonderwijs als partner in levenslang leren.....	13
1.5. Samenwerking tussen het kunstonderwijs en de cultuuractoren	14
1.6. Leerdoelen scherpstellen om sterke persoonlijkheden te vormen	15
1.7. Competenties van Nederlands en moderne vreemde talen blijvend verbeteren	17
1.8. Van leren en werken een volwaardig onderwijstraject maken ..	18
1.9. Een vlotte doorstroom van het onderwijs naar de arbeidsmarkt realiseren	19
1.9.1. Vlaamse kwalificatiestructuur uitrollen met verkorte procedures	19
1.9.2. Een geïntegreerd kwaliteitskader voor beroepsopleidingen invoeren	19
1.9.3. Via betere randvoorwaarden het werkplekleren stimuleren	20
1.9.4. Competenties verworven in niet-formele en informele contexten erkennen.....	20
1.9.5. Leerlingen warmer maken voor STEM.....	21
1.9.6. Werk maken van werk in zorgsector.....	21
1.9.7. Ondernemerschap en ondernemingszin aanmoedigen.	22
1.9.8. Werking rtc optimaliseren.....	22
1.9.9. Voorbereiding schoolverlaters op de arbeidsmarkt.....	23
1.10. Een betere studiekeuzebegeleiding realiseren	23
1.11. Ondersteuning van lerenden versterken	24
1.12. Het uitrollen van het beleid voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	25

1.13. De financiële drempel tot participatie aan onderwijs aanpakken via school- en studietoelagen.....	27
1.14. De (digitale) geletterdheid en mediawijsheid verhogen.....	27
1.15. Leerlingenvervoer verbeteren	28
2. Strategisch doel 2: Voldoende, deskundig en gemotiveerd onderwijspersoneel garanderen.....	29
2.1. De lerarenopleiding versterken	29
2.2. Een professionele, uitdagende en meer gevarieerde onderwijsloopbaan realiseren	29
2.3. Een loopbaanlange professionalisering en ondersteuning van leraren realiseren.....	31
3. Strategisch doel 3: Onderwijsinstellingen versterken	31
3.1. Het inschrijvingsbeleid vereenvoudigen en vernieuwen.....	31
3.2. Een optimalisatie van het onderwijslandschap mogelijk maken	32
3.3. Naar een meer eenvormig landschap voor internaten evolueren	32
3.4. De werkingsmiddelen in het leerplichtonderwijs evalueren	33
3.5. Het aanbod en de financiering in het hoger onderwijs bijsturen	33
3.6. Het onderwijsbeleid voeren in de Vlaamse Rand en Brussel.....	34
3.7. Internationale ontwikkelingen vertalen in Vlaams onderwijsbeleid	35
3.8. Juridisering, regeldruk en planlast terugdringen	36
3.8.1. Een globaal akkoord om planlast te verminderen	36
3.8.2. Scholen ondersteunen bij de toenemende juridisering	37
3.8.3. Regels verminderen, schoolproof maken en verduidelijken	38
3.8.4. Moderne dienstverlening	38
3.9. In dialoog gaan vergt duidelijke communicatie	40
4. Strategisch doel 4: Werk maken van een Masterplan Scholenbouw	41
4.1. Masterplan scholenbouw uitwerken.....	41
4.2. ICT-infrastructuur vernieuwen.....	43
5. Strategisch doel 5: Topkwaliteit realiseren	44
5.1. Instellingen verantwoordelijkheid geven voor kwaliteitszorg....	44
5.2. De kwaliteit versterken door informatierijke omgevingen te creëren	45
6. Aandacht voor transversaal beleid	47
6.1. Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers.....	47
6.2. Horizontale beleidsplannen.....	48

V. Bijlagen	50
Bijlage 1: Uittreksel uit de regelgevingsagenda	50
Bijlage 2: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de lopende legislatuur	59
Bijlage 3: Inhoudelijke rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof.....	63
Bijlage 4: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie waarin Vlaamse decreten werden vernietigd of ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden.	109
Bijlage 5: Koppeling tussen begroting en beleidsbrief.	110

II. LIJST MET AFKORTINGEN

ASEM: Asia-Europe meeting
ASR: aangifte van de sociale zekerheidsrisico's
BSO: beroepssecundair onderwijs
BKOT: beroepskwalificerende opleidingstrajecten
BTW: belasting over de toegevoegde waarde
BUSO: buitengewoon secundair onderwijs
BVH: bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne
CLB: centrum voor leerlingenbegeleiding
CLIL: content and language integrated learning
CVO: centrum voor volwassenenonderwijs
DAC: derde arbeidscircuit
DBFM: design, build, finance and maintain
DHO: databank hoger onderwijs
DKO: deeltijds kunstonderwijs
DWH: datawarehouse
EHBO: eerste hulp bij ongevallen
EVC: erkenning van competenties
FOD WASO: federale overheidsdienst werkgelegenheid, arbeid en sociaal overleg
GCES: governing complex education systems
GECO: gesubsidieerde contractueel
GON: geïntegreerd onderwijs
GOAL: guidance and orientation of adult learners
HBO5: hoger beroepsonderwijs
HIVO: hogere instituut voor opvoedkunde
ICCS: international civic and citizenship education study
IDP: interdiocesane proeven
IPO: internaten met permanente openstelling
ION: inclusief onderwijs
JKP: Vlaamse Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan
LLB: leerlingenbegeleiding
LOP: lokaal overlegplatform
MARS: meertaligheid als realiteit op school
NT2: Nederlands tweede taal
NVAO: Nederlands-Vlaamse accreditatie organisatie
OBPWO: onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek
OESO: organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling
OKAN: onthaalklassen anderstalige nieuwkomers

OKOT: onderwijskwalificerende opleidingstrajecten
OV: opleidingsvorm
PAV: project algemene vakken
PISA: programme for international student assessment
POT: persoonlijk ontwikkelingstraject
ROK: gemeenschappelijk referentiekader voor onderwijskwaliteit
RVA: rijksdienst voor arbeidsvoorziening
SERV: sociaal-economische raad van Vlaanderen
STEM: Science - Technology – Engineering – Mathematics
TALIS: teaching and learning international survey
TIMSS: trends in international mathematics and science study
TSO: technisch secundair onderwijs
UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VAPA: Vlaamse actieplan armoedebestrijding
VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VIAA: Vlaams archiveringsinstituut
VIVO: Vlaams instituut voor vorming en opleiding in de social profit
VKS: Vlaamse kwalificatiestructuur
VLHORA: Vlaamse hogescholenraad
VLIR: Vlaamse interuniversitaire raad
VLOR: Vlaamse onderwijsraad
VLUHR: Vlaamse universiteiten en hogescholen raad
VSK: Vlaams scholierenkoepel
VSV: vroegtijdig schoolverlaten

III. MANAGEMENTSAMENVATTING

Onderwijsbeleid start vanuit vertrouwen en gedeelde verantwoordelijkheid. Een dynamisch, krachtadig en efficiënt onderwijsbeleid komt steeds tot stand in nauw overleg met alle betrokken partners. In de eerste plaats zijn dat de leerkrachten en directies, de onderwijsverstrekkers en –ondersteuners, maar evenzeer de leerlingen en hun ouders. De basis van mijn beleid is het geven van vertrouwen en verantwoordelijkheid en het houden van breed overleg, om zo voor elke lerende het best mogelijke traject te garanderen. Deze visie respecteert elk onderwijsniveau vanuit zijn eigen specificiteit en autonomie, maar kijkt ook verder naar onderwijs als een levenslang continuüm voor elke lerende. Samen maken wij onderwijs.

Ongewild is het thema 'veiligheid' een onderdeel van de beleidsbrief geworden. De gebeurtenissen van november 2015 in Parijs en maart 2016 in Brussel deden onze samenleving op haar grondvesten daveren. Ons onderwijs zorgde ervoor dat kinderen en jongeren een veilige plaats vonden waar ze terecht konden met al hun vragen of angsten. Het onderwijsveld bundelde haar krachten om de leerlingen, leerkrachten en ouders zo goed mogelijk te ondersteunen. Ook als minister van Onderwijs nam ik maatregelen om het onderwijsveld maximale ondersteuning te bieden in het omgaan met deze problematiek. Deze maatregelen heb ik een plaats gegeven in deze beleidsbrief.

Ons basisonderwijs heeft een sterke reputatie. De eigenheid van het basisonderwijs wordt mee bepaald door een geïntegreerd karakter. Ik implementeer de maatregelen met betrekking tot het lager onderwijs, rekening houdende met de strategische verkenning van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) over de eigenheid van het basisonderwijs. Ik blijf ook inzetten op een maximale participatie aan het kleuteronderwijs vanaf de leeftijd van 3 jaar. Tenslotte wil ik krachtige leer- en werkomgevingen creëren voor leerlingen en leerkrachten door onderlinge kruisbestuiving en duurzame professionalisering.

Ook ons secundair onderwijs behoort internationaal tot de top. Op basis van de adviezen van de VLOR, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de reacties van de verschillende stakeholders, finaliseer ik het concept van de modernisering van het secundair onderwijs en bereid ik de gefaseerde implementatie ervan voor. In eerste instantie zal ik op basis van de feedback de matrix van het toekomstige secundair onderwijs definitief vastleggen. Vanaf 1 september 2018 wordt het gemoderniseerd secundair onderwijs gefaseerd uitgerold. Ik heb daarbij oog voor de impact op leerlingenstromen, schoolorganisatie, personeel en financiering.

Onder meer op basis van de resultaten van het maatschappelijk debat, maak ik werk van duidelijk geformuleerde, geactualiseerde en gereduceerde eindtermen die gefaseerd worden uitgerold.

Een belangrijk luik in de uitvoering van het masterplan secundair onderwijs is de opwaardering van het huidig technisch en beroepssecundair onderwijs (tso en bso). Dit schooljaar gaat het project 'schoolbank op de werkplek' van start en daarnaast lopen de proefprojecten. Op basis van een continue afstemming met de lopende proefprojecten zal ik, in samenwerking met mijn collega bevoegd voor Werk, het decreet duaal leren en werken realiseren.

Wat het M-decreet betreft, wordt dit schooljaar een overgangsjaar. Zowel voor de waarborgregeling als voor de ondersteuning in het kader van het geïntegreerd onderwijs (gon) en het inclusief onderwijs (ion). De pre-waarborgregeling in het basisonderwijs wordt substantiëler, waardoor er meer scholen voor gewoon en buitengewoon basisonderwijs aan kunnen deelnemen. Bovendien kan ook op het niveau van het secundair onderwijs met een waarborgregeling gestart worden. Ik blijf daarnaast het M-decreet monitoren en evalueren.

In het hoger onderwijs blijf ik samen met de instellingen inzetten op vier belangrijke werven: kwaliteitszorg, rationalisatie, flexibilisering en oriëntering. Ik vraag aan het hoger onderwijs om hun grondige rationalisatieoefeningen af te werken. Om de tendens naar verlenging van de studieduur door de studenten tegen te gaan, herwerkte ik de regelgeving die toelaat om de studievoortgang te bewaken. Ik zal de effecten hiervan monitoren. Op basis van de VLOR-adviezen en de gemaakte simulaties, evalueer ik het leerkrediet met aandacht voor de impact ervan op studievoortgang en de rol ervan binnen het financieringsmechanisme. De evaluatie van het financieringsdecreet is het vertrekpunt om het systeem waar mogelijk transparanter te maken.

Op het vlak van de oriëntering ontwikkelde het werkveld een oriënteringsproef en niet-bindende toelatingsproeven voor zowel de academische STEM-opleidingen als de geïntegreerde lerarenopleidingen. In functie van de verdere uitbouw, validering en veralgemening zal een bredere afname van Columbus gebeuren waarbij alle scholen de kans krijgen om hun leerlingen dit instrument te laten afleggen. De toelatingsproef voor de lerarenopleiding wordt dit academiejaar afgenomen bij alle pas ingeschreven studenten. De VLIR werkt op haar beurt aan de opvolging van de validiteit en betrouwbaarheid van de instellingsneutrale toelatingsproeven. Een betere studiekeuzebegeleiding, zowel naar het secundair als naar het hoger onderwijs, is immers een speerpunt van mijn beleid.

Vertrekkende van de conceptnota en de input van de onderwijs-, werk- en welzijnspartners schrijf ik een nieuw decreet op de leerlingenbegeleiding, waarin de rollen van alle betrokken actoren scherp zijn afgebakend.

Leren stopt niet aan de schoolpoort van het leerplichtonderwijs. Daarom zal de nieuwe programmatieprocedure geïmplementeerd worden in het secundair volwassenenonderwijs. Bij de hervorming van het volwassenenonderwijs houden we rekening met de krittlijnen voor Nederlands tweede taal (NT2) zoals opgenomen in de betreffende conceptnota. Ik laat een nieuwe rationalisatienorm vastleggen voor de centra voor volwassenenonderwijs (cvo) en een nieuw financieringssysteem uittekenen.

Samen met mijn collega bevoegd voor Werk leg ik een voorontwerp van decreet erkenning van competenties (evc) voor aan de Vlaamse Regering. Hierin zal ik de nodige aspecten voor de formele erkenning van competenties regelen evenals afspraken maken inzake de kwaliteitszorg van evc-trajecten. Ik werk scenario's uit voor de organisatie en financiering van evc.

Samen met mijn collega bevoegd voor Werk verwacht ik een 60-tal nieuwe of geactualiseerde beroepskwalificaties die ik ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering zal voorleggen. Samen met de onderwijspartners werk ik aan de ontwikkeling van een format voor onderwijskwalificaties op niveaus 1 tot en met 4, met inbegrip van de opname van de beroepskwalificaties. Ook ontwikkelen we onderwijskwalificaties op niveau 5.

In het deeltijds kunstonderwijs (dko) ga ik in overleg met de sector om een helder en eenvoudig niveaudecreet uit te werken dat op 1 september 2018 in werking zal treden. Daarbij wil ik de huidige kwaliteit waarborgen en tegelijkertijd meer ruimte creëren voor de creativiteit van leerkrachten, leerlingen en schoolbesturen. Daarnaast wil ik de vruchtbare wisselwerking tussen academies en het leerplichtonderwijs, maar ook met lokale culturele actoren en amateurkunsten stimuleren.

Wat de capaciteit betreft kende ik uitgaande van een meerjarenplanning in 2016 150 miljoen euro aan capaciteitsmiddelen toe voor de periode 2016-2018. Dat is dus telkens 50 miljoen euro per jaar. Deze middelen werden verdeeld over capaciteitsprojecten die vanuit de lokale task forces capaciteit als prioritair naar voor werden geschoven. Hiermee worden 11.213 extra plaatsen gecreëerd in het basisonderwijs en 1.933 extra plaatsen in

het secundair onderwijs. Na de bespreking van het masterplan scholenbouw in het Vlaams Parlement startte ik met de uitrol ervan. Binnen de reguliere subsidiëring van scholenbouwdossiers door mijn administratie zijn de subsidieprocedures voor het vrij gesubsidieerd onderwijs gewijzigd. Ook de dossierbehandeling van de subsidieaanvragen door het vrij en officieel gesubsidieerd onderwijs werd aangepast. Het aantal afwijkende subsidieprocedures en uitzonderingsmogelijkheden is daardoor substantieel verminderd, wat toelaat om in de toekomst een groter deel van het budget te reserveren voor het aanpakken van de gewone wachtlijstdossiers. In het nieuwe kader is aandacht voor een administratieve vereenvoudiging in de afhandeling van de bouwdossiers.

In overleg met de onderwijspartners maak ik werk van de operationalisering van de conceptnota 'Bestuurlijke optimalisatie'. Ik voorzie de nodige stimuli voor de 'verenigingen van schoolbesturen' en 'schoolbesturen met bijzondere kenmerken'. Ik werk in 2017 een voorontwerp van decreet uit dat ik aan de Vlaamse Regering zal voorleggen.

Ik steun de aanbieders van het officieel onderwijs om tot meer structurele en diepgaande samenwerking te komen.

We focussen de rol en de financiering van de pedagogische begeleidingsdiensten verder op de ondersteuning van de leraren. We bereiden de tweede visitatie voor waarbij onder meer zal nagegaan worden of deze doelen ook effectief bereikt worden.

Het terugdringen van planlast die de autonomie van leerkrachten en scholen inperkt is een andere belangrijke beleidsprioriteit. Samen met de vakorganisaties en de onderwijsverstrekkers wil ik het gemeenschappelijk 'actieplan Tarra' afronden en uitvoering geven aan de daarin opgenomen engagementen binnen de actieterreinen. Ik vraag aan alle onderwijspartners, mijn administratie en de inspectie om bij het uitoefenen van hun kernopdrachten systematisch de Tarra-toets te hanteren. Dit betekent dat iedere partner vertrekt vanuit het vertrouwen in schoolbesturen en in onderwijspersoneel en steeds kiest voor de beleidsopties die voor leerkrachten en scholen zo weinig mogelijke administratieve belasting met zich meebrengen.

Want onderwijs is mensenwerk. Dynamisch en kwaliteitsvol onderwijs realiseren we in de eerste plaats dankzij het harde en vaak excellente werk van leerkrachten, docenten, professoren én hun teams. Het is mijn ambitie een professionele, uitdagende en meer gevarieerde onderwijsloopbaan te realiseren. Dat begint bij het versterken van de lerarenopleiding. Op basis van de feedback uit de werkgroepen, zal ik een voorontwerp van decreet uitwerken en voorleggen aan de Vlaamse Regering. Vanaf januari zullen er projecten ter ondersteuning van de transitie van de lerarenopleidingen van start gaan.

Daarnaast is een breed gedragen en duurzaam loopbaanpact nodig. De gesprekken hieromtrent heb ik terug opgestart. Nu we succesvol tot een hervorming van de verlostelsels zijn gekomen, zal ik de focus leggen op de werkzaamheden rond de loopbaan en opdracht van het onderwijspersoneel.

In respectvol overleg met alle betrokken partners vertrouwen en verantwoordelijkheid geven om samen in de klas en in de school het beste onderwijstraject voor elke lerende uit te tekenen, dat is onze missie voor het komende beleidsjaar.

IV. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

1. Strategisch doel 1: Talenten van elke lerende ten volle ontwikkelen

1.1. Alle kinderen stevige fundamenteën geven door een sterk basisonderwijs

1.1.1. *Inzetten op een maximale participatie aan kleuteronderwijs vanaf drie jaar*

Realisaties 2015-2016

De Vlaamse Regering besliste dat kleuters in de toekomst minstens 250 halve dagen aanwezig moeten zijn in de derde kleuterklas om toegang te krijgen tot het lager onderwijs. Met betrekking tot de kinderbijslag besliste ik samen met mijn collega bevoegd voor Welzijn om de extra participatietoeslag in de eerste en tweede kleuterklas te koppelen aan een inschrijving en een voldoende aanwezigheid.

Mijn administratie finaliseerde een rapport over kleuterparticipatie. Een beleidsdomeinoverstijgende ambtelijke werkgroep werkte met vertegenwoordigers van verschillende beleidsdomeinen aan de contouren van een gezamenlijk kader over de transitie tussen het gezin, de kinderopvang en de kleuterschool.

Plannen 2016-2017

Op basis van het rapport kleuterparticipatie en na advies van de VLOR werk ik samen met Kind en Gezin en mijn administratie gerichte maatregelen uit om de kleine groep kleuters die niet ingeschreven is of onvoldoende participeert, toch naar de kleuterklas te krijgen. Ik werk hiervoor een actieplan uit. Het informeren en sensibiliseren van ouders en scholen over het belang van de inschrijving én vooral het belang van voldoende aanwezigheid op de kleuterschool van de jongste kleuters staat hierbij centraal. Samen met mijn collega bevoegd voor Welzijn wil ik de samenwerking met de Huizen van het Kind optimaliseren en inzetten op een warme overgang naar de kleuterschool. Daarnaast zet ik in op samenwerking met socio-culturele organisaties die vertrouwdsheid oproepen bij de onderparticiperende groepen. Van de lokale overlegplatformen (lop) vraag ik een blijvende inzet om de groep kleuters die nog niet naar het kleuteronderwijs gaat, toch te bereiken. Het nieuwe kader dat de werkgroep ontwikkelde, en dat ze nog zullen verfijnen, is hierbij de leidraad. Er wordt werk gemaakt van concrete acties om te komen tot een betere structurele, pedagogische en professionele continuïteit en een betere samenhang tussen thuis, de buurt en de gemeenschap.

De maatregel dat kleuters minstens 250 halve dagen aanwezig moeten zijn in de derde kleuterklas om toegang te krijgen tot het lager onderwijs zal ingaan vanaf het schooljaar 2018-2019. Tijdens het schooljaar 2017-2018 zal ik de ouders hierrond sensibiliseren. Onderwijsdecreet XXVII zal de nodige legistieke aanpassingen bevatten.

1.1.2. *Het lager onderwijs naar waarde schatten*

Realisaties 2015-2016

Ik heb opdracht gegeven voor een wetenschappelijk onderzoek naar flexibele leertrajecten en een onderzoek naar de inzet en ontwikkeling van competenties van leerkrachten in de laatste jaren van het lager onderwijs.

Op mijn initiatief besliste de Vlaamse regering over tal van maatregelen die tot doel hebben om de interne kwaliteitszorg van het basisonderwijs te versterken en te komen tot een vlottere doorstroom van het basis- naar het secundair onderwijs.

Plannen 2016-2017

Ik rol de besliste maatregelen met betrekking tot het lager onderwijs uit, rekening houdende met de strategische verkenning van de VLOR over de eigenheid van het basisonderwijs. Daarbij voorzie ik ook in de implementatie van het verplicht gebruik van een gevalideerde toets voor minstens twee leergebieden. Het gebruik van deze gevalideerde toetsen versterkt de interne kwaliteitszorg van de scholen.

Elke leerling krijgt op basis van een beslissing van de klassenraad op het einde van het basisonderwijs een getuigschrift. Zo ook de leerlingen die naar de B-stroom gaan. Voor deze leerlingen wordt aangegeven welke doelen zij wel behaald hebben. Verder maak ik werk van de implementatie van de nieuwe mogelijkheden om vreemde talen te onderwijzen in het lager onderwijs voor leerlingen die reeds een goede basis van het Standaardnederlands verworven hebben (zie OD 1.7).

Samen met de pedagogische begeleidingsdiensten zet ik gerichte projecten op rond differentiatie die vanaf het schooljaar 2017-2018 van start kunnen gaan. In deze gerichte projecten ga ik na welke organisatorische modellen er beter toe leiden dat leerlingen tijdig en gepast geremedieerd worden. De resultaten van de twee onderzoeken rond flexibele trajecten en de inzet en ontwikkeling van competenties worden tijdens een studiedag voorgesteld aan het onderwijsveld.

Om de informatiedoorstroom tussen basis- en secundaire scholen te verbeteren, ga ik na op welke manier relevante informatie over de leerling vanuit het basisonderwijs kan meegegeven worden aan de secundaire school, zodat die een beter zicht krijgt op de inspanningen die in het basisonderwijs al geleverd zijn. Daarnaast zal ik er voor zorgen dat informatie over de resultaten van de leerlingen vanuit het secundair onderwijs terugstroomt naar de basisscholen zodat die een duidelijker beeld krijgen van de resultaten van hun leerlingen (zie OD 5.1).

Ik werk de mogelijkheid uit om bijzondere leermeesters of leergebiedexperten in te zetten voor de leergebieden wetenschappen en techniek, Frans en muzische vorming.

Voor het basisonderwijs werk ik een toekomstgericht en legislatuuroverschrijdend actieplan uit. Hierbij analyseer ik ook het feit dat het kleuteronderwijs anders gefinancierd is dan het lager onderwijs. Vertrekkende vanuit de vroeger veronderstelde mindere aanwezigheid van kleuters in vergelijking met lagere schoolkinderen, actualiseer ik de cijfers van aanwezigheid in de kleuterschool in functie van een voorstel van doorvertaling naar de werkingsmiddelen. In de uitwerking hou ik rekening met de input vanuit de VLOR-adviezen. Het plan neemt ook de in de conceptnota opgenomen maatregelen in het kader van de modernisering van het onderwijs mee. Dat toekomstgericht plan voor een sterk kleuter- en lager onderwijs zal de nodige krijtlijnen trekken en het benodigde budgettair kader schetsen.

1.2. De lat hoog leggen voor alle leerlingen door het secundair onderwijs te moderniseren

Realisaties 2015-2016

Er werd werk gemaakt van de modernisering van het secundair onderwijs in dialoog met alle belanghebbenden. Om de stem van ouders te kennen liet ik door de Koning

Boudewijnstichting in het najaar 2015 een ouderpanel organiseren waarvan de resultaten een belangrijke inspiratiebron vormden.

De Vlaamse Regering keurde twee conceptnota's goed. Een over de eerste graad van het toekomstig secundair onderwijs en de tweede met een voorstel voor het studieaanbod van de tweede en derde graad van het secundair onderwijs. Eén van de doelstellingen van de eerste graad is het oriënteren van leerlingen en hen voorbereiden op een meer bewuste en gerichte studiekeuze in de tweede graad. Leerlingen moeten voldoende en voortbouwend op de lagere school kunnen ontdekken waar hun interesses en hun talenten liggen en die ook kunnen ontplooien. Daarnaast moeten ze ook een goede basisvorming verwerven die hen toelaat nadien volwaardig aan de samenleving te participeren.

De conceptnota over de tweede en derde graad secundair onderwijs biedt een ordening van de studierichtingen volgens hun finaliteit (doorstroom, arbeidsmarkt of beide). Ook het opleidingsaanbod van het buitengewoon secundair opleidingsvorm 3 (OV3) heeft een plaats gekregen in de matrix. De uitgangspunten voor de matrix zijn een transparant en rationeel studieaanbod met zowel breed programmeerbare studierichtingen als voldoende oog voor uniciteit. Ik heb over de nieuwe ordening van het studieaanbod van de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs ruim geconsulteerd.

Op basis van de nieuwe ordening van het studieaanbod zijn verschillende schoolconcepten mogelijk (zie OD 3.6).

Plannen 2016-2017

Onder andere op basis van de resultaten van het lopende maatschappelijk debat maak ik, samen met het Vlaams Parlement, werk van de actualisering en ontwikkeling van drie niveaus van eindtermen (basisgeletterdheid, eindtermen en uitbreidingsdoelen). Hiervoor werken we, gebaseerd op de Europese sleutelcompetenties, referentiekaders uit die de basis zijn voor de te ontwikkelen eindtermen.

Het concept van de modernisering van het secundair onderwijs werd breed geadviseerd (VLOR, SERV, verschillende stakeholders. Rekening houdende met deze adviezen, concretiseer ik verder en bereid ik de gefaseerde implementatie voor. In eerste instantie zal ik op basis van deze feedback de matrix van het toekomstige secundair onderwijs definitief vastleggen. Vanaf 1 september 2018 wordt het gemoderniseerd secundair onderwijs dan gefaseerd uitgerold. Ik heb daarbij oog voor de impact op leerlingenstromen, schoolorganisatie, personeel en financiering. De uitrol van de vernieuwde eindtermen start, op basis van de goedgekeurde referentiekaders, met de implementatie van de nieuwe eindtermen voor het basisonderwijs en het secundair onderwijs (vanaf 1 september 2018).

Met de onderwijsverstrekkers maak ik afspraken over de voorstellen die we van hen gezamenlijk verwachten, in het bijzonder met betrekking tot de nieuwe basisopties. Dit houdt een kritische analyse in functie van een actualisering van de inhoud in. De doelstellingen van de toekomstige basisopties worden hierbij via het curriculum dossier vastgelegd. De pedagogische invulling behoort tot het terrein van de scholen.

1.3. Studenten in het hoger onderwijs maximale kansen op slagen en internationale ervaring geven

Realisaties 2015-2016

Om de tendens naar verlenging van de studieduur door de studenten tegen te gaan, herwerkte ik de regelgeving die toelaat om de studievoortgang te bewaken. Instellingen van het hoger onderwijs hebben nu meer ruimte om sneller en strenger op te treden wanneer een bepaalde studie-efficiëntie niet wordt behaald. De meeste instellingen maakten hiervan gebruik om hun studievoortgangsbeleid aan te scherpen.

Vertrekkend van het tweede advies van de VLOR over het leerkrediet werkte mijn administratie een aantal alternatieven uit voor het huidige systeem, waarbij het effect op de financiering en op het beleid inzake studievoortgangsbewaking bekeken wordt.

De implementatie van het luik mobiliteit voor de Databank Hoger Onderwijs 2.0 (DHO 2.0) is afgerond en de instellingen kunnen starten met de volledige registratie van de voorziene vormen van mobiliteit (uitgaande creditmobiliteit en inkomende diplomamobiliteit).

De online tool voor de evaluatie van de kwaliteit van internationale partnerschappen tussen hoger onderwijsinstellingen werd opgeleverd en in gebruik gesteld.

Op mijn vraag heeft de federale regering beslist de vrijstelling van betaling van de retributiekost voor verblijfsaanvragen (de "nieuwkomerstaks") uit te breiden naar alle internationale studenten en onderzoekers die over een studie- of onderzoeksbeurs beschikken.

Plannen 2016-2017

De evaluatie van het financieringsdecreet is het vertrekpunt om het systeem aan te passen. We werken aan een transparanter financieringssysteem waarbij we op zoek gaan naar synergiën met Wetenschapsbeleid.

Ik zal de effecten van het beleid van de instellingen hoger onderwijs op het vlak van studievoortgang evalueren. We zullen nagaan of het studierendement verbetert en of dit te wijten is aan specifieke maatregelen inzake studievoortgangsbewaking. Op basis van de resultaten neem ik verdere maatregelen met betrekking tot het leerkrediet en de te lange doorlooptijd.

Op basis van de VLOR-adviezen evalueer ik het leerkrediet met aandacht voor de impact ervan op studievoortgang en de rol ervan binnen het financieringsmechanisme. Indien de succesvolle doorstroom van studenten via andere beleidsmaatregelen effectiever kan worden gestimuleerd (bijvoorbeeld door oriëntering en studievoortgangsbewaking), onderzoek ik om dit complexe mechanisme te verlaten en de financieringsaspecten op een andere manier te ondervangen.

Samen met de universiteiten en de hogescholen maak ik werk van een beleid en een klimaat binnen het hoger onderwijs waarin het risico op grensoverschrijdend gedrag ingeperkt wordt.

1.4. Volwassenonderwijs als partner in levenslang leren

Realisaties 2015-2016

De Vlaamse Regering keurde op mijn voorstel de conceptnota 'Volwassenenonderwijs als kansenonderwijs. Kansen op leren, integreren en kwalificeren. Een leven lang.' goed.

Daarmee wil ik het volwassenenonderwijs versterken door onder andere in te zetten op een schaalvergroting onder de cvo en door versnippering in het aanbod tegen te gaan. Daarnaast wil ik ingaan op de vraag van de sector om het financieringssysteem voor het volwassenenonderwijs bij te sturen. Ter voorbereiding van deze hervorming heb ik werk gemaakt van een aanpassing van de programmatieprocedure in het secundair volwassenenonderwijs en de afschaffing van de indeling in werkingsgebieden.

Plannen 2016-2017

Ik implementeer de nieuwe programmatieprocedure in het secundair volwassenenonderwijs en de principes van de hervorming van het volwassenenonderwijs. Hierbij houden we rekening met de krijtlijnen met betrekking tot NT2 zoals opgenomen in de betreffende conceptnota. Ik zal een nieuwe rationalisatienorm vastleggen voor de cvo en een nieuw financieringssysteem uittekenen. Ook bekijk ik het statuut van het personeel in de cvo in functie van de modulaire organisatiestructuur van het volwassenenonderwijs en pas waar nodig het statuut aan de vernieuwde werking van het volwassenenonderwijs aan.

In het Erasmus+ Kern Actie 3 project Guidance and Orientation of Adult Learners (GOAL) zal mijn administratie samen met de Stap- en de Leerwinkel West-Vlaanderen de beleidsexperimenten bijsturen op basis van de evaluatieresultaten. Op basis van een tussentijdse evaluatie zal ik eind 2016 een Vlaams en een internationaal vergelijkend rapport over dit project voorstellen.

1.5. Samenwerking tussen het kunstonderwijs en de cultuuractoren

Realisaties 2015-2016

In 2015-2016 werd in overleg met het werkveld de conceptnota dko geconcretiseerd.

Er werd het afgelopen schooljaar ook ingezet op het maximale gebruiksgemak van cultuurkuur.be, alsook op hun gebruiksvriendelijkheid en bekendheid. De globale bezoekcijfers op cultuurkuur.be zijn sinds het schooljaar 2014-2015 met 79,4 % gestegen. Het aantal ritten met dynamoOPWEG steeg met 165,21% ten opzichte van het schooljaar 2014-2015. Tijdens het schooljaar 2015-2016 werden er 262 projecten gesubsidieerd via Dynamo3.

Plannen 2016-2017

De onderwijsverstrekkers werken in ontwikkelcommissies mee aan de ontwikkeling van nieuwe eindtermenvoor het dko. Deze eindtermen moeten richtinggevend zijn voor de onderwijskwaliteit alsook voldoende ruimte laten voor een eigen artistiek-pedagogische invulling door de leerkrachten. Het is mijn ambitie dat de academies vanaf 1 september 2018 met de nieuwe eindtermen aan de slag kunnen. Eindtermen behoeven een degelijke opleidingsstructuur. Het afgelopen schooljaar maakte ik hier in overleg met het onderwijsveld werk van. Dit werk zal een vertaling krijgen in het niveaudecreet. Ik werk aan een nieuwe regelgeving voor programmatie en rationalisatie die de onderwijsverstrekkers in staat moet stellen om binnen de voorziene budgettaire krijtlijnen de blinde vlekken in het aanbod in te vullen. Hiertoe zal ik in 2017 een ontwerp van decreet voorleggen aan het Vlaams Parlement zodat dit op 1 september 2018 in werking kan treden. In de verdere concretisering van de conceptnota worden ook de personeelsaspecten meegenomen.

Nog in het kader van de hervorming van het dko, zal ik de samenwerking tussen het dko en het leerplichtonderwijs stimuleren. Ik zal ook de samenwerking tussen dko,

amateurskunsten en alle cultuureducatieve spelers stimuleren in overleg met mijn collega bevoegd voor Cultuur.

Zoals aangekondigd op de Dag van de Cultuureducatie zal ik samen met mijn collega bevoegd voor Cultuur het onderzoek '*Cultuur in de Spiegel*' uitrollen. De intense samenwerking tussen de beleidsdomeinen Onderwijs en Cultuur op vlak van cultuureducatie krijgt vorm via een actieplan. Cultuurkuur.be zal dienen als draaischijf binnen deze intensieve samenwerking.

1.6. Leerdoelen scherpstellen om sterke persoonlijkheden te vormen

Realisaties 2015-2016

In oktober 2015 startte in het Vlaams Parlement het maatschappelijk debat rond de eindtermen. Ik gaf mijn ondersteuning aan de organisatie van een grootschalig publiek debat over de eindtermen via sociale media en een online platform. Met de *50 dagen van het Onderwijs* werden overal in Vlaanderen kleinschalige evenementen ingericht waar burgers, onderwijspartners en beleidsmakers met elkaar in debat konden gaan. Daarnaast was er in elke Vlaamse provincie de *Nacht van het Onderwijs* waar een breed publiek aan de slag ging met de input die voortkwam uit de *50 dagen van het Onderwijs*. De Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) richtte met mijn ondersteuning een scholierendebat in over de eindtermen van de toekomst. In mei volgde tot slot een *Onderwijsfestival* in het Vlaams Parlement. Ik heb de eindverslagen met de resultaten van al deze activiteiten aan het Vlaams Parlement overgemaakt. Ze zijn tevens gepubliceerd op de website <http://www.onsonderwijs.be> en op <https://www.scholierenkoepel.be/eindtermen>.

Naast het maatschappelijk debat bestelde ik twee wetenschappelijke onderzoeken die tot doel hebben de werking en de doeltreffendheid van het huidige systeem van eindtermen te onderzoeken. Een eerste onderzoek werd uitgevoerd en opgeleverd door de KU Leuven. Daarnaast voerde de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) een casestudie uit over de eindtermen in het kader van het project '*Governing Complex Education Systems*' (GCES).

Op basis van het advies van de VLOR over gesuikerde dranken en tussendoortjes in secundaire scholen, organiseerde ik een overleg met het oog op het ontmoedigen of verbieden van deze suikerhoudende dranken en tussendoortjes.

In samenwerking met mijn collega bevoegd voor Sport is een subsidieoproep gelanceerd voor het wegwerken van belemmeringen rond het openstellen van de schoolsportinfrastructuur (zie OD 4.1).

Ook riep ik een Task Force eerste hulp bij ongevallen (EHBO) in het leven die een actieplan heeft opgesteld en de uitvoering ervan coördineert. Begin oktober 2016 organiseerde ik een symposium *EHBO op school*.

Op mijn initiatief werd een engagementsverklaring ter versterking van de interlevensbeschouwelijke dialoog afgesloten die een betere samenwerking tussen de verschillende levensbeschouwelijke vakken stimuleert, alsook tussen de leraren levensbeschouwelijke vakken en de rest van het schoolteam.

Samen met mijn collega-onderwijsministers van de Raad van Europa engageerde ik mij om mee te werken aan de uitwerking en evaluatie van het door de Raad van Europa ontwikkelde referentiekader van descriptorren voor competenties voor een democratische cultuur. De Raad van Europa heeft de Vlaamse en Franse Gemeenschap geselecteerd voor de testfase van dit referentiekader.

Plannen 2016-2017

In het najaar eindigt het publieke debat over de eindtermen in het Vlaams Parlement. Het Parlement werkt op basis van de resultaten van de verschillende rapporten aan een resolutie die ik eind december 2016 verwacht. Die resolutie is het eindstuk van dat maatschappelijk debat waarvan het parlement de trekker was. Het Vlaams Parlement zal aan verschillende adviesraden een advies vragen over het eindrapport van het publiek eindtermendebat en over het rapport van het scholierendebat.

Ik zorg ervoor dat burgerschapsvorming zowel in het lager als het secundair onderwijs binnen leergebieden of vakken, dan wel vak- of leergebiedoverstijgend aan bod komt.

Op 17 en 18 oktober 2016 organiseer ik samen met de OESO de internationale slotconferentie van het GCES-project. De conferentie zal een stand van zaken geven over de ervaringen en het onderzoek van landen rond effectieve moderne beleidssystemen. Ook geven ze een voorstelling van de resultaten van de Vlaamse casestudie over de werking en doeltreffendheid van het huidige systeem van eindtermen.

In het najaar 2016 werkt mijn administratie de referentiekaders voor de ontwikkeling van eindtermen af. Eind 2016 valideren minstens de academische wereld, het onderwijsveld en het Vlaams Parlement deze referentiekaders. Gevalideerde referentiekaders moeten het werk van curriculumontwikkelaars ondersteunen en vormen tegelijk een toetssteen voor de inhoudelijke coherentie van de te ontwikkelen sets van eindtermen.

Ik werk zowel methodologisch als procedureel een werkwijze uit voor de actualisering en ontwikkeling van drie niveaus van einddoelen (basisgeletterdheidsniveau, eindtermen en uitbreidingsdoelen). Een eerste stap hierbij is de uitwerking en goedkeuring van de referentiekaders. De actualisering van de eindtermen zal steeds op deze referentiekaders gebaseerd en hiermee verbonden zijn. In de gefaseerde uitrol van de vernieuwde eindtermen start in 2017 de actualisering en ontwikkeling van einddoelen voor een selectie van sets van eindtermen voor het basisonderwijs en de eerste graad secundair onderwijs.

Ik zal in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten ook een aantal acties ondernemen ter ondersteuning van de invoering van de nieuwe eindtermen. Ik denk hierbij aan een aantal voorloperstrajecten (leerlabs) voor scholen en acties ter ondersteuning van leraren.

Alvorens de gezondheidsconferentie preventie aanvat, die in december 2016 plaatsvindt, maak ik, in overleg met de bevoegde minister van sport, een allesomvattend plan waarin beweging, sport, gezonde voeding, EHBO en sportinfrastructuur aan bod komen.

Het idee dat gezondheid beïnvloed wordt door factoren buiten de gezondheidszorg (zoals publieke ruimte, huisvesting, werkomgeving, schoolomgeving, etc.) wordt breed gedragen. *Health in All Policies* is een aanpak die o.a. door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) wordt gepromoot om het preventieve gezondheidsbeleid over beleidsdomeinen en -niveaus heen te helpen realiseren. Dit principe is als facettenbeleid ook opgenomen in het decreet preventieve gezondheidsbeleid en ingeschreven in *Visie 2050*.

De engagementsverklaring ter versterking van de interlevensbeschouwelijke dialoog wordt door de Erkende Instanties, de Vereniging van de Levensbeschouwelijke Vakken en de officiële onderwijsverstrekkers geëvalueerd in functie van de intensivering van deze samenwerking.

1.7. Competenties van Nederlands en moderne vreemde talen blijvend verbeteren

Realisaties 2015-2016

De verplichte taalscreening voor anderstalige nieuwkomers in het basis- en secundair onderwijs werd geschrapt met ingang van het schooljaar 2016-2017.

Ik heb, op grond van de aanbevelingen in het eindrapport van het onderzoek Meertaligheid als Realiteit op School (MARS), aan de VLOR de opdracht gegeven om een breed kader te ontwikkelen voor een actief talenbeleid.

Op het vlak van vreemde talen is in de conceptnota over de modernisering van het secundair onderwijs opgenomen dat lagere scholen, naast taalinitiatie Frans, Engels en Duits (dat mogelijk is vanaf het kleuteronderwijs), ook een facultatief formeel aanbod Engels en Duits zullen kunnen ontwikkelen vanaf het 3de jaar. De regeling voor Brussel blijft ongewijzigd.

Samen met mijn collega's van het comité van ministers heb ik aan de Nederlandse Taalunie de opdracht gegeven om een geïntegreerd advies uit te brengen rond het aanbod Nederlands en talenbeleid in het onderwijs in de 21ste eeuw.

Op basis van het VLOR-advies overlegde ik met de instellingen over de taalregeling in het hoger onderwijs.

Ik heb een vereenvoudiging doorgevoerd in anderstalige opleidingen die in het kader van het International Course Programma of de anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen geselecteerd zijn.

Voor de doelgroep van Content and Language Integrated Learning (CLIL) of andere groepen van snel lerenden, heb ik mogelijk gemaakt dat ze de opleidingen Duits, Engels en Frans van richtgraad 3 en 4 in verkort traject kunnen volgen bij een CVO.

Plannen 2016-2017

Ik creëer de mogelijkheid om binnen de lagere scholen facultatief Engels en Duits aan te bieden vanaf het 3^e leerjaar. Naast de reeds bestaande mogelijkheid om Frans, alsook een initiatie in Engels en Duits, aan te bieden vanaf de eerste kleuterklas. Ik zal me baseren op de uitkomsten van het eindtermendebat om actuele en ambitieuze einddoelen te formuleren voor het Nederlands en voor moderne vreemde talen in het basis- en secundair onderwijs met daarin meer aandacht voor levensechte ervaringen en leren uit de praktijk. In het kader van de differentiatiemogelijkheden komt er in het secundair onderwijs ook meer ruimte voor taal, zowel Nederlands als moderne vreemde talen.

De recent ingevoerde vernieuwingen met betrekking tot de kennis van het Nederlands als onderwijstaal (de taalscreening, het taaltraject, het taalbad en extra taallessen) volgen we verder op. Bij de hervorming van de lerarenopleiding kleuter- en lager onderwijs leggen we ook de nadruk op de specifieke didactische competentie om Nederlands als vreemde taal bij te brengen.

Op 19 oktober organiseert mijn administratie naar aanleiding van het MARS-onderzoek een studiedag voor leerkrachten, directies, pedagogische begeleiders, lerarenopleiders en inspecteurs over het thema *meertaligheid in de klas*.

Om CLIL sterker te ondersteunen organiseert mijn administratie in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten en een aantal CLIL-experts een studiedag rond CLIL in het voorjaar van 2017. De geplande evaluatie van CLIL wordt uitgevoerd door de

onderwijsinspectie. De kwaliteit van de implementatie van de CLIL-onderwijsinnovatie staat daarbij centraal.

Vertrekkende vanuit het VLOR-advies en in dialoog met de instellingen maak ik werk van een taalbeleid dat aansluit bij de noden op het vlak van internationalisering.

Samen met mijn collega bevoegd voor Wetenschapsbeleid maak ik werk van het op punt stellen van het Vlaams academisch bibliografisch bestand voor de sociale en humane wetenschappen zodat publicaties in het Nederlands beter gevaloriseerd worden.

1.8. Van leren en werken een volwaardig onderwijstraject maken

Realisaties 2015-2016

Dit schooljaar is het project 'Schoolbank op de werkplek' van start gegaan in 34 scholen en 5 syntra centra. Op basis van erkende beroepskwalificaties werden 7 standaardtrajecten uitgewerkt. Het Lerend Netwerk Duaal Leren en Werken volgt niet alleen dit proefproject op, maar ook de projecten van de andere sporen. Dat netwerk zal inzichten en ervaringen bundelen en informatie-uitwisseling faciliteren.

Dit schooljaar gaf ik samen met mijn collega bevoegd voor Werk het startschot voor een dertigtal proefprojecten die allemaal werken rond één of meerdere elementen uit het nieuwe concept voor duaal leren en werken. Ik werkte ook een regelgevend kader voor het proefproject '*schoolbank op de werkplek*' uit. Dat proefproject laat scholen vanaf dit schooljaar kennismaken met duaal leren en werken. Het project is ook uitgebreid met een aantal proeftuinen in Syntra-leertijd.

Het invoeren van deze overeenkomst gaat gepaard met het oprichten van verschillende sectorale partnerschappen, naast het Vlaams partnerschap 'Duaal Leren en Werken'.

Naast deze proefprojecten werkte ik met mijn collega bevoegd voor Werk intensief samen om komen tot een regelgevend kader voor het introduceren van een eengemaakt statuut voor duaal leren en werken en het huidige stelsel van leren en werken.

Plannen 2016-2017

Dit schooljaar gaat het project *schoolbank op de werkplek* van start in 28 scholen en 5 Syntra centra voor 6 verschillende studierichtingen. Een expertpanel volgt dit proefproject nauwgezet op. Naast het project '*schoolbank op de werkplek*' lopen voor het tweede jaar ook andere proefprojecten.

De eindrapporten van deze proefprojecten, evenals de tussentijdse rapportering van '*schoolbank op de werkplek*', zal mijn collega bevoegd voor Werk en mij belangrijke beleidsinformatie geven om duaal leren en werken verder vorm te geven.

Op basis van een continue afstemming met de lopende proefprojecten zal ik, in samenwerking met mijn collega bevoegd voor Werk, werk maken van het decreet duaal leren en werken. We zorgen nog dit schooljaar voor een proefproject waarin de aanloopfase uitgetest wordt. Naar volgend schooljaar toe breiden we de 7 trajecten die nu lopen in het spoor 2 'Schoolbank op de werkplek' verder uit. Hierbij hebben we de ambitie om 20 bijkomende opleidingen van start te laten gaan. Daarnaast werken we mee aan de opmaak van het organiek decreet duaal leren en werken met bijhorend uitvoeringsbesluit.

Dit schooljaar wordt de nieuwe overeenkomst alternerende opleiding voor het eerst ingezet. Het is evident dat deze vereenvoudigde regeling die de 11 soorten mogelijke

overeenkomsten reduceerde tot 2 in functie van een kwaliteitsvolle opleiding van de jongere, nauwgezet gemonitord zal worden en eventueel bijgestuurd.

1.9. Een vlotte doorstroom van het onderwijs naar de arbeidsmarkt realiseren

1.9.1. Vlaamse kwalificatiestructuur uitrollen met verkorte procedures

Realisaties 2015-2016

Afgelopen schooljaar werden 45 beroepskwalificaties erkend door de Vlaamse Regering, waardoor de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS) reeds 240 erkende beroepskwalificaties telt. Ik startte het gesprek op met de onderwijsverstrekkers over de ontwikkeling van een format voor onderwijskwalificaties en over een mogelijke vereenvoudiging en afstemming van de procedures voor het gebruik van onderwijskwalificaties in verschillende onderwijskwalificerende trajecten.

Plannen 2016-2017

Samen met mijn collega bevoegd voor Werk, verwacht ik een 60-tal nieuwe of geactualiseerde beroepskwalificaties die ik ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering zal voorleggen. Voor de actualisering van beroepskwalificaties maak ik werk van een verkorte procedure. Samen met de onderwijspartners ontwikkel ik een format voor onderwijskwalificaties op niveaus 1 t.e.m. 4 en neem hierin ook de beroepskwalificaties op. Eenzelfde format werken we uit voor de ontwikkeling van onderwijskwalificaties op niveau 5. Op basis van de nieuwe procedure, zoals beschreven in de conceptnota hbo5, zal er een doorstart gemaakt worden wat de ontwikkeling van onderwijskwalificaties op niveau 5 betreft.

1.9.2. Een geïntegreerd kwaliteitskader voor beroepsopleidingen invoeren

Realisaties 2015-2016

De onderwijsinspectie startte samen met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) en SYNTRA Vlaanderen pilootprojecten op rond het geïntegreerd kwaliteitskader. Deze pilootprojecten gebeuren in bestaande onderwijskwalificerende en beroepskwalificerende opleidingstrajecten (OKOT en BKOT) zodat dit nieuwe systeem voor externe kwaliteitszorg breed kan worden getest.

In 2015-2016 werd er samen werk gemaakt van een geïntegreerd kwaliteitskader dat als doel heeft ervoor te zorgen dat de opleidingen en de evc-trajecten die naar dezelfde beroepskwalificatie leiden, garanderen dat de personen die het traject hebben doorlopen effectief eenzelfde geheel van competenties bezitten.

Plannen 2016-2017

Samen met mijn collega bevoegd voor Werk, bereid ik een decreet op het geïntegreerd kwaliteitskader voor. Het geïntegreerd kwaliteitskader zal getest worden binnen het project *schoolbank op de werkplek*. De duale context biedt de mogelijkheid om het kwaliteitskader toe te passen op zowel de opleidingscomponent als de werkplekcomponent. De pilootprojecten bieden de kans om de ontwikkelde

referentiekaders en werkwijzen te toetsen op hun validiteit en betrouwbaarheid, alsook om ervaring op te doen met de praktische organisatie van het toezicht door een gemengd team van toezichthouders.

1.9.3. Via betere randvoorwaarden het werkplekleren stimuleren

Realisaties 2015-2016

Ik stelde een omzendbrief op om de regelgeving over leerlingenstages, sociaal-maatschappelijke trainingen, observatieactiviteiten en praktijklessen op verplaatsing door leerlingen in het buitengewoon secundair onderwijs (OV1, OV2 en OV3) te verduidelijken. Dat gebeurde in overleg met de onderwijsverstrekkers en de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO). Ook de aansprakelijkheid van stagiairs in het hoger onderwijs werd geregeld.

Plannen 2016-2017

Op basis van de resultaten van de proefprojecten duaal leren en werken verfijn ik het kader voor werkplekleren over de verschillende onderwijsniveaus heen, onder meer met betrekking tot de aansprakelijkheid. Verder kaart ik de problemen die ontstaan rond stages en leren op de werkplek aan bij de bevoegde federale collega voor Volksgezondheid.

1.9.4. Competenties verworven in niet-formele en informele contexten erkennen

Realisaties 2015-2016

De studie naar de kosten-baten analyse van de erkenning van competenties (evc) en mogelijke financieringsmodellen werd opgeleverd.

Ik heb de website <http://www.erkennenvancompetenties.be> gelanceerd. Mijn administratie ontwierp een methodologie en prioriteitenlijsten voor de ontwikkeling van evc-standaarden voor beroepskwalificaties.

Plannen 2016-2017

Samen met mijn collega bevoegd voor Werk leg ik een voorontwerp van decreet evc voor aan de Vlaamse Regering. Hierin zal ik de nodige aspecten voor de formele erkenning van competenties binnen de onderwijs- en beroepskwalificaties regelen. Tevens worden afspraken gemaakt inzake de kwaliteitszorg van evc-trajecten (zie OD 1.9.2.). Ik werk scenario's uit voor de organisatie en financiering van evc.

Op gefaseerde wijze zullen evc-standaarden worden ontwikkeld door de betrokken sectoren en de onderwijs- en opleidingsverstrekkers. Mijn administratie neemt de procesbegeleiding en kwaliteitsbewaking op.

1.9.5. *Leerlingen warmer maken voor STEM*

Realisaties 2015-2016

Ik nam diverse initiatieven waarbij STEM centraal staat. Zo liepen gedurende twee schooljaren innovatieve bouw- en andere projecten in 30 tso- en bso-scholen. De pedagogische begeleidingsdiensten verzorgden een bijkomende STEM-bijbscholing voor meer dan 100 basisscholen. Naast het *Lerend Netwerk STEM* voor het basisonderwijs werd ook een *Lerend Netwerk STEM* voor het secundair onderwijs opgestart. Ik ondersteunde het bestaande *Netwerk van de STEM-Academies* voor de vrije tijd. De regionale technologische centra (rtc) werden ingezet om het STEM-Charter met de bedrijven mee te operationaliseren.

Plannen 2016-2017

Ik ga na op welke wijze een STEM-Portaal alle informatie rond STEM in Vlaanderen kan bundelen. Daarnaast neem ik initiatief om opnieuw 30 scholen een incentive te geven voor projecten op het vlak van energie en klimaat, wat aansluit bij de tweede Vlaamse klimaattop. De rtc gaan in samenspraak met de pedagogische begeleidingsdiensten 85 bijkomende tso- en bso-scholen begeleiden in de richting van een gedegen STEM-beleid op school. Samen met mijn collega bevoegd voor Wetenschapsbeleid onderzoek ik in dialoog met het STEM-platform hoe de uitrol van het STEM-charter sterker kan ondersteund worden en hoe de coördinatie van het STEM-beleid nog beter kan.

1.9.6. *Werk maken van werk in zorgsector*

Realisaties 2015-2016

Ik voerde aanpassingen door aan de beschrijving van de leerresultaten en de inhoud van het curriculum van het professioneel gerichte bachelorprogramma verpleegkunde. Een Task Force *contractstage* met vertegenwoordigers uit de hogescholen, het werkveld en de (Vlaamse en federale) overheid formuleerde voorstellen met betrekking tot het statuut van de student tijdens de contractstage. De voorstellen werden overgemaakt aan mijn federale collega bevoegd voor Volksgezondheid.

De begeleidingscommissie voor het toelatingsexamen arts-tandarts formuleerde conclusies en aanbevelingen om de kwaliteit van het toelatingsexamen te verbeteren. Over één van de aanbevelingen, met name om van een examen met absolute cesuur (numerus clausus) over te gaan op een vergelijkende selectieproef (numerus fixus), vroeg ik advies aan de VLOR. Er werd onderzocht hoe gevolg kan gegeven worden aan deze aanbevelingen.

In het kader van de uitrol van de VKS werkte ik samen met de sector aan de opmaak van beroepskwalificaties. Het beroepskwalificatiedossier van de zorgkundige, een van de opleidingen van de pilootprojecten dual leren en werken, werd inmiddels erkend door de Vlaamse Regering.

Plannen 2016-2017

Samen met de FOD Volksgezondheid werk ik de modaliteiten voor de contractstage in de bacheloropleiding verpleegkunde uit. Ook zal ik vorm geven aan het begeleidingskader voor stages in de zorgsector. In overleg met de FOD WASO en de onderwijsverstrekkers werk ik een regeling uit waarbij de stagebegeleider uit de onderwijsinstelling en de stagementor intensiever kunnen samenwerken.

Naast de bacheloropleiding blijft ook de HBO5-opleiding verpleegkunde bestaan als volwaardige toegangspoort tot het verpleegkundig beroep. Ik bekijk hoe we de opleidingen nog kunnen versterken op basis van de tussentijdse kwaliteitstoets die wordt uitgevoerd door de Commissie Hoger Onderwijs.

Ik vertaal de voorstellen van de begeleidingscommissie en het advies van de VLOR naar een concrete hervorming van het toelatingsexamen arts-tandarts. Hierover ga ik ook in overleg met mijn collega van de Franse gemeenschap en de bevoegde federale minister van Volksgezondheid. Ik maak werk van een decreet zodat de nieuwe formule kan starten in 2018. Het toelatingsexamen van 2017 behoudt nog één jaar zijn huidige vorm.

Samen met de sector maak ik werk van de ontwikkeling van beroepskwalificaties. Uitgangspunt daarbij is de federale regelgeving alsook de beroepenstructuur die door het Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding in de Social Profit (VIVO) wordt voorbereid.

1.9.7. Ondernemerschap en ondernemingszin aanmoedigen

Realisaties 2015-2016

Ik heb samen met mijn collega's bevoegd voor Werk, Economie en Landbouw het actieplan '*Ondernemend Onderwijs*' gefinaliseerd. Dat actieplan heeft als doel de onderwijsinstellingen te inspireren en ondersteunen, een beleidskader te bieden en de acties vanuit de Vlaamse overheid te bundelen en te focussen.

Instellingen van het hoger onderwijs kunnen sinds het afgelopen academiejaar getuigschriften over de basiskennis van het bedrijfsbeheer uitreiken, waardoor ook bachelorstudenten voortaan tijdens hun studies al kunnen starten als ondernemer.

Plannen 2016-2017

Ik wil samen met mijn collega bevoegd voor Economie via het gesubsidieerde aanbod beter inspelen op de noden van de scholen. Daarbij willen we meer focussen op het faciliteren van scholen zodat deze later meer zelfstandig aan ondernemend onderwijs kunnen werken.

We stimuleren ondernemingszin en ondernemerschap met een leerlijn van kleuter- tot hoger onderwijs (gelinkt aan het debat over de eindtermen) en door partners van de school in de klas te halen om ondernemerschap te bevorderen.

1.9.8. Werking rtc optimaliseren

Realisaties 2015-2016

In september 2015 traden de nieuwe beheersovereenkomsten met de rtc in werking. Die voorzien in een opwaardering van de platformfunctie van de rtc, in acties gericht op infrastructuur- en apparatuurdeling, in een samenwerking tussen de rtc via de stuurgroep rtc en in een inbedding van de rtc-werking in het werkveld.

Plannen 2016-2017

Aan de rtc geef ik de opdracht om in het kader van het STEM-beleid werk te maken van een STEM-leertraject voor leraren van scholen uit de rtc-doelgroep. Elk rtc dient daarbij een gevarieerd programma uit te werken rond de professionalisering van leraren met het

oog op een innovatief STEM-beleid. Ik maak werk van de uitrol van de platformfunctie van de rtc.

Aan de rechtsopvolger van het rtc-netwerk, de vzw *Connectief*, vraag ik om zich toe te leggen op een ondersteunende dienstverlening bij de uitrol van een aantal projecten zoals *Diagnose Car*.

1.9.9. Voorbereiding schoolverlaters op de arbeidsmarkt

Samen met mijn college bevoegd voor Werk ga ik na hoe ik met onderwijsverstrekkers en met de VDAB nog meer jonge schoolverlaters goed kan voorbereiden op hun intrede op de arbeidsmarkt. Het is van belang dat er een warme overdracht gebeurt van school naar de VDAB. Die koppelwerking moet ervoor zorgen dat jongeren die nog geen werk hebben, ook indien ze geen beroep kunnen doen op een inschakelingsuitkering, zich toch kunnen inschrijven bij de VDAB. Ik laat dit sporen met het actieplan tegen schooluitval.

1.10. Een betere studiekeuzebegeleiding realiseren

Realisaties 2015-2016

Een expertengroep in de schoot van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) ontwikkelde op mijn vraag de oriënteringsproef Columbus. Dat instrument maakt gebruik van elementen uit reeds bestaande en gevalideerde instrumenten van verschillende instellingen in het hoger onderwijs. Columbus werd in het voorjaar een eerste maal getest bij de laatstejaarsleerlingen van 204 scholen van het voltijds secundair onderwijs. Op basis van deze proefafname wordt de test verfijnd en gevalideerd. In een VLOR-overlegplatform werd een eerste versie van een draaiboek uitgewerkt dat scholen ondersteunt om Columbus goed in te bedden in de eigen onderwijsloopbaanbegeleiding.

De Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) en de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) maakten werk van respectievelijk een instellingsneutrale toelatingsproef voor de geïntegreerde lerarenopleidingen en instellingsneutrale toelatingsproef voor de ingenieursopleidingen.

Plannen 2016-2017

In functie van de validering en veralgemening zal een bredere afname van Columbus gebeuren waarbij alle scholen de kans krijgen om hun leerlingen deze proef te laten afleggen. Aan het instrument zal nu ook een module worden toegevoegd zodat deelnemers individuele feedback krijgen over hun studiekeuze. Het VLOR-overlegplatform blijft fungeren als klankbord voor de experts bij de ontwikkeling en implementatie van Columbus. Het draaiboek wordt parallel met de ontwikkeling van Columbus verfijnd en actueel gehouden. Het VLOR-overlegplatform zal zich hierbij buigen over het kader voor leerlingen die de stap naar het hoger onderwijs niet zetten.

De toelatingsproef voor de lerarenopleiding wordt dit academiejaar afgenomen bij alle pas ingeschreven studenten. Op basis hiervan werkt de VLHORA de instellingsneutrale toelatingsproef af. Deze versie gebruiken de hogescholen dan volgend academiejaar voor elke student die een geïntegreerde lerarenopleiding wil gaan volgen. De VLIR werkt aan de opvolging van de validiteit en betrouwbaarheid van de instellingsneutrale toelatingsproeven. Ze gaat tevens na hoe maximale deelname kan gestimuleerd worden en hoe de gegeven feedback geoptimaliseerd kan worden. De VLIR maakt de toelatingsproeven instellingsneutraal voor de andere academische STEM-opleidingen.

Op basis van deze ervaringen implementeren we vanaf 2018 dergelijke proeven naar de andere opleidingen hoger onderwijs.

1.11. Ondersteuning van lerenden versterken

Realisaties 2015-2016

Op mijn initiatief keurde de Vlaamse Regering de conceptnota '*Krijtlijnen voor een hervorming van de leerlingenbegeleiding in Vlaanderen*' goed. Aan de basis hiervan liggen de performance audit naar de clb en de wetenschappelijke review over leerlingenbegeleiding. De nota biedt een kader voor de toekomstige leerlingenbegeleiding waarbij de leerling centraal staat. Vertrekkende van deze nota werd intensief overleg gepleegd tussen de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn met als doel de rollen en taken van alle onderscheiden actoren duidelijk af te bakenen. De dossiers integrale jeugdhulp en preventieve gezondheidszorg kwamen hierbij ook aan bod.

Ik startte met de uitrol van het actieplan *Samen tegen Schooluitval*. Zo werden nieuwe Vlaamse krachtlijnen voor de aanpak van de spijbelproblematiek ontwikkeld. Vanaf 1 september 2016 wordt het clb ten laatste na vijf halve dagen afwezigheid mee ingeschakeld. Ook de ouderkoepels kregen via hun nieuwe beheersovereenkomst de opdracht om ook de strijd tegen schooluitval op te nemen. Het time-outsysteem werd meer flexibel gemaakt.

Er werd een Vlaamse spijbelambtenaar aangesteld die de uitrol van het actieplan opvolgt. Vanaf september zullen er ook per provincie en in het Brussels Hoofdstedelijke Gewest lokale netwerken schooluitval opgestart worden om zo een lokaal actieplan inzake schooluitval uit te werken. Deze lokale actieplannen bevatten acties over de thema's spijbelen, vroegtijdig schoolverlaten en het garanderen van het leerrecht.

Ik publiceerde de brochure '*Werken aan een verbindend schoolklimaat*', die de basis vormt voor het voorkomen van conflicten en ander probleemgedrag in scholen. Het platform '*Pesten en Welbevinden*' werd op mijn vraag in de schoot van de VLOR opgestart. Het tijdschrift *Klasse* lanceerde een brede campagne tegen pesten op school. Ook om het cyberpesten tegen te gaan, nam ik verschillende initiatieven. Zo sloot ik onder meer een overeenkomst met het kenniscentrum Mediawijsheid voor de ontwikkeling van tools tegen cyberpesten. Het kenniscentrum Mediawijsheid voorziet ook in vorming voor leraren.

Daarnaast werkte ik samen met mijn collega's bevoegd voor Welzijn, Jeugd en Sport een mededeling uit over de bescherming van de fysieke, psychische en seksuele integriteit van de minderjarige in de jeugdhulp, de kinderopvang, het onderwijs en de jeugd- en de sportsector.

In de strijd tegen radicalisering ontwikkelde mijn administratie een draaiboek voor scholen met daarin handvatten voor de preventie, aanpak en omgang met radicalisering. Ook zette men vormingsinitiatieven en studiedagen op. Na de terreuraanslagen in Brussel en Parijs werden extra nieuwsbrieven naar de scholen gestuurd met daarin extra richtlijnen, tips en aanknopingspunten. Op regelmatige basis had ik overleg met de referentiepersonen van de onderwijsverstrekkers en de clb. Ik subsidieerde het project '*Connect van vzw Arktos*', waarin 15 scholen intensief werden ondersteund en versterkt. Het netwerk van islamexperten streefde naar een optimaal ondersteuningsaanbod voor scholen. Ik liet vier nieuwe fiches toevoegen aan de canvas noodplanning. Daarin zitten allerlei aandachtsfiches vervat waarmee scholen zelf een actueel lokaal noodplan kunnen opstellen. Deze fiches lichten de scholen in over onderwerpen als 'Wat te doen bij dreigingsniveau 3 of 4?', ('Wat te doen bij dreigingsniveau 4?'), 'Wanneer kan/mag een school sluiten of de lessen schorsen?' of 'Wat te doen bij een terroristische aanslag?'. Ze werden gecommuniceerd naar andere relevante federale, Vlaamse en lokale partners.

In overleg met de Moslimexecutieve (EMB) werden de eerste stappen gezet naar een betere informatiedoorstroom naar de moskeeverenigingen en imams over het onderwijsaanbod en de onderwijsmogelijkheden. Het EMB stelde tevens een actieplan op ten behoeve van de kwaliteit van het islamitisch godsdienstonderwijs. Ik zorgde tot slot voor bijkomende administratieve ondersteuning voor het netwerk van islamexperten zodanig dat zij optimaal verder kunnen blijven functioneren.

Plannen 2016-2017

Vertrekkende van de conceptnota en de input van de onderwijs- en welzijnspartners, schrijf ik een nieuw decreet op de leerlingenbegeleiding waarin de rollen van alle betrokken actoren duidelijk zijn afgebakend. Hierbij hou ik onder meer rekening met de audit en de review voor de verdere taakinvulling en organisatie van de clb.

In uitvoering van het actieplan *'Samen tegen Schooluitval'* vereenvoudig ik de registratie van de afwezigheidscodes, het koppelen van de databanken van Onderwijs en Welzijn, het opstellen van een lokaal beleid rond schooluitval via de netwerken leerrecht en het ter beschikking stellen van de cijfers over spijbelen zoals dat al gebeurde met de cijfers over vroegtijdig schoolverlaten. In het najaar zullen de nieuwe cijfers over vroegtijdig schoolverlaten voor het schooljaar 2014 en 2015 worden gepubliceerd.

Binnen het actieplan *Integriteit* focussen we in een eerste fase op de uitbouw van een kennisplatform integriteit. Het Steunpunt Algemeen Welzijnsbeleid (het Kennisplein) bouwt dit in samenwerking met o.a. De Ambassade uit. In het kader van een tweede pijler (sensibilisering) verankeren we bestaande preventieve en sensibiliserende sectorale maatregelen.

Voor wat de pijler *'gepast omgaan met grensoverschrijdend gedrag'* betreft, zetten we in op vorming rond het *'Vlaggensysteem'* en het *'Raamwerk Seksualiteit en Beleid'*. Om gepaste ondersteuning te bieden aan slachtoffers en daders werken we aan het optimaliseren van de toeleiding naar 1712 vanuit de sectoren onderwijs, jeugd en sport en aan het uitwisselen van expertise m.b.t. peer support.

Specifiek voor onderwijs zet ik mijn sensibiliserend en ondersteunend beleid op het vlak van pesten en cyberpesten verder. Aanvullend zet ik cultuureducatie in om het welbevinden op school te verbeteren. Het platform voor pesten en welbevinden van de VLOR werkt samen met de Canon Cultuurcel en *Iedereen Leest'* aan een cultuureducatief project *'t zal WELzijn'* rond pesten. Deze actie past binnen het actieplan *'samenwerken tussen Cultuur en Onderwijs: samen voor meer en beter'*.

Ik neem een faciliterende rol op om het actieplan van de Moslimexecutieve een maximale kans op slagen te geven, nieuwe opleidings- en vormingsinitiatieven te exploreren en de bestaande professionaliseringstrajecten ten behoeve van de moslimgemeenschap te evalueren en optimaliseren.

Begin 2017 geef ik de opdracht voor een beleidsevaluatie van het participatiedecreet. Het uitschrijven van de themazetting voor deze beleidsevaluatie zal onder meer gebeuren in nauwe samenwerking met de VSK.

1.12. Het uitrollen van het beleid voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Realisaties 2015-2016

In de schoot van het overkoepelend onderhandelingscomité werd een stuurgroep opgericht met vertegenwoordigers van de werkgevers en de werknemers. In de stuurgroep werd overleg gevoerd over de herziening van gon en ion en de uitwerking van de structurele waarborgregeling.

In het kader van de monitoring en de evaluatie van het M-decreet werd een behoefteanalyse voor een datawarehouse afgerond. Dat moet toelaten om de eventuele verschuivingen van leerlingen en leerkrachten tussen scholen op een geautomatiseerde en gestandaardiseerde manier in kaart te brengen.

Een op mijn vraag opgerichte expertencommissie leverde haar eindrapport af met betrekking tot een wetenschappelijk onderbouwd en maatschappelijk verantwoord referentiekader voor de beoordeling van aanvragen tot vrijstelling van de leerplicht.

In de conceptnota over de tweede en derde graad van het secundair onderwijs werd het huidige aanbod in het buitengewoon secundair onderwijs ov 3 opgenomen in de matrix. Net zoals de studierichtingen in het gewoon onderwijs zal ook in ov 3 het aanbod worden geactualiseerd (zie OD 1.2).

Plannen 2016-2017

Dit schooljaar wordt een overgangsjaar zowel voor de waarborgregeling als voor de ondersteuning in het kader van gon en ion. De pre-waargregeling in het basisonderwijs wordt substantiëler waardoor meer scholen voor gewoon en buitengewoon basisonderwijs kunnen deelnemen. Bovendien kan ook op het niveau van het secundair onderwijs met een waarborgregeling gestart worden. Onderwijsverstrekkers en vakorganisaties zullen medeverantwoordelijkheid kunnen opnemen bij de toekenning en aanwending van de middelen.

In functie van een betere ondersteuning van gewone scholen werden de budgetten van gon, ion en het afwijkingsbudget gon voor leerlingen met een autismespectrumstoornis samengevoegd met het waarborgfonds. Zo wil ik komen tot een meer efficiënte aanwending en een betere effectiviteit van de beschikbare middelen. Op langere termijn komen ook andere financieringsstromen in beeld. Ik teken met de onderwijsverstrekkers en vakorganisaties een nieuw ondersteuningsmodel uit voor leerlingen en leerkrachten.

Het eindrapport over de evaluatie van de uitvoering van de pre-waargregeling en het voortgangsrapport van de kwaliteitsverkenning van de handelingsgerichte diagnostische praktijk door de onderwijsinspectie wordt vrijgeven.

In overleg met instellingen van het hoger onderwijs werk ik een nieuw ondersteuningsmodel uit voor het hoger onderwijs.

De zorgzame implementatie van het M-decreet blijven we monitoren, onder andere door te starten met de bouw van een datawarehouse M-decreet. Aan het nieuwe steunpunt voor beleidgericht onderwijs onderzoek SONO heb ik de opdracht gegeven om uitvoering te geven aan de kwalitatieve monitoring en beleidsevaluatie van het M-decreet.

Ik zal waar nodig de werking van de Vlaamse Bemiddelingscommissie bijsturen. Dat zal gebeuren op basis van het rapport over deze commissie. De commissie bemiddelt bij onenigheid over de noodzaak of inhoud van een verslag voor toegang tot het buitengewoon onderwijs.

1.13. De financiële drempel tot participatie aan onderwijs aanpakken via school- en studietoelagen

Realisaties 2015-2016

Tijdens het schooljaar 2015-2016 verwerkte mijn administratie voor de eerste keer meer dan 480.000 aanvragen. Door een vereenvoudiging en optimalisering van de procedures, slaagde mijn administratie erin om meer dossiers te verwerken dan de voorbije jaren.

Het investeringstraject in de IT-toepassing, dat volledig past binnen het programma *Vlaanderen Radicaal Digitaal*, leidde tot duidelijk merkbare resultaten. De aanvraagprocedure voor de nieuwe aanvragen kan hierdoor nog vereenvoudigd worden. Een aanvraag op papier invullen is sterk vereenvoudigd: vorig jaar nog 8 bladzijden, dit jaar 1 blad recto-verso. Een sterke vereenvoudiging dus voor de aanvrager, maar ook de dienst voor studietoelagen kan hierdoor sneller binnenkomende aanvragen registreren.

Wie in de afgelopen jaren een toelage kreeg, hoefde geen nieuwe aanvraag in te dienen. Mijn administratie schreef in de loop van het schooljaar deze aanvragers aan met de vraag of zij ook dat jaar een toelage wilden en bezorgde hen hierbij een vooraf ingevuld formulier. Ouders moesten dit formulier enkel nog nakijken, eventueel verbeteren en terugsturen. Tijdens het schooljaar 2015-2016 werden er zo 115.000 dossiers automatisch opgestart.

Ik voerde daarnaast een beperkte vereenvoudiging van de regelgeving door zodat vanaf aanvraagjaar 2016-2017 niet langer rekening moet worden gehouden met de niet-belastbare beurs.

Plannen 2016-2017

Met het oog op de verdere automatisering van de studiefinanciering wil ik nagaan of een aanpassing van het statuut van de zelfstandige en gehuwde student mogelijk is, alsook of nog administratieve vereenvoudigingen mogelijk zijn.

Daarnaast blijf ik ook werk maken van een kostenbeheersend beleid via vzw SOS Schulden op School. Ik ga verder aan de slag met de studiekostenmonitor, ontwikkeld door de KU Leuven en actualiseer de website <http://www.kostenbeheersing.be>.

Het automatisch opstarten van dossiers zal ik ook dit schooljaar vervroegen en meer uitbreiden.

Ik werk aan een meer toegankelijke communicatie en online dossieropvolging in het kader van het programma *Vlaanderen Radicaal Digitaal*.

1.14. De (digitale) geletterdheid en mediawijsheid verhogen

Realisaties 2015-2016

De week van de geletterdheid in 2016 stond in het teken van geletterdheid op de werkvloer (*Extra Bedrijvig!*). In het voorjaar werden sectorconvenants 2016-2017 goedgekeurd door de Vlaamse Regering waarbij 25 sectoren zich ertoe engageren om in te zetten op geletterdheid. In het secundair volwassenenonderwijs werden de geletterdheidsmodules (L-modules) *Nederlands* en *leren leren* voor de diplomagerichte beroepsopleidingen ingevoerd. Ik vroeg de ouderkoepels om geletterdheid op te nemen als thema in hun driejaarlijkse beheersovereenkomst. Er werden ook geletterdheidsacties opgenomen in het nieuwe Vlaamse Actieplan Armoedebestrijding (VAPA). Het eindrapport van de evaluatie van het lopende *Plan Geletterdheid* werd afgerond. Ik ondersteunde de centra voor basiseducatie (cbe) met de verdere implementatie van de toolbox geletterdheid.

In samenwerking met het Vlaams Archiveringsinstituut (VIAA) en het kenniscentrum Mediawijsheid werd *Het Archief voor Onderwijs* officieel gelanceerd. Dat ging gepaard met een uitgebreide communicatiecampagne. Met het kenniscentrum werd een overeenkomst gesloten om de onderwijswerking rond de aanpak van cyberpesten (zie OD 1.11), radicalisme, beeldgeletterdheid en serious gaming te optimaliseren.

Plannen 2016-2017

Het eindrapport van de evaluatie van het lopende *Plan Geletterdheid* wordt opgeleverd. Vertrekkende van de aanbevelingen van de evaluatie van het *Plan Geletterdheid* wil ik het geletterdheidsbeleid van de toekomst vorm geven, rekening houdende met de geplande hervormingen in het volwassenenonderwijs (OD 1.4). Ik wil versterkt inzetten op de preventie van laaggeletterdheid en voorzie daarom dat, in het kader van de modernisering van het secundair onderwijs, de sleutelcompetenties die gelinkt zijn aan basisgeletterdheid door elke leerling bereikt moeten worden. Samen met mijn collega bevoegd voor Cultuur wil ik de intersectorale samenwerking stimuleren tussen het sociaal-culturele veld en de cbe.

Bij de uitbouw van VIAA voorzie ik een grotere klemtoon op het ontsluiten van materiaal voor het taalonderwijs en voor de 3de graad secundair onderwijs. Meer specifiek voor de vakken geschiedenis, project algemene vakken (pav), gedrags- en cultuurwetenschappen, wetenschappen en economie. VIAA onderzoekt ook nog hoe activerende werkvormen met archiefmateriaal geïntroduceerd en ondersteund kunnen worden.

Ik organiseer een sensibiliseringscampagne, *Code Festival*, rond het thema programmeren in de klas. Het doel is om zoveel mogelijk leerlingen in zoveel mogelijk klassen en scholen te laten starten met een programmeerproject. Met mijn collega van werk stemmen we af zodat dat buitenschoolse initiatieven inzake coderen ook bijdragen aan de noden van leerkrachten o.a. op het vlak van lesmateriaal of bijscholing.

De invoering van nieuwe opleidingsprofielen in het secundair volwassenenonderwijs voor ict, besturingssystemen en netwerken en programmeren zal ik in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten van het volwassenenonderwijs mee ondersteunen.

1.15. Leerlingenvervoer verbeteren

Realisaties 2015-2016

Er werden twee pilootprojecten opgestart die uitvoering geven aan de conceptnota leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs. Er is aan beide pilootprojecten een voltijds coördinator ter beschikking gesteld. Ik voorzag ook middelen voor het vervoer van vluchtelingenkinderen vanuit collectieve opvangcentra naar school (zie OD 6.1). Binnen de huidige regelgeving zijn een aantal afwijkingen geofficialiseerd om het bestaande leerlingenvervoer zoveel als mogelijk te versterken.

Plannen 2016-2017

De pilootprojecten zullen in een tweede fase werken aan de uitbouw van de conceptnota leerlingenvervoer om vanaf 1 maart 2017 het recht op leerlingenvervoer, binnen de twee pilootprojecten in Leuven en Roeselare, toe te kennen volgens een nieuw kader. Binnen het huidige regelgevende kader dat nog twee schooljaren van kracht blijft buiten de pilootgebieden, maak ik werk van een meer efficiënte en meer kwalitatieve werking van het leerlingenvervoer.

2. Strategisch doel 2: Voldoende, deskundig en gemotiveerd onderwijspersoneel garanderen

2.1. De lerarenopleiding versterken

Realisaties 2015-2016

Op mijn initiatief keurde de Vlaamse Regering de conceptnota *lerarenopleidingen versterken: wervende en kwalitatieve lerarenopleidingen als basispijler voor hoogstaand onderwijs* goed. Deze nota legt het kader vast voor de hervorming van de lerarenopleidingen waarbij een sterkere lerarenopleiding het doel is. Om dit kader uit te werken installeerde ik zeven werkgroepen met vertegenwoordigers van verschillende lerarenopleidingen, het werkveld en de vakorganisaties. Om de transitie naar de nieuwe lerarenopleiding inhoudelijk te ondersteunen, lanceerde ik een projectoproep.

Ik organiseerde samen met de Koning Boudewijnstichting de kick-off voor het project *kleine kinderen, grote kansen*. Dat professionaliseringstraject voor de bacheloropleidingen kleuteronderwijs focust op het beter omgaan met diversiteit en kinderarmoede binnen het kleuteronderwijs.

Samen met de hogescholen ondertekende ik een platformtekst voor het stimuleren van leren door maatschappelijk engagement (*Community Service Learning*) in de lerarenopleidingen.

Ik kende een subsidie toe voor de bouw van een centraal stageregistratiesysteem voor de lerarenopleidingen, dat vanaf 1 september 2017 operationeel moet zijn.

Plannen 2016-2017

Tegen eind 2016 verwacht ik de resultaten van de werkgroepen die werken rond beheersingsniveaus, zij-instromers, de bachelor kleuter/lager onderwijs, de bachelor secundair onderwijs, de educatieve master voor het secundair onderwijs en de bachelor en educatieve master in de kunsten. De werkgroep die een onderzoek uitvoert naar een profiel binnen onderwijs op niveau 5 verwacht ik het eindrapport medio 2017. Vertrekkende van deze resultaten zal ik een voorontwerp van decreet uitwerken en voorleggen aan de Vlaamse Regering.

Vanaf januari 2017 zullen er projecten ter ondersteuning van de transitie van de lerarenopleidingen van start gaan. Ik zal samen met de onderwijspartners de resultaten van deze projecten breed communiceren en dissemineren.

2.2. Een professionele, uitdagende en meer gevarieerde onderwijsloopbaan realiseren

Realisaties 2015-2016

De Vlaamse Regering keurde op mijn voorstel de mededeling *'Opstart van de onderhandelingen in het kader van een loopbaanpact'* goed. Deze mededeling reikt een inhoudelijk kader aan dat de doelstellingen, visie en bouwstenen omvat voor de gesprekken met de sociale partners. De focus ligt op de opdracht van de leraar. Daarin staat de kerntaak centraal maar ook een gedifferentieerde, flexibele loopbaan en het hervormen van de verlofstelsels op basis van transparantie en reële noden. Ook de inbedding in een loopbaancontinuüm, dat gaat van de beginnende leraar tot en met de ervaren leraar, hoort daarbij. In het najaar van 2015 besprak ik deze startnota met de sociale partners die de nota mee onderschreven. Op vraag van de sociale partners voegde ik ook het thema schoolleiders toe.

Samen met de sociale partners besliste ik om te werken in twee werkgroepen. De eerste werkgroep behandelt de loopbaan en opdracht van het onderwijspersoneel, de tweede werkgroep het thema verlopen. In opvolging van de maatregelen van de Vlaamse Regering met betrekking tot het zorgkrediet en de loopbaanonderbreking, werkte de tweede werkgroep prioritair een voorstel uit rond de hervorming en vereenvoudiging van de verlofstelsels. Dat voorstel werd door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd. Vanaf 2 september 2016 is er een zorgkrediet met een onderbrekingsuitkering. Personeelsleden in het onderwijs kunnen zorgkrediet nemen voor ouderschap, palliatieve zorgen, medische bijstand en voor het volgen van een opleiding. Daarnaast worden de onbezoldigde verlofstelsels geharmoniseerd, gerationaliseerd en hervormd in functie van de noden van de personeelsleden en een goede schoolorganisatie. Ook in een eindeloopbaanregeling wordt voorzien. De regeling is belangrijk om de combinatie werk-gezin-zorg voor de personeelsleden werkbaar te houden. Voor het hoger onderwijs zal ik een soortgelijke /gelijkaardige regeling uitwerken.

In het kader van de afspraken van cao II en cao III voor de basiseducatie heb ik samen met de sociale partners voorstellen besproken en uitgewerkt. Op basis van dit akkoord werkte ik een voorontwerp van decreet uit betreffende de rechtspositie voor het personeel van de basiseducatie.

Er zijn acht geco-projecten geregulariseerd waardoor het specifieke arbeidsrechtelijke statuut van deze geco's ophoudt te bestaan. De betrokken personeelsleden zijn vanaf dan met een gewone arbeidsovereenkomst verbonden aan hun werkgever. In de gesubsidieerde vrije internaten worden vanaf 1 september 2016 175 voltijdse equivalenten DAC geregulariseerd, zodat er zekerheid komt voor de betrokken personeelsleden en de besturen van deze internaten een volwaardig personeelsbeleid kunnen voeren.

De werkgroep psychosociale risico's is van start gegaan. In het voorjaar werd via Schooldirect een eerste algemene communicatie naar directies en schoolbesturen gestuurd.

Plannen 2016-2017

Ik herneem de gesprekken in het kader van het loopbaandebat. Nu de tweede werkgroep succesvol tot een hervorming van de verlofstelsels is gekomen, zal ik de focus leggen op de werkzaamheden van de eerste werkgroep.

Ik leg dit najaar het voorontwerp van decreet betreffende de rechtspositie van het personeel van de basiseducatie voor aan de Vlaamse Regering. Na stemming van dit decreet in het Vlaams parlement zal ik de implementatie ervan begeleiden.

Met het oog op de eventuele effecten op het onderwijspersoneel, blijf ik van dichtbij de maatregelen volgen die de federale regering treft inzake de pensioenreglementering.

In functie van het beleid rond psychosociale preventie wordt in samenwerking met de FOD WASO een opleiding voor vertrouwenspersonen georganiseerd. In het najaar wordt het nieuwe beleidsplan op de website onderwijs gepubliceerd als een leesbaar en overzichtelijk instrument waar onderwijsinstellingen eenvoudig en praktisch mee aan de slag kunnen.

2.3. Een loopbaanlange professionalisering en ondersteuning van leraren realiseren

Realisaties 2015-2016

De implementatie van het M-decreet werd ondersteund via de prioritaire nascholing (zie OD 1.12). Ik bracht de aanbieders van die nascholing samen om zo de noden in het onderwijsveld beter in kaart te brengen en de ondersteuning voor leerkrachtenteams te versterken. Op die manier werd het collectief leren van de aanbieders bevorderd.

Daarnaast organiseerde ik het afgelopen schooljaar een aantal studiedagen rond personeelsbeleid, samenwerking en schoolleiderschap.

Plannen 2016-2017

Om het verband tussen de diverse professionaliseringsinitiatieven duidelijker te maken, maak ik werk van een globale visie op professionalisering. Dat zal aan bod komen in het loopbaandebat, met aandacht voor de noodzakelijke randvoorwaarden om professionalisering integraal deel te laten uitmaken van de opdracht van de leerkracht.

Aansluitend ga ik het opzet en de procedures van de prioritaire nascholing aanpassen in functie van een versterking van het collectief leren. Het nascholingsrepertorium moet ten volle ten dienste staan van leerkrachtenteams zodat zij voldoende geïnformeerd zijn over mogelijke professionaliseringsinitiatieven om zich zo professioneel te kunnen ontwikkelen op maat van hun eigen vragen en specifieke context. Ik onderzoek of en op welke manier de pedagogische begeleiding hierin een rol kan spelen.

Ik maak werk van een model om te komen tot een meer efficiënte organisatie van het praktijkgericht onderwijsonderzoek met het oog op een versterkte professionalisering van leerkrachtenteams en interne kwaliteitszorg van scholen. Hierover ga ik in dialoog met alle betrokken organisaties.

3. Strategisch doel 3: Onderwijsinstellingen versterken

3.1. Het inschrijvingsbeleid vereenvoudigen en vernieuwen

Realisaties 2015-2016

Ik ging het engagement aan om het huidige inschrijvingsdecreet te vereenvoudigen en te vernieuwen. Ik vroeg aan het Vlaams Parlement om hiertoe een initiatief te nemen. Met veel aandacht volgde ik de werkzaamheden van de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement om, op basis van de input uit hoorzittingen en expertenconsultaties, tot een conceptnota te komen. Tijdens dit proces werd door de commissie op regelmatige tijdstippen teruggekoppeld naar de onderwijsverstrekkers en andere belanghebbenden. Vereenvoudiging en versterking van de vrije schoolkeuze vormen in de conceptnota telkens de leidraad.

Op mijn vraag bezorgden de voorzitters van de LOP een nota met de resultaten van een sterkte-zwakke analyse van de LOP-werking. In deze nota wordt ingegaan op het overlegmodel van de LOP, het zorgkader, de samenwerking met lokale besturen en de uitbouw van een ruimere regionale werking.

Plannen 2016-2017

Ik volg met aandacht de werkzaamheden van de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement die een nieuw inschrijvingsrecht uitwerken. Hierover zal ik regelmatig overleg blijven plegen met de onderwijspartners, de VLOR en de lop-voorzitters. Ik zal onderzoeken in welke mate het voor scholen gemakkelijker gemaakt kan worden om de stap naar aanmelden te zetten, zodat kampeertoestanden tot een minimum kunnen worden herleid. Wanneer de grote lijnen van het nieuwe inschrijvingsdecreet voldoende

duidelijk zijn, zal het plan van aanpak voor de eventuele overdracht van de lop worden uitgewerkt.

In uitvoering van het regeerakkoord valt het buitengewoon onderwijs, in afwachting van een nieuw inschrijvingsdecreet, buiten de regelgeving van dit decreet. Voor het buitengewoon onderwijs werken we regelgeving uit die een antwoord geeft op de problematiek van weigeringen en capaciteit.

3.2. Een optimalisatie van het onderwijslandschap mogelijk maken

Realisaties 2015-2016

De Vlaamse Regering stemde in met mijn conceptnota *Bestuurlijke optimalisatie*. Ik heb vervolgens het overleg met de onderwijspartners opgestart om deze conceptnota te operationaliseren.

Als reactie op het advies van de expertencommissie zetten de officiële onderwijsverstrekkers stappen naar een intensievere samenwerking. Een samenwerking op verschillende vlakken: het opleidingsaanbod, de ontwikkeling van leerplannen, de rechtspositieregeling voor het personeel, de bestuurlijke structuren en de invulling van het begrip neutraliteit en pedagogisch project.

Plannen 2016-2017

In overleg met de onderwijspartners maak ik werk van de operationalisering van de conceptnota *Bestuurlijke optimalisatie*. Ik voorzie in de nodige stimuli voor de verenigingen van schoolbesturen en de schoolbesturen met bijzondere kenmerken op het vlak van omkadering en personeelsbeleid. Ook werk ik voor domein- en campusscholen financiële stimuli uit voor een moderne en kwaliteitsvolle technische uitrusting in technische en beroepsgerichte opleidingen. Op basis van de resultaten en bevindingen maak ik in 2017 een voorontwerp van decreet opdat ik aan de Vlaamse Regering zal voorleggen.

Ik zal de uitwerking van de samenwerking tussen de officiële onderwijsverstrekkers van nabij blijven opvolgen en hierover structureel overleg blijven plegen.

3.3. Naar een meer eenvormig landschap voor internaten evolueren

Realisaties 2015-2016

De werking met de vier opvangcentra is vervangen door acht internaten met permanente openstelling (IPO). Voor de IPO's en de Rijzende Ster in Kuurne verloopt de toewijzing van het hulpaanbod via de intersectorale toegangspoort. De werking van deze instellingen wordt hiermee ook in het toepassingsgebied van de jeugdhulp in Vlaanderen terecht.

Plannen 2016-2017

In samenspraak met mijn collega bevoegd voor Welzijn geef ik de onderwijs- en zorginspectie de opdracht om een verkennend onderzoek te doen naar een mogelijks te ontwikkelen kwaliteitskader voor de internaten. Dit zal, ook rekening houdende met de reeds genomen maatregelen (regularisatie GESCO, afbakening vrijstelling leerplicht voor jongeren met ernstige en meervoudige beperkingen, installeren van de IPO's,...) , bijdragen tot het verder afbouwen van de verschillen tussen de netten.

3.4. De werkingsmiddelen in het leerplichtonderwijs evalueren

Realisaties 2015-2016

Verschillende onderzoeken werden afgerond en opgeleverd. De KU Leuven evalueerde het financieringssysteem in het gewoon basis- en secundair onderwijs. Het Rekenhof deed een audit met betrekking tot de werkingsmiddelen in het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Tot slot voerde de OESO ook een doorlichting uit van de financiering van het Vlaamse onderwijssysteem. Ik bestudeerde alle resultaten van die onderzoeken en de bijhorende beleidsaanbevelingen.

Plannen 2016-2017

Bij het uitwerken van de vernieuwde aanpak 'Inspectie 2.0' door de onderwijsinspectie, zal aandacht besteed worden aan het financieel en materieel beleid dat scholen voeren. Het beleid omtrent de globaal ingezette omkaderings- en werkingsmiddelen die bedoeld zijn voor het realiseren van gelijke kansen maakt daar deel van uit. Ook maak ik werk van het opvolgen van de aanbevelingen omtrent de transparantie en openbaarheid van het verdelingsmechanisme van het financieringssysteem.

Aan het nieuwe steunpunt voor beleidsgericht onderwijsonderzoek SONO heb ik de opdracht gegeven om een effectmeting van de financiering op basis van leerlingenkenmerken uit te voeren. Al deze elementen neem ik mee in het verdere debat over het financieringssysteem.

3.5. Het aanbod en de financiering in het hoger onderwijs bijsturen

Realisaties 2015-2016

Op mijn initiatief gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de conceptnota *Uitbouw van het hoger beroepsonderwijs (hbo5)*. Die nota omvat plannen voor het gelijktrekken van het statuut van de toekomstige studenten hbo5 met het statuut van de andere studenten hoger onderwijs. Een gelijktrekking op vlak van studietoelagen, een betere afstemming van het opleidingsaanbod, de structurele inbedding van hbo5 in de hogescholen, studentenvoorzieningen en studiegeld. In voorbereiding van deze hervorming gaf de Vlaamse Regering ook haar goedkeuring aan een voorontwerp van decreet waardoor de bestaande hbo5-opleidingen kunnen worden geactualiseerd in afwachting van de erkenning van een beroepskwalificatie en waardoor onderwijskwalificaties op een andere wijze kunnen worden ontwikkeld.

Plannen 2016-2017

Ik maak werk van de uitrol van de hervorming van het hbo5 zodat vanaf 1 september 2019 alle hbo5-opleidingen door hogescholen worden aangeboden. Zoals bepaald in de betreffende conceptnota komt de positie van de hbo5-opleiding verpleegkunde binnen de algemene uitbouw van het hbo5 later ter sprake, wanneer zicht is op de toekomstige ontwikkeling van deze opleiding in het licht van de Europese en federale regelgeving. Op basis van de kalender van de uitrol van de Vlaamse kwalificatiestructuur zullen de opleidingen ofwel worden omgevormd via een toets nieuwe opleiding bij de NVAO, ofwel een actualisatie ondergaan. Die actualisatie houdt in dat de domeinspecifieke leerresultaten en het aantal studiepunten reeds worden bepaald wanneer beroepskwalificaties en onderwijskwalificaties beschikbaar zijn, in afwachting van de uiteindelijke omvorming.. Zowel bij omvorming als actualisatie wordt gewaakt over het beroepsgerichte karakter van de opleidingen, hetzij op basis van de reeds beschikbare beroepskwalificaties (bij omvorming), hetzij via afstemming met het werkveld over de domeinspecifieke leerresultaten (bij actualisatie). Ik waak er ook over dat er voldoende werkplekleren vervat zit in de hbo5-opleidingen.

In overleg met de hogescholen wil ik de mogelijkheid creëren om al vóór het ingaan van de hervorming in 2019, nieuwe hbo5-opleidingen te kunnen opstarten. Daartoe optimaliseer ik de regelgeving omtrent de programmatie van nieuwe opleidingen en het vernieuwen van het onderwijsaanbod in het hoger onderwijs. Ik zal daarbij de procedures voor hbo5 en de rest van het hoger onderwijs zo veel als mogelijk op elkaar afstemmen. Op basis van de voorstellen die ik verwacht van de instellingen hoger onderwijs neem ik concrete maatregelen die een rationeler en transparanter onderwijsaanbod bevorderen voor de bachelor- en masteropleidingen.

In samenspraak tussen de NVAO en mijn administratie bouwen we op basis van de vernieuwde DHO het hoger onderwijsregister uit tot de enige authentieke bron met betrekking tot het hoger onderwijsaanbod.

Ik geef opdracht om de interne allocatiemodellen van de universiteiten te evalueren conform artikel III.120 van de codex hoger onderwijs. De resultaten van deze evaluatie zullen dan samen met de resultaten van de eerste evaluatie meegenomen worden om werk te maken van een hervorming van het financieringsmodel hoger onderwijs. Deze evaluatie is het vertrekpunt om het systeem aan te passen en transparanter te maken.

In dialoog met de moslimgemeenschap zal ik de opleidingsnoden van imams in kaart brengen en nagaan op welk wijze het hoger onderwijs hiertoe een bijdrage kan leveren.

3.6. Het onderwijsbeleid voeren in de Vlaamse Rand en Brussel

Realisaties 2015-2016

Schoolbesturen, gemeenten, de provincie en andere betrokken partijen brachten in de task force *onderwijs Vlaamse Rand* samen een advies uit over de uitdagingen en knelpunten voor het onderwijs in de Vlaamse Rand. Het advies behandelt de thema's schoolinfrastructuur, capaciteit, taalbeleid en onderwijs in relatie tot welzijn. De Vlaamse Regering heeft kennis genomen van dit advies.

Met behulp van de capaciteitsmonitor (zie OD 4.1) kon het te verwachten tekort in het basisonderwijs in kaart worden gebracht. Op basis daarvan heb ik de capaciteitsmiddelen voor 2016-2018 verdeeld. Voor het Nederlandstalig onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd 30 miljoen euro voorzien en voor het onderwijs in de Vlaamse rand 11,2 miljoen euro.

Omdat het aanbod aan opleidingsvormen en types in het Brussels buitengewoon onderwijs beperkt is, breidde ik de programmatie van de opleidingsvorm van vrije keuze uit.

Ik verleende mijn medewerking aan de oprichting van een task force *Werk-Opleiding-Onderwijs-Onderneming* in het kader van de *Strategie 2025* van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ik pleegde ook overleg met de Brusselse onderwijspartners over de implementatie van duaal leren en werken in Brussel en het huidige stelsel leren en werken.

Plannen 2016-2017

In samenspraak met mijn collega bevoegd voor de Vlaamse Rand neem ik kennis van het advies van de task force om zo toekomstige beleidsinitiatieven te voeden. Daarbij zal ik nagaan waar er specifieke beleidsmaatregelen nodig zijn en voorzie ik maximale afstemming met de werkzaamheden in het coördinatieplatform *Stand van de Rand*.

Ik blijf streven naar een zo gemeenschappelijk mogelijk beleid voor het onderwijs in het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar houd bij elke beleidsmaatregel maximaal rekening met de specifieke Brusselse context. In uitvoering van het actieplan *Samen tegen schooluitval* ga ik in overleg met de Brusselse lokale besturen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om de strijd tegen schoolverzuim en vroegtijdige schooluitval aan te gaan (zie OD 1.11).

Ik zal de uitvoering en de snelle realisatie van de goedgekeurde capaciteitsprojecten van nabij opvolgen, zoals dat ook het geval is voor de andere bouwdoossiers. Zo wil ik de effectieve realisatie van de capaciteitsuitbreiding en de beloofde timing daarvan stimuleren.

De oprichting van een vennootschap die de renovatie van het Koninklijk Conservatorium Brussel op zich zal nemen, zit in een vergevorderd stadium. Vanaf het moment dat de federale overheid op de ministerraad de aandeelhoudersovereenkomst, statuten en het financieel plan heeft goedgekeurd, zullen de gemeenschappen overgaan tot het validatieproces van de desbetreffende documenten.

3.7. Internationale ontwikkelingen vertalen in Vlaams onderwijsbeleid

Realisaties 2015-2016

Binnen de beurtrol tussen de verschillende gemeenschappen, heb ik België vertegenwoordigd in de EU-raad van onderwijsministers. Ik was daarbij nauw betrokken bij de herziening van het Europees kader voor strategische samenwerking inzake Onderwijs en Vorming 2020 (ET2020). Ik heb er mee toe bijgedragen dat de integratie van vluchtelingen en migranten via onderwijs en vorming hoog op de Europese agenda staat.

In nauwe samenwerking met de Europese Commissie en het Nederlandse EU-raadsvoorzitterschap, heb ik via de vaste conferentie van de onderwijsministers van de Raad van Europa mee het voortouw genomen in de strijd tegen radicalisering en gewelddadig extremisme door middel van onderwijs en vorming. De 47 landen van de Raad van Europa bereikten tijdens de ministeriële conferentie onder voorzitterschap van de Belgische ministers voor Onderwijs, een akkoord over een nieuw Europees referentiekader van descriptoren voor competenties voor een democratische cultuur (zie ook OD 1.6.).

Als woordvoerder van België op de Algemene Vergadering van de United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Unesco) heb ik mij volop ingeschreven in de nieuwe duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties (VN) en de specifieke bijdrage van onderwijs daaraan. Ik heb daarbij bijzondere aandacht gegeven aan de voorbereiding van een globale conventie met als doelstellingen de erkenning van diploma's hoger onderwijs, de strijd tegen gewelddadig extremisme, het terugdringen van alle vormen van discriminatie, en de initiatieven rond mensenrechten en democratisch burgerschap. In het kader van het tegengaan van discriminatie, nam ik ook actief deel aan een ministerieel overleg van Unesco rond de rol van onderwijs in de strijd tegen gender-gerelateerd geweld.

In opvolging van de Benelux Beschikking rond automatische erkenning van diploma's hoger onderwijs heb ik de omzetting in Vlaamse regelgeving afgerond.

Op bilateraal vlak nam ik deel aan de gezamenlijke zitting van de Vlaamse Regering met de regering van Noordrijn-Westfalen en schreef ik mij in voor verdere initiatieven rond samenwerking en de combinatie van peer-learning met duaal leren en werken.

Ten slotte heb ik met de Nederlandse onderwijsminister een *Damesakkoord* afgesloten dat onder meer betrekking heeft op de financiering van de lessen Nederlands in het buitenland, alsook op de monitoring van de grensoverschrijdende mobiliteit.

Plannen 2016-2017

Ik volg de *Skills Agenda* van de EU op de voet op en zal erop toezien dat de uitwerking van dat Europees werkgelegenheidsinitiatief een meerwaarde biedt voor het Vlaams onderwijsbeleid en dat het blijft sporen met eerdere Europese en internationale afspraken rond de transparante erkenning van onderwijskwalificaties en leeruitkomsten.

Op vraag van de Europese Commissie zal ik tegen juni 2017 een tussentijdse evaluatie laten uitvoeren van het luik onderwijs en vorming van het Erasmus+-programma.

In samenwerking met andere landen werk ik mee acties uit voor het *Education 2030* programma van Unesco. Uit de Raad van Europa, neem ik het Europees referentiekader van descriptoren voor een democratische cultuur mee als regionale bijdrage tot de VN agenda voor duurzame ontwikkeling.

Tijdens de opvolgingsvergaderingen van het Benelux Comité van Ministers hoger onderwijs zal ik de uitbreiding van de Benelux Beschikking rond automatische erkenning van diploma's hoger onderwijs naar andere landen en andere diploma's hoger onderwijs stimuleren.

Via de coördinatie van het Asia-Europe Meeting (ASEM) onderwijssecretariaat neemt Vlaanderen samen met de Franse Gemeenschap vanaf 2017 een leidende rol op binnen de Europees-Aziatische onderwijssamenwerking.

In het kader van de samenwerking met Noord-Rhein Westfalen werk ik samen met mijn collega bevoegd voor Werk aan concrete uitwisselingsinitiatieven.

Samen met mijn Nederlandse collega bevoegd voor Onderwijs zal ik uitvoering geven aan de afspraken in het *Damesakkoord*, in het bijzonder wat betreft de samenwerking in het kader van de Stichting NOB. In opvolging van het *Damesakkoord* zal tevens een onderwijsbijeenkomst voorbereid worden.

3.8. Juridisering, regeldruk en planlast terugdringen

3.8.1. Een globaal akkoord om planlast te verminderen

Realisaties 2015-2016

In 2015 startte ik operatie TARRA met als doel de planlast die leraren en scholen ervaren, terug te dringen. Mijn administratie voerde een onderzoek uit en stelde dit voor aan de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement. Vervolgens ging ik met de resultaten van het onderzoeksrapport aan de slag en voerde intensieve gesprekken om tot een gemeenschappelijk actieplan te komen.

Om tot een aanpassing van de federale wetgeving rond auteursrechten en reprografie te komen, had ik overleg met mijn federale collega bevoegd voor Economie. Er is een akkoord om één globale uitzonderingsregel en één vergoedingsregeling voor onderwijs te maken, dat ook van toepassing zou zijn op het digitaal onderwijsnetwerk. Deze principes zullen bijdragen tot een reductie van planlast in de scholen.

Ook het overleg met de onderwijsverstrekkers en vertegenwoordigers van de erkende instanties over het aanbod levensbeschouwelijke vakken ,leidde tot een administratieve vereenvoudiging. De keuze inzake levensbeschouwing moet voortaan voor het einde van het schooljaar worden gemaakt. Het aantal in te vullen formulieren werd gereduceerd en de keuzeformulieren werden samengevoegd.

Plannen 2016-2017

Samen met de vakorganisaties en de onderwijsverstrekkers wil ik het gemeenschappelijk actieplan TARRA afronden en uitvoering geven aan de daarin opgenomen engagementen binnen de actieterreinen. Elementen van planlast die betrekking hebben op de rechtspositieregeling van het personeel zal ik inbrengen tijdens de besprekingen in het kader van het loopbaandebat.

Ik vraag aan alle onderwijspartners, mijn administratie én de inspectie om bij het uitoefenen van hun kernopdrachten systematisch de TARRA-toets te hanteren. Dat betekent dat iedere partner vertrekt vanuit het vertrouwen in schoolbesturen en onderwijspersoneel en steeds kiest voor de beleidsopties die voor scholen zo weinig mogelijke administratieve belasting met zich meebrengen. Samen met de onderwijsinspectie zal ik een lijst van documenten opmaken die scholen niet moeten aanbieden bij de doorlichting.

3.8.2. Scholen ondersteunen bij de toenemende juridisering

Realisaties 2015-2016

In een synthesenota gaven de VLIR en de VLHORA oplossingen voor een aantal knelpunten in de werking van de raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen. De voorstellen die van procedurele aard zijn en die voor de raad en de instellingen een vereenvoudiging mogelijk maakten, hebben geleid tot aanpassingen aan de regelgeving.

Plannen 2016-2017

In het ontwerp van het actieplan in het kader van operatie TARRA ga ik samen met de onderwijsverstrekkers na hoe zij scholen nog beter kunnen ondersteunen bij het motiveren van beslissingen, de organisatie van klassenraden en het omgaan met leerlingen of ouders die het niet eens zijn met de uitkomst van de deliberatie.

In voorbereiding van de beleidsevaluatie van het decreet betreffende de rechtspositie van leerlingen in het schooljaar 2017-2018, zal ik in overleg met de onderwijsverstrekkers nagaan op welke wijze beleidsinformatie kan worden gegenereerd over ingediende beroepsprocedures tegen een definitieve uitsluiting, evaluaties of andere beslissingen.

Met de nieuwe beheersovereenkomst 2016-2018 kregen de ouderkoepelverenigingen de opdracht om ouders, ouderwerkingen en ouderraden bij te staan in conflict- of crisissituaties met de school.

3.8.3. Regels verminderen, schoolproof maken en verduidelijken

Realisaties 2015-2016

Het jaarlijks genummerde onderwijsdecreet omvatte maatregelen die noodzakelijk zijn voor een vlotte start van het schooljaar en maatregelen die een administratieve vereenvoudiging inhielden. Ik waakte daarbij over de timing van de besluitvorming zodat scholen tijdig geïnformeerd werden over de nieuwe maatregelen.

Plannen 2016-2017

Ik maak werk van een codificatie van een belangrijk deel van de onderwijsregelgeving, waaronder de autonome bepalingen in de verschillende genummerde onderwijsdecreten. Deze codificatie heft verouderde bepalingen op en bundelt heel wat versnipperde regelgeving tot een overzichtelijk geheel.

3.8.4. Moderne dienstverlening

Realisaties 2015-2016

Discimus maakt het mogelijk dat de scholen en mijn administratie continu leerlingengegevens uitwisselen. Op die manier kunnen scholen rechtstreeks gegevens raadplegen over dubbele inschrijvingen, leerlingenkenmerken en problematische afwezigheden. Scholen hebben zo, in het kader van het inschrijvingsrecht, sneller zicht op het aantal vrije plaatsen

De verificatie van de leerlingengegevens gebeurt nu volledig via *Discimus*. Ook de inschrijvingen van de leertijd in Syntra Vlaanderen worden geregistreerd via dat systeem.. Vanaf september stuurt *Discimus* de leerlingen, waarvoor een traject moet worden opgestart omwille van problematische afwezigheden, automatisch door naar het CLB. Dat vermindert de planlast voor de scholen en maakt een snelle opstart van de begeleiding van die leerlingen mogelijk.

Via *DAVINCI* worden in het volwassenenonderwijs cursistengegevens uitgewisseld. Door te blijven investeren in *DAVINCI* kon heel wat planlastvermindering gerealiseerd worden. Zo werd de controle op vrijstellingen van inschrijvingsgeld het afgelopen schooljaar nog uitgebreid met gegevens over handicap en werd er een automatische verificatie van de deelnames gerealiseerd.

De hoger onderwijsinstellingen kregen met nieuwe diensten toegang tot het rijksregister. Dat kadert binnen de uitrol van een vernieuwde Databank Hoger Onderwijs: *DHO 2.0*. De identificatie van studenten kan daardoor sneller en accurater verlopen, wat dan weer de gegevensuitwisseling met andere overheden faciliteert.

Via de dynamische webtoepassing *Dataloop* krijgen scholen en instellingen hoger onderwijs verrijkte/ rijkere? Informatie op maat ter beschikking over hun eigen leerlingen- en studentengegevens. Dat laat hen toe eigen analyses te maken ter ondersteuning van hun schoolbeleid. Externen kunnen via deze toepassing algemene statistische gegevens interactief raadplegen. Momenteel biedt *Dataloop* gegevens aan over de inschrijvingen in het basisonderwijs, secundair onderwijs en hoger onderwijs.

Sinds 2009 is het voor het onderwijspersoneel mogelijk om op vrijwillige basis een elektronische salarisbrief te ontvangen in plaats van een papieren salarisbrief. Op die manier werden reeds 150.000 papieren salarisbrieven bespaard.

Plannen 2016-2017

De nieuwe stap binnen *Discimus* is het voorzien van de mogelijkheid om ook studiebewijzen door te geven. Bij een inschrijving kan de nieuwe school onmiddellijk zien welke studiebewijzen een leerling heeft en dat leidt tot een belangrijke reductie van de planlast. Scholen kunnen ook direct nagaan of een leerling aan de vereiste toelatingsvoorwaarden voldoet, wat tot een betere rechtszekerheid zal leiden. Voor de monitoring van de toepassing van de preventieve schorsing, de tijdelijke en definitieve uitsluiting in het basis- en secundair onderwijs, ga ik na of de invoering van een gedifferentieerde code voor tuchtmaatregelen in *Discimus* technisch haalbaar is.

Vanuit *Discimus* zullen de overzichten van het aantal leerlingen van de basis- en secundaire scholen bezorgd worden aan de onderwijsverstrekkers. Deze overzichten zullen de spoedtellingen vervangen die de onderwijsverstrekkers jaarlijks organiseerden, waardoor de dubbele bevragingen worden vermeden.

DAVINCI zal dit schooljaar worden ingezet om de controle op het al dan niet wettig verblijf van potentiële cursisten volwassenenonderwijs te faciliteren. Als er informatie hierover beschikbaar is in het Rijksregister, moeten de centra geen stavingsdocumenten meer voorleggen aan de verificatie.

DHO 2.0 wordt verder uitgerold. De hogescholen en universiteiten zullen hun ingericht onderwijsaanbod zelf kunnen beheren in de centrale databank. De databank wordt uitgebreid met gegevens over de taalregeling en studentenmobiliteit en diplomagegevens uit de Leer- en Ervaringsbewijzendatabank worden beschikbaar.

De bedrijfszekerheid van de maandelijkse berekening en uitbetaling van de salarissen van het onderwijspersoneel is door de nodige vernieuwingen verzekerd. Mijn administratie bouwt een gebruiksvriendelijke webtoepassing waarmee het onderwijspersoneel hun salarisgegevens interactief kunnen nakijken. Daardoor kan de salarisbrief helemaal verdwijnen en is er alleen voor de mensen die dat vragen nog een papieren versie beschikbaar. De scholen zullen online de salarisgegevens van hun personeel kunnen raadplegen via *Mijn Onderwijs*, wat efficiënter is.

Tijdens de inventarisatie van de planlast in de scholen (operatie Tarra) is door vele scholen aangegeven dat het invullen van documenten voor de sociale zekerheid voor een grote administratieve werklast zorgt. De RSZ erkent dat deze klacht niet alleen bij scholen, maar ook bij alle werkgevers weerklank vindt. Daarom zette de RSZ een groot digitaliseringstraject op. Geleidelijk aan zullen alle documenten verplicht vervangen worden door elektronische gegevensstromen. Een eerste deelproject zijn de gegevens inzake deeltijdse werkloosheid. Naar aanleiding van die verplichting neemt mijn administratie in 2017 die taak over van de scholen. De andere sectoren (ziekte en arbeidsongevallen) volgen later. De nodige gegevens kunnen immers afgeleid worden uit de gegevens die de scholen nu al aan mijn administratie bezorgen voor de salarisbetaling. Zo kan een behoorlijk stuk administratieve planlast voor de scholen terug wegvallen. De gegevens zullen ook sneller aan de RVA bezorgd worden, waardoor de uitbetaling van aanvullende werkloosheidsvergoeding aan personeelsleden die deeltijds werken efficiënter en correcter kan verlopen.

Samen met de onderwijsverstrekkers zal mijn administratie, in overleg met de Vlaamse Toezichtscommissie, een plan uitwerken omtrent de gegevensveiligheid in scholen.

De centra voor basiseducatie zullen vanaf 2017 hun personeelsgegevens elektronisch kunnen doorgeven via een EPD (Elektronisch PersoneelsDossier).

Mijn administratie werkt aan de uitbreiding van *Dataloop* voor zowel scholen als externen. In de toekomst zullen ook gegevens worden aangeboden rond zittenblijven,

schoolse vorderingen, studiebewijzen, in- en uitstroom en doorstroming naar het hoger onderwijs. *Dataloep* zal ook ter beschikking gesteld worden aan het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs. Daarmee zal het volledige onderwijsveld gebruik kunnen maken van de interactieve toepassing.

Mijn Onderwijs zal worden uitgebreid met informatie over onderwijspersoneel. In een eerste fase zullen dat de loonlijsten zijn van de school, die de weddegegevens van de personeelsleden samenvat. Ook plant mijn administratie om het generiek platform voor formulieren in *Mijn Onderwijs* in te bedden. Zo wordt *Mijn Onderwijs* stap voor stap uitgebouwd tot het centrale loket voor onderwijsinstellingen.

3.9. In dialoog gaan vergt duidelijke communicatie

Realisaties 2015-2016

In 2016 ging de website <http://www.onderwijs.vlaanderen.be> voor directies en administraties online. In 2014 en 2015 gebeurde dat al voor de informatie voor ouders, leerlingen, studenten, cursisten en voor het onderwijspersoneel. Hiermee wordt <http://www.onderwijs.vlaanderen.be> voor elke doelgroep de toegangspoort tot de informatie van het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming.

Klasse evolueerde naar een multimediaal communicatieplatform met voor elke boodschap een aangepast format en kanaal. In september 2015 werd de nieuwe site <http://www.klasse.be> gelanceerd. Het nieuwe Klasse magazine verschijnt driemaandelijks en alle Vlaamse scholen en vestigingsplaatsen krijgen het gratis toegestuurd. Daarnaast namen 16.500 mensen een betalend abonnement. Alle informatie blijft ook gratis online beschikbaar.

De Lerarenkaart, nog steeds gratis, werd dit schooljaar voor het eerst verdeeld via de bibliotheken. In juni 2016 kwam de nieuwe website <http://www.lerarenkaart.be> online.

Een aantal beleidsthema's werden dossiermatig uitgewerkt binnen de multimediale kanalen van Klasse. Bij de terreuraanslagen in Brussel kregen directeurs snel en up-to-date info dankzij de nieuwsbrief *Schooldirect*. Op sociale media kregen ouders en leraren concrete tips en informatie over radicalisering en terreurdreiging.

Samen met mijn administratie heb ik de nieuwe maatregelen voor het schooljaar 2016-2017 en de goedgekeurde conceptnota's toegelicht op de *Ronde van Vlaanderen*. Deze Ronde werd provinciaal georganiseerd voor alle directies basis- en secundair onderwijs.

Plannen 2016-2017

De website <http://www.onderwijs.vlaanderen.be> wordt uitgebouwd voor de doelgroep directies en administraties en er wordt ook voorzien in informatie voor onderzoekers en partnerorganisaties. Het deel *Vlaams onderwijs in een notendop* ten slotte, zal een beknopte inleiding bieden over de belangrijkste facetten van het Vlaamse onderwijs.

Klasse zal verschillende thema's zoals evaluatie, vroegtijdig schoolverlaten, (kinder)armoede, geletterdheid en onderwijsinnovatie dossiermatig en multimediaal uitwerken. De redactie blijft kort op de bal spelen bij belangrijke beleidsontwikkelingen of op crisismomenten.

4. Strategisch doel 4: Werk maken van een Masterplan Scholenbouw

4.1. Masterplan scholenbouw uitwerken

Realisaties 2015-2016

Na de bespreking van het masterplan scholenbouw in het Vlaams Parlement startte ik met de uitrol ervan. Binnen de reguliere subsidiëring van scholenbouwdossiers door Agion zijn de subsidieprocedures voor het vrij gesubsidieerd onderwijs gewijzigd. Het aantal afwijkende subsidieprocedures en uitzonderingsmogelijkheden is daardoor substantieel verminderd, wat toelaat om in de toekomst een groter deel van het budget te reserveren voor het aanpakken van de gewone wachtlijstdossiers. Ook de dossierbehandeling van de subsidieaanvragen door het vrij en officieel gesubsidieerd onderwijs werd aangepast. In het nieuwe kader is er aandacht voor een administratieve vereenvoudiging in de afhandeling van de bouwdossiers. Ook werd het algemene onkostenforfait verhoogd.

Sinds 1 januari 2016 geldt het verlaagd btw-tarief van 6% voor schoolgebouwen, waardoor er binnen het DBFM-programma *Scholen van Morgen in 17 nieuwe schoolbouwprojecten geïnvesteerd kon worden, ofwel een extra investering van 160 miljoen euro*. De verminderde uitgave als gevolg van de verlaagde btw bij de reguliere schoolbouwdossiers wordt eveneens geëinvesteerd in onderwijsinfrastructuur.

Er zijn momenteel 155 individuele DBFM-contracten afgesloten, 157 projecten toegewezen aan de aannemers en in principe zullen tegen het einde van het jaar zo'n 100 scholen in gebruik genomen kunnen worden. De scholen worden dus nu aan een heel snel tempo opgeleverd. Dat was reeds merkbaar in 2015. In het jaarverslag van de Nationale Bank van België werd gesteld: "...De overheidsinvesteringen zijn tijdens het verslagjaar aanzienlijk toegenomen. De bruto-investeringen in vaste activa zijn zelfs de enige uitgaven die sneller stijgen dan het gemiddelde verloop tijdens de afgelopen vijftien jaar. Deze forse toename is enerzijds toe te schrijven aan belangrijke bouwprojecten inzake schoolgebouwen, met name in de Vlaamse Gemeenschap."

Ik maakte ook werk van alternatieve financieringsmogelijkheden voor schoolgebouwen. Er werd een decreet en een uitvoeringsbesluit met betrekking tot huursubsidies goedgekeurd en ik ontwikkelde een financieel-technisch rekenmodel om de maximale aanvangshuur te kunnen bepalen. Tot slot maakte ik werk van een voorontwerp van decreet voor kleinschalige projectspecifieke DBFM-operaties.

De eerste editie van de capaciteitsmonitor, op basis waarvan vraag en aanbod met elkaar kunnen worden vergeleken, werd voorgesteld in de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement. Uitgaande van een meerjarenplanning kende ik in 2016 150 miljoen euro aan capaciteitsmiddelen toe voor de periode 2016-2018: telkens 50 miljoen euro per jaar. Die middelen werden verdeeld over capaciteitsprojecten die vanuit de lokale task forces capaciteit als prioritair naar voor werden geschoven. Hiermee worden 11.213 extra plaatsen gecreëerd in het basisonderwijs en 1.933 extra plaatsen in het secundair onderwijs. Net als vorig schooljaar gaf ik de administratie de opdracht om de voortgang van de in het verleden goedgekeurde capaciteitsprojecten nauwkeurig op te volgen.

De kennis rond multifunctionaliteit inzake schoolinfrastructuur werd opgebouwd en verspreid en er werd gestart met het verzamelen en opvolgen van een tiental projecten in dat kader. Ik kende aan de Verenigde Verenigingen een projectsubsidie toe voor de ontwikkeling van een informatietraject voor scholen, lokale besturen en verenigingen rond het openstellen van schoolgebouwen. Opdat schoolsportinfrastructuur optimaal zou kunnen worden ingezet voor lokale sportclubs organiseerde ik samen met mijn collega bevoegd voor Sport een projectoproep voor cofinanciering van aanpassingswerken en

exploitatiekosten van schoolsportzalen. Met dat budget worden praktijkvoorbeelden uitgewerkt en ondersteund.

In september 2016 lanceerde ik de oproep voor de huursubsidies zodat de scholen in het gesubsidieerd onderwijs van een bijkomende subsidiemogelijkheid kunnen genieten.

Het instrument duurzame scholenbouw werd geactualiseerd en gratis ter beschikking gesteld. Hierin komen 10 belangrijke thema's aan bod zoals energie, toegankelijkheid en een geïntegreerd projectproces.. De oproep van het onderzoek naar kostenefficiënt bouwen werd gelanceerd, wat in 2017 zal leiden tot de nodige aanbevelingen en tips voor de schoolbesturen.

Ik gaf opdracht tot een haalbaarheidsstudie naar de inschakeling van tso- en bso-leerlingen in onderhoudswerken en kleine herstellingswerken in schoolgebouwen. In samenwerking met het departement Werk en Sociale Economie laat ik onderzoeken of en hoe ook initiatieven binnen de doelstellingen van de sociale economie daarvoor ingeschakeld kunnen worden binnen de contouren van de regelgeving en binnen het bestaande budget.

In het kader van het stimuleren en sensibiliseren van betere energieprestaties in scholen, besliste ik dat de vroeger voorziene subsidiëring van de meerkost om een peil van E70 te halen, nu kan gebruikt worden als een incentive om een peil E40 te halen. Ik zet ook in op verschillende acties met betrekking tot het klimaat, gefinancierd vanuit het Vlaams Klimaatfonds en ondersteund door de bevoegde collega van Omgeving, Natuur en Landbouw. Ik vroeg de onderwijsverstrekkers om aanvullende engagementen voor klimaatacties voor te stellen.

Plannen 2016-2017

Ik werk in overleg met de onderwijsverstrekkers, op basis van de gekende noden op het vlak van schoolinfrastructuur, een systeem van objectieve prioriteitscriteria uit.

Ik finaliseer het kader voor de projectspecifieke DBFM-operaties zodat, na de goedkeuring in het Vlaams Parlement, dat programma om schoolinfrastructuur via een alternatieve wijze concreet kan worden geïmplementeerd. Ik voorzie daarvoor een investeringsbudget van 200 miljoen euro (excl. BTW).

Naast het gebruik van de middelen van het Klimaatfonds de komende jaren, 54 miljoen euro voor het beleidsdomein onderwijs, zal ik ook opvolgen in welke mate de onderwijsverstrekkers hun engagement opnemen met betrekking tot het klimaat. Ik bekijk de mogelijkheid om leningen voor initiatieven met een gunstige energie-impact toe te kennen. Met het oog op de verschillende klimaatacties en initiatieven in het kader van de tweede Vlaamse Klimaatop eind 2016 organiseer ik dit najaar twee rondetafels 'Klimaat en Onderwijs'. Zowel duurzame investeringen in gebouwen van het hoger onderwijs en leerplichtonderwijs staan op de agenda, net zoals initiatieven vanuit de onderwijssector op het vlak van sensibilisering en educatie m.b.t. de klimaatuitdagingen.

Ik monitor de uitvoeringsgraad van de aanwending van de in het verleden toegekende capaciteitsmiddelen en daarmee de uitvoering van de goedgekeurde capaciteitsprojecten. Aan de hand van deze permanente monitoring wil ik maximaal garanderen dat de voorziene capaciteitsuitbreiding binnen de vooropgestelde timing gerealiseerd kan worden. Ik zal bekijken hoe we de capaciteitsmiddelen die niet tijdig aangewend worden, zal heroriënteren binnen scholenbouw.

Gezien de demografische prognoses en de doorstroming van leerlingen naar het secundair onderwijs is een verdeling van bijkomende capaciteitsmiddelen in de toekomst

aan de orde. Ik zal in functie daarvan, op basis van de laatste afname van de capaciteitsmonitor, de aankomende capaciteitsproblematiek in het secundair onderwijs van meer nabij onderzoeken om vanaf 2018 gepaste initiatieven te kunnen nemen in overleg met de onderwijsverstrekkers. Een nieuwe afname van de capaciteitsmonitor, in 2018, wordt vanaf dit schooljaar voorbereid.

Ik versterk de lokale beleidskracht en expertise inzake scholenbouw bij schoolbesturen. De incentives die op vlak van personeelsbeleid zijn voorzien in het kader van de bestuurlijke optimalisatie vormen een hefboom om ook op vlak van scholenbouw en gebouwbeheer te investeren in de nodige deskundigheid. Samen met specialisten binnen de bouwwereld en het onderwijs zal ik werk maken van een praktijkgericht instrument waarmee bouwheren leeromgevingen kunnen realiseren die inspelen op actuele onderwijsinnovaties.

De ervaring met multifunctionele scholenbouwprojecten en de aanbevelingen en tips uit het onderzoek naar kostenefficiënt bouwen zal ik verspreiden ter ondersteuning van de scholen. Ik overleg met de Verenigde Verenigingen om het informatietraject inzake multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen actueel te houden.

Ik moedig in het kader van de bestuurlijke optimalisatie (zie OD 3.8) het structureel overleg tussen schoolbesturen, scholengemeenschappen en lokale besturen aan. Met als doel om de scholenbouw ook voldoende aansluiting te laten vinden bij het lokaal beleid. Ik stimuleer scholen om hun beschikbare lokalen en (sport)zalen kenbaar te maken via de bestaande databanken en zo ter beschikking te stellen van het grote publiek. In dat kader past ook de oproep rond het delen van schoolsportinfrastructuur.

Wanneer er vanuit de Vlaamse overheid subsidies ter beschikking gesteld worden voor de nieuwbouw of grondige renovatie van scholen, worden de principes van integrale toegankelijkheid en Universal Design als een duidelijke voorwaarde vooropgesteld. Om die toegankelijkheidsreflex uit te breiden en te versterken, is de online databank Toegankelijk Vlaanderen een essentieel instrument. Mijn administratie zal in overleg met het EVA Toegankelijk Vlaanderen de mogelijkheden onderzoeken en vervolgens de nodige initiatieven nemen om de online databank Toegankelijk Vlaanderen aan te vullen met toegankelijke schoolinfrastructuur. Hiervoor kan het EVA Toegankelijk Vlaanderen, dat de online databank beheert, de nodige screenings uitvoeren.

4.2. ICT-infrastructuur vernieuwen

Realisaties 2015-2016

Ik ontvang een eerste studienota over de leer-ID of de *single sign on* voor leerkrachten en lerenden.

Plannen 2016-2017

Een nieuwe raamovereenkomst telecommunicatie voor onderwijsinstellingen met meer bandbreedte tegen een aantrekkelijk tarief zal kunnen starten.

5. Strategisch doel 5: Topkwaliteit realiseren

5.1. Instellingen verantwoordelijkheid geven voor kwaliteitszorg

Realisaties 2015-2016

Het structureel overleg tussen de overheid, de pedagogische begeleidingsdiensten en de permanente ondersteuningscellen leidde tot een ontwerp voor een meer beleidsgerichte rapportage in de jaarverslagen, waardoor de planlast voor de betrokken diensten afneemt en de overheid tegelijk meer beleidsrelevante gegevens ontvangt.

Ik gaf de opdracht een praktijkboek te publiceren dat een leidraad biedt om de impact van professionalisering voor leraren in kaart te brengen. Dat onderzoek reikt zowel de overheid als de pedagogische begeleidingsdiensten tools aan om meer zicht te krijgen op de effecten van hun professionaliseringsinitiatieven.

De onderwijsinspectie ontwikkelde samen met de belanghebbenden het gemeenschappelijk referentiekader voor onderwijskwaliteit (ROK). Dat formuleert minimale gemeenschappelijke verwachtingen van kwaliteitsvol onderwijs. Het ROK is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en op de inbreng van verschillende belanghebbenden. Het ROK wil scholen, centra en academies stimuleren en ondersteunen bij het realiseren van kwaliteitsvol onderwijs en hen helpen hun eigen richting te bepalen. De pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie zullen elk vanuit hun eigen rol dat doel mee helpen nastreven. In het ROK is een kwaliteitsverwachting opgenomen op basis waarvan de invulling van het toezicht op de voorwaarden inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne verder kan worden uitgewerkt. Vertrekkende van het ROK werd de vernieuwde aanpak *Inspectie 2.0* voorbereid.

Het Nederlands-Vlaams Accreditatie Orgaan (NVAO) is gestart met de uitvoering van de instellingsreviews bij de instellingen hoger onderwijs. Ze voeren ook een bijkomende beoordeling uit van de wijze waarop de instellingen de regie voeren van de borging van de kwaliteit van hun opleidingen. Ik deelde aan de Vlaamse Regering een voorstel van aanpak mee voor de evaluatie en impact van de werking van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs.

Plannen 2016-2017

Ik start met de tweede evaluatie van de pedagogische begeleidingsdiensten en permanente ondersteuningscellen die vertrekt vanuit de bevindingen van de eerste evaluatie. In navolging van de aanbevelingen uit de eerste evaluatie zal ik de opdrachten van de pedagogische begeleidingsdiensten en permanente ondersteuningscellen als doelstellingen formuleren.

Samen met de pedagogische begeleidingsdiensten organiseer ik een reflectiedag over het onderzoek naar indicatoren voor effecten van transfers van professionaliseringsinitiatieven. Op die manier kunnen de ervaringen en expertise van deze diensten uitgewisseld worden. Ik beschouw dit als een belangrijk element in de uitbouw van een informatierijke omgeving voor de pedagogische begeleidingsdiensten (zie ook OD 5.2).

Het ROK verbindt onderwijsinstellingen, pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie en ik zal in die zin een voorstel uitwerken om het kwaliteitsdecreet aan te passen. Aan de onderwijsverstrekkers en onderwijsinspectie geef ik de opdracht

om in samenspraak over het nieuwe referentiekader te communiceren en om de implementatie ervan op te volgen. De kwaliteitsverwachting uit het ROK over de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving zal samen met de onderwijsverstrekkers invulling krijgen. Hiervoor heb ik aan de onderwijsinspectie een coördinerende opdracht gegeven.

Ik heb de onderwijsinspectie de opdracht gegeven om haar vernieuwde aanpak *Inspectie 2.0* concreet uit te werken zodat die vanaf het schooljaar 2017-2018 kan worden geïmplementeerd. De onderwijsinspectie zal hiervoor onder meer try-outs in scholen organiseren. Ze zal over de ontwikkeling van haar vernieuwde werking ook in dialoog gaan met de onderwijsverstrekkers en de pedagogische begeleidingsdiensten.

De rapporten van de instellingsreviews en de adviezen met betrekking tot de wijze waarop de instellingen de regie voeren van de borging van de kwaliteit van hun opleidingen worden in de 2de helft van 2017 opgeleverd.

5.2. De kwaliteit versterken door informatierijke omgevingen te creëren

Realisaties 2015-2016

Mijn Onderwijs werd uitgebreid met de instellingen van het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs. De cijfers met betrekking tot vroegtijdig schoolverlaten werden geüpdatet met data van de schooljaren 2013-2014 en 2014-2015. Een aantal Datawarehouseprojecten zoals de monitoring van het M-decreet, de overgang van kleuter- naar lager onderwijs, de overgang onderwijs-arbeidsmarkt en de examencommissie werden opgestart. *Dataloep* biedt gegevens aan over leerlingenaantallen, leerlingenkenmerken en de instroom in het hoger onderwijs. In het kader van de uitbouw van het Kenniscentrum werd de samenwerking met de onderwijsverstrekkers geïntensifieerd (zie OD 3.8.4).

In nauwe samenspraak met Katholiek Onderwijs Vlaanderen, verantwoordelijk voor de Interdiocesane Proeven (IDP) en het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap (OVSG), verantwoordelijk voor de OVSG-toetsen, gaf ik de opdracht aan het steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen om de validiteit en de betrouwbaarheid van dieproeven en toetsen na te gaan.

Ik besliste een Vlaamse deelname aan de Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS 2019 4de leerjaar lager onderwijs) en de Vlaamse uitvoering van het Programme for International Student Assessment (PISA) 2018. De Teaching And Learning International Survey (TALIS) 2018 werd gegund door de Vlaamse Regering.

De resultaten van de peiling wereldoriëntatie, natuur en techniek aan het einde van het basisonderwijs en de peiling natuurwetenschappen aan het einde van de 1ste graad van het secundair onderwijs (A-stroom) werden bekend gemaakt tijdens een colloquium.

De rapporten van de onderzoeken naar de haalbaarheid en wenselijkheid van leer(winst)monitoring en naar het grootschalig toetsen van competenties werden opgeleverd. De rapporten zullen worden ingezet in de beleidsvoorbereiding met betrekking tot het stimuleren en creëren van informatierijke omgevingen van instellingen.

Ik richtte voor de periode 2016-2020 het steunpunt SONO op: een nieuw interuniversitair steunpunt voor beleidsgericht onderwijsonderzoek. Ik wil hiermee het kennisgedreven beleid versterken en inzetten op de productie, de valorisatie en het gebruik van kennis in de beleidsvoorbereiding.

Plannen 2016-2017

Ik maak werk van een visietekst over informatierijke omgevingen voor onderwijsinstellingen met als doel om nadien concrete acties te formuleren om het gebruik van informatierijke omgevingen nog beter te stimuleren. Ik zal hierbij onder andere inzetten op de datageletterdheid van instellingen en in overleg gaan met de pedagogische begeleidingsdiensten om de interne kwaliteitszorg van zowel instellingen als de eigen werking te versterken (zie ook OD 5.1). De onderwijsinspectie gaat hierover ook in dialoog met de scholen om op die manier de datageletterdheid van de schoolteams te stimuleren.

De lopende datawarehouseprojecten worden verder uitgerold. Zo wordt de datawarehouse *hoger onderwijs 2.0* in het voorjaar 2017 opgeleverd en wordt het implementatietraject voor de onderwijs – en arbeidsmarkt in 2017 opgestart. Ook de gegevens over loopbanen in het volwassenenonderwijs en over afwezigheden zullen beschikbaar worden gemaakt in het datawarehouse. De databundel over de overgang van het lager naar het secundair onderwijs wordt afgerond (zie ook OD 1.1.2). *Dataloop* breidt uit met nieuwe thema's. Voor de *Mijn Onderwijs*-omgeving staan de leerlingengegevens voor het dko en de cursistengegevens voor het volwassenenonderwijs op de planning. Op de webpagina met onderwijsstatistieken komen gegevens over het dko, het volwassenenonderwijs, instellingen en aantrekkingskracht en mobiliteit.

Eind 2016 worden de resultaten van het onderzoek naar de validering OVSG en IDP-toetsen opgeleverd. Aan de hand daarvan zal ik in overleg met de onderwijsverstrekkers werk maken van een toolkit met gevalideerde toetsen dat meerdere leergebieden omvat en waar ook de paralleltoetsen van de peilingen deel van zullen uitmaken. Het is de bedoeling dat scholen vanaf het schooljaar 2017-2018 alle leerlingen voor minstens twee leergebieden verplicht laten deelnemen aan een gevalideerde toets uit deze toolkit. Ik zal voldoende aandacht besteden aan de communicatie naar scholen om aan te geven dat de toetsen kaderen in hun interne kwaliteitszorg, met het oog op verkrijgen van informatie op schoolniveau.

Ik organiseer een conferentie over de resultaten van de peiling wereldoriëntatie, natuur en techniek en de peiling natuurwetenschappen aan het einde van de 1ste graad. Eind 2016 maak ik de resultaten van TIMSS 2015 en PISA 2015 bekend. Ook de resultaten van de peiling wiskunde in het basisonderwijs en van de peiling burgerschap in de derde graad van het secundair onderwijs worden vrijgegeven.

De huidige beheersovereenkomst van het steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen loopt af eind 2017. Zoals vermeld in de conceptnota van de modernisering van het secundair onderwijs wil ik blijven inzetten op het systeem van de periodieke peilingen, om op systeemniveau te kunnen nagaan in welke mate de eindtermen en ontwikkelingsdoelen worden bereikt. Daarom zal ik na de evaluatie van de werking en resultaten van het huidige steunpunt een nieuwe oproep voor het steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen lanceren om de continuïteit van het systeem van het systeem te verzekeren.

6. Aandacht voor transversaal beleid

6.1. Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers

Realisaties 2015-2016

Het aantal anderstalige nieuwkomers nam als gevolg van de verhoogde instroom van vluchtelingen sterk toe. De opvang en integratie van kinderen en jongeren die vaak met trauma's kampen, was een grote uitdaging voor het onderwijs. Scholen, leerkrachten, clb, lokale overlegplatforms, lokale besturen, pedagogische begeleidingsdiensten en vele andere partners namen massaal het engagement om op een zo kort mogelijke tijd aan al deze kinderen en jongeren kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden.

Ik nam een aantal maatregelen om hen daarin te ondersteunen, onder andere via een spoeddecreet met dringende tijdelijke maatregelen. Zo krijgen scholen met een stijgend aantal kinderen jonger dan 5 jaar met thuistaal niet-Nederlands hiervoor tijdelijk bijkomende middelen. Afhankelijk van het tijdstip waarop de anderstalige kleuter instapt, ontving de school hetzij een extra toelage van €950, hetzij een extra telling waardoor tijdelijk bijkomende lestijden gegenereerd worden. In het voltijds gewoon secundair onderwijs werd de programmatie van het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers geflexibiliseerd zodat ook tijdens het schooljaar bijkomend aanbod kon worden gecreëerd daar waar er nood was en dit zolang de Vlaamse Regering van oordeel is dat de vluchtelingencrisis stabiliseert of afneemt.

Om leerlingen kwaliteitsvol te begeleiden, te ondersteunen en op te volgen bij hun doorstroom vanuit het onthaalonderwijs naar het regulier onderwijs, herzag ik het financieringsmechanisme voor de vervolgschoolcoaches en breidde die omkadering uit. Sinds 1 september 2016 wordt rekening gehouden met het aantal leerlingen op 1 februari van het voorafgaand schooljaar om het aantal uren-leraar vervolgschoolcoaches te berekenen. De vervolgschoolcoaches krijgen daarmee meer ruimte om hun taken op te nemen en om in te zetten op de expertise-opbouw en -overdracht in de vervolgscholen.

Daarnaast werd het nodige budget vrijgemaakt voor modulaire units en voor het vervoer van leerlingen uit het basisonderwijs die verbleven in nieuw opgerichte asielcentra.

Ik pleegde regelmatig overleg met de onderwijsverstrekkers, de drie agentschappen Inburgering en Integratie en het Huis van het Nederlands Brussel om het gebruik van de verschillende financieringsbronnen voor NT2 te monitoren en waar nodig bij te stellen.

Naar aanleiding van de asielcrisis werd een werkgroep opgericht met alle belanghebbenden uit het volwassenenonderwijs. Via die werkgroep werden de extra middelen voor asiel verdeeld, werd er tijdelijke onderwijsbevoegdheid NT2 toegekend en gebeurde de tussentijdse monitoring en bijsturing in het gebruik van de extra middelen. Door een strikte opvolging en dankzij de inzet van de CVO, de CBE en hun partners, kon de grote instroom van NT2-cursisten opgevangen worden zonder dat er wachtlijsten ontstonden.

Naar aanleiding van de asielcrisis zette mijn administratie meer medewerkers in om de diplomaerkenning van hooggeschoolde asielzoekers vlot te laten verlopen. Ook werd regelmatig overleg gepleegd met het Agentschap Inburgering en Integratie, met de VDAB en met het hoger onderwijs.

Plannen 2016-2017

De hertelling van de lestijden op 1 juni 2016 zorgt ook in het schooljaar 2016-2017 voor extra ondersteuning voor de scholen met anderstalige kleuters. Ook dit schooljaar kan

men nog gebruik maken van de modulaire units en het leerlingenvervoer voor deze leerlingen.

De conclusies en beleidsaanbevelingen van het OBPWO-onderzoek naar OKAN neem ik mee om het instrumentarium van het onthaalonderwijs te optimaliseren. Het is mijn intentie om het systeem voldoende flexibel te maken om ook pieken zoals we die vorig jaar kenden, te kunnen ondervangen en om de expertiseopbouw en -deling te versterken.

Ik zal de implementatie van het aangepaste financieringssysteem voor de vervolgschoolcoaches monitoren.

De aanwending van de bijkomende middelen om de verhoogde instroom in het aanbod NT2 van het volwassenenonderwijs op te vangen blijven we opvolgen. Mijn administratie zal in samenwerking met vertegenwoordigers van de agentschappen Inburgering en Integratie, het Huis van het Nederlands Brussel en de onderwijsverstrekkers een aantal basisprincipes afspreken voor het verbeteren van die monitoring. Ook de extra middelen om te voorzien in meer capaciteit in het NT2-aanbod om de impact van de hogere taalvereisten voor inburgeraars op te vangen, worden opnieuw toegekend.

Sinds de zomer stijgt het aantal aanvragen voor de erkenning van buitenlandse diploma's van vluchtelingen in sterke mate. Samenwerking en overleg met andere partners uit Werk en Inburgering blijft zeker nodig.

6.2. Horizontale beleidsplannen

Realisaties 2015-2016

De Vlaamse Regering keurde horizontale actieplannen goed rond integratie, inburgering en gelijke kansen. Daarin werden tal van acties op het vlak van onderwijs opgenomen. Voor het VAPA en het Vlaamse jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) werd een eerste tussentijdse rapportering voorbereid, waarbij vanuit alle beleidsdomeinen werd nagegaan wat de stand van zaken van elke doelstelling of actie is. Ook hieraan verleende ik voor Onderwijs mijn medewerking.

Tevens werd het traject van de transversale beleidsnota Visie 2050 afgerond. Daarbij nam de Vlaamse regering de beslissing om 'levenslang leren en de dynamische levensloopbaan' een transitieprioriteit op te starten. Deze transitie trek ik samen met collega Muyters.

Plannen 2016-2017

Binnen het VAPA lopen een aantal participatieprocessen die ervarings- en wetenschappelijke kennis samenbrengen om de armoedetoets van belangrijke beleidsprojecten zoals het masterplan secundair onderwijs, het duaal leren en werken en de hervormingen inzake de studiefinanciering, de leerlingenbegeleiding en het volwassenenonderwijs, mee vorm te geven. Hiermee wil ik de mogelijke effecten van bepaalde beleidsmaatregelen voor maatschappelijk kwetsbare groepen vooraf zichtbaar maken om zo bij te dragen aan een preventief armoedebestrijdingsbeleid en een sterker onderwijsbeleid.

Samen met mijn collega bevoegd voor Armoedebeleid analyseer ik het rapport van de inspectie over de opleiding ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting en bekijken we hoe de ervaringsdeskundigen in de toekomst een rol kunnen spelen in de armoedebestrijding in Vlaanderen.

Ik geef verder uitvoering aan de acties die onder mijn bevoegdheid vallen binnen het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan, om uitvoering te geven aan de doelstellingen alle kinderen en jongeren een leerloopbaan te garanderen die aansluit bij hun talenten en die hen in staat stelt volwaardig te participeren aan de samenleving én om van scholen in Vlaanderen stimulerende, meer inclusieve, open en ruime leerzones te maken.

Samen met collega Muyters zal ik een startnota aan de Vlaamse regering voorleggen met een plan van aanpak voor de transitie 'levenslang leren en de dynamische levensloopbaan'.

V. **BIJLAGEN****Bijlage 1 Uittreksel uit de regelgevingsagenda**

Voortgangsrapport Beleidsbrief 2016-2017 : regelgevingsagenda

BB2016-2017 - SD1: Talenten van elke lerende ten volle ontwikkelen**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD1.1: Alle kinderen stevige fundamenteën geven door een sterk basisonderwijs**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD1.2: De lat hoog leggen voor alle leerlingen door het secundair onderwijs te moderniseren**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

PROJECTENLeerdoelen scherp stellen om sterke persoonlijkheden te vormen.

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

De modernisering van het secundair onderwijs wordt gefaseerd geïmplementeerd. De actualisering van de eindtermen eerste graad en de uitwerking van een nieuw concept basisgeletterdheid maakt daar deel van uit.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

De lat hoog voor alle leerlingen door het secundair onderwijs te moderniseren

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

De modernisering kreeg het schooljaar 2015-2016 concreet vorm in dialoog met belanghebbenden. Twee conceptnota's werden op 27 mei 2016 goedgekeurd. De nodige regelgevende stappen worden gezet voor implementatie in het basisonderwijs en uitrol leerjaar per leerjaar in het secundair onderwijs vanaf 1 september 2018.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD1.3: Studenten in het hoger onderwijs maximale kansen op slagen en internationale ervaring geven**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

PROJECTEN

Flexibilisering Hoger Onderwijs

- 20/07/2016 - Gerealiseerd

Duiding bij status:

De regelgeving rond studievoortgangsbewakingsmaatregelen werd herwerkt in het genummerd onderwijsdecreet XXV.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD1.4: Volwassenonderwijs als partner in levenslang leren**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

PROJECTEN

Decreet Volwassenenonderwijs

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

Op 25 maart 2016 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota 'Volwassenenonderwijs als kansonderwijs. Kansen op leren, integreren en kwalificeren, een leven lang' goed. De conceptnota wil het volwassenenonderwijs versterken en duidelijk positioneren binnen het onderwijslandschap. Het volwassenenonderwijslandschap wordt versterkt, het financieringssysteem wordt hervormd en de personeelsregelgeving aangepast.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

MIJLPALLENConceptnota

- 19/07/2016 - Gerealiseerd

Duiding bij status:

De conceptnota werd op 25 maart 2016 goedgekeurd.

Geplande start: 04/09/2014

Einddatum initieel: 31/12/2015

Decreet houdende diverse bepalingen in het volwassenen en hoger onderwijs (spoeddecreet)

Dit decreet werd principieel goedgekeurd op 15 juli 2016

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

Decreet rechtspositie Basiseducatie**BB2016-2017 - OD1.5: Samenwerking tussen het kunstonderwijs en de cultuuractoren****Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

PROJECTEN

Een niveaudecreet deeltijds kunstonderwijs

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

Op 17 juli 2015 heeft de Vlaams Regering de conceptnota "Niveaudecreet deeltijds kunstonderwijs (DKO)" goedgekeurd.

Een niveaudecreet is in voorbereiding.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

MIJLPALEN

Conceptnota

- 19/07/2016 - Gerealiseerd

Duiding bij status:

Op 17 juli 2015 heeft de Vlaams Regering de conceptnota "Niveaudecreet deeltijds kunstonderwijs (DKO)" goedgekeurd.

Geplande start: 01/09/2014

Einddatum initieel: 17/07/2015

BB2016-2017 - OD1.6: Leerdoelen scherpstellen om sterke persoonlijkheden te vormen**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD1.7: Competenties van Nederlands en moderne vreemde talen blijvend verbeteren**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD1.8: Van leren en werken een volwaardig onderwijstraject maken**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

PROJECTEN

Decreet Leren en Werken

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

In het schooljaar 2015-2016 startten 30 proefprojecten duaal leren en werken om het concept duaal leren en werken vorm te geven. Daarnaast start in het schooljaar 2016-2017 het project "schoolbank op de werkplek" in 33 scholen voor 6 verschillende studierichtingen. Het decretaal kader duaal leren en werken wordt voorbereid.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD1.9: Een vlotte doorstroom van het onderwijs naar de arbeidsmarkt realiserenDecreet betreffende verworven competenties

Een conceptnota werd door de Vlaamse Regering op 17 juli 2015 goedgekeurd.

Decreet betreffende een geïntegreerd kwaliteitskader**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

[BB2016-2017 - OD1.10: Een betere studiekeuzebegeleiding realiseren](#)

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

[BB2016-2017 - OD1.11: Ondersteuning van lerenden versterken](#)

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

PROJECTEN

[Decreet leerlingenbegeleiding](#)

- 19/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

Op 11 december 2015 keurde de Vlaamse regering de conceptnota "krijtlijnen voor een hervorming van de leerlingenbegeleiding in Vlaanderen" goed. De nota werd voor advies aan de stakeholders en de Vlor voorgelegd en in de onderwijscommissie besproken.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

MIJLPALEN

[Conceptnota](#)

- 19/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

11 December 2015

[BB2016-2017 - OD1.12: Het uitrollen van het beleid voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften](#)

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

[BB2016-2017 - OD1.13: De financiële drempel tot participatie aan onderwijs aanpakken via school- en studietoelagen](#)

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

[BB2016-2017 - OD1.14: De \(digitale\) geletterdheid en mediawijsheid verhogen](#)

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

[BB2016-2017 - OD1.15: Leerlingenvervoer verbeteren](#)

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

[BB2016-2017 - SD2: Voldoende, deskundig en gemotiveerd onderwijspersoneel garanderen](#)

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD2.1: De lerarenopleiding versterken**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

PROJECTEN***De lerarenopleiding versterken***

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

Op 25 maart 2016 werd een conceptnota over de hertekening van de lerarenopleidingen goedgekeurd. Tegen eind 2016 worden de resultaten verwacht van de werkgroepen die deze conceptnota operationaliseren. Op basis daarvan zullen, waar nodig, decretale aanpassingen gebeuren.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD2.2: Een professionele, uitdagende en meer gevarieerde onderwijsloopbaan realiseren**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

PROJECTEN***Een professionele, uitdagende en meer gevarieerde onderwijsloopbaan realiseren***

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

Op 9 oktober 2015 keurde de Vlaamse Regering de mededeling "opstart van de onderhandelingen in het kader van een loopbaanpact" goed. Met de sociale partners werd in twee werkgroepen gewerkt. Deze werkzaamheden leidde tot voorstellen mbt taakbelasting en werkbaarheid die ondertussen principieel zijn goedgekeurd en onderhandeld werden. Het regelgevend traject voor een decreet betreffende de rechtspositie voor het personeel van de basiseducatie wordt in het schooljaar 2016 - 2017 opgestart.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD2.3: Een loopbaanlange professionalisering en ondersteuning van leraren realiseren**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - SD3: Onderwijsinstellingen versterken**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD3.1: Het inschrijvingsbeleid vereenvoudigen en vernieuwen**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

PROJECTEN

Decreet betreffende het inschrijvingsbeleid

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

Vertrekkende vanuit de conceptnota en de adviezen van de Vlor, de LOP-voorzitters en de administratie werkt de onderwijscommissie de verdere operationalisering van het nieuwe inschrijvingsrecht uit. Dit gebeurt met betrokkenheid van en overleg met de stakeholders

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD3.2: Een optimalisatie van het onderwijslandschap mogelijk makenDecreet betreffende bestuurlijke optimalisatie**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD3.3: Naar een meer eenvormig landschap voor internaten evolueren**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD3.4: De werkingsmiddelen in het leerplichtonderwijs evalueren**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD3.5: Het aanbod en de financiering in het hoger onderwijs bijsturen**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

PROJECTENHoger Onderwijs - rationalisatie en financiering.

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

Vlor, Vliir en Vlhora adviseren om het financieringsmechanisme niet drastisch te wijzigen. Voor 1 januari 2018 wordt de decretaal bepaalde evaluatie gemaakt van de interne allocatiemodellen van de universiteiten, dit in relatie tot de gehanteerde puntengewichten. Er wordt ook werk gemaakt van het optimaliseren van de regelgeving omtrent de programmatie van nieuwe opleidingen en het vernieuwen van het onderwijsaanbod. Daarbij zullen de procedures van HBO5 en de rest van het hoger zoveel mogelijk op elkaar afgestemd worden.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

Verdere uitbouw van HBO5 als volwaardig onderdeel van het hoger onderwijs

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

Op 25 maart 2016 werd de conceptnota 'Uitbouw van het hoger beroepsonderwijs' goedgekeurd. Deze nota bevat drie belangrijke bouwstenen: het gelijktrekken van het statuut van de deelnemers HBO aan het statuut van de andere studenten hoger onderwijs, de afstemming van het opleidingsaanbod en de structurele inbedding in de hogescholen. De conceptnota zal in regelgeving worden omgezet zodat op 1 september 2019 het nieuwe kader geïmplementeerd wordt.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD3.6: Het onderwijsbeleid voeren in de Vlaamse Rand en Brussel

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD3.7: Internationale ontwikkelingen vertalen in Vlaams onderwijsbeleid

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD3.8: Juridisering, regeldruk en planlast terugdringen

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

PROJECTEN

Onderwijsdecreet XXV

- 11/08/2016 - Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het genummerd onderwijsdecreet XXV trad in werking op 1 september 2015

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

Onderwijsdecreet XXVI

- 11/08/2016 - Gerealiseerd

Duiding bij status:

Onderwijsdecreet XXVI werd begin juni in het Vlaams parlement goedgekeurd en op 17 juni afgekondigd en bekrachtigd door de Vlaamse regering. Het treedt in werking op 1 september 2016.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

Onderwijsdecreet XXVII

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

Onderwijscodificatie

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD3.9: In dialoog gaan vergt duidelijke communicatie

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 – SD4: Werk maken van een Masterplan Scholenbouw**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 – OD4.1: Masterplan scholenbouw uitwerken**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

PROJECTEN**Decretale wijzigingen in uitvoering van het masterplan Scholenbouw**

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

In het werkjaar 2015-2016 zijn alternatieve financieringsmogelijkheden voor schoolgebouwen uitgewerkt. Het decretaal kader en een uitvoeringsbesluit voor huursubsidie werd goedgekeurd en er werd een model ontwikkeld om de maximale aanvangshuur te kunnen bepalen. Een ontwerp van decreet maakt projectspecifieke DBFM-operaties mogelijk.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 – OD4.2: ICT-infrastructuur vernieuwen**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 – SD5: Toekwaliteit realiseren**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 – OD5.1: Instellingen verantwoordelijkheid geven voor kwaliteitszorg**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

PROJECTEN**Hoger onderwijs kwaliteitszorg en accreditatie: wijzigingen aan het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie**

- 20/07/2016 - Op schema

Duiding bij status:

De rapporten van de instellingsreviews en de adviezen mbt de wijze waarop de instellingen de regie voeren van de borging van de kwaliteit van hun opleidingen worden in een evaluatierapport verwerkt. Op basis daarvan zal een definitief stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie worden uitgewerkt.

Verantwoordelijke organisatie(s):

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 – OD5.2: De kwaliteit versterken door informatierijke omgevingen te creëren**Verantwoordelijke organisatie(s)**

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - SD6: Aandacht voor transversaal beleid

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD6.1: Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

BB2016-2017 - OD6.2: Horizontale beleidsplannen

Verantwoordelijke organisatie(s)

Onderwijs en Vorming

[aanmaak rapport: 11/08/2016 17:36:40]

Bijlage 2: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de lopende legislatuur

Resolutie

van Nadia Sminate, Ward Kennes, Bart Somers,
Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman

betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering

Motie

van Nadia Sminate, Ward Kennes, Bart Somers,
Yasmine Kherbache en Elisabeth Meuleman

tot besluit van het op 14 januari 2015 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de aanpak van het gewelddadige radicalisme

Uitvoering

In het zittingsjaar 2014-2015 werd de resolutie betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 27 mei 2015. Hierin werden 55 maatregelen naar voor geschoven. Elke minister rapporteert over de maatregelen uit de resolutie die tot zijn of haar bevoegdheid behoren in de respectievelijke beleidsbrieven. Aangezien er een grote overlap bestaat tussen deze resolutie en het Vlaamse actieplan ter preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme, kan voor een stand van zaken met betrekking tot de Vlaamse aanpak van radicalisering verwezen worden naar de zesmaandelijke voorgangsrapportage over de uitvoering van het actieplan. Bij de goedkeuring van het actieplan ter preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme, op 3 april 2015 (VR 2015 0304 DOC.0321/1BIS), heeft de Vlaamse Regering immers de uitdrukkelijke beslissing genomen om zesmaandelijks te rapporteren aan het Vlaams Parlement over de voortgang van de uitvoering van de acties. Het Vlaams Platform radicalisering heeft hiertoe de opdracht gekregen. Op deze wijze gebeurt de rapportage structureel en gecoördineerd zodat het parlement steeds kan beschikken over een totaaloverzicht. Daarnaast wordt op die manier ook vermeden dat de mensen op het terrein, die bezig zijn met de uitvoering van het actieplan, overbevraagd worden. Zie ook OD 1.11. van de beleidsbrief, ondersteuning van lerenden versterken.

Motie

van de heren Jos De Meyer, Koen Daniëls, Jo De Ro, Kris Van Dijck en Jenne De Potter en mevrouw Kathleen Krekels tot besluit van de op 16 oktober 2014 door mevrouw Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs,

over de staat van de schoolinfrastructuur in Vlaanderen en de geplande acties om dit aan te pakken

Uitvoering

In antwoord op de motie over de staat van de schoolinfrastructuur in Vlaanderen en de geplande acties om dit aan te pakken (stuk 116 (2014-2015) – Nr. 1), kan verwezen worden naar de uitrol conceptnota van het Masterplan Scholenbouw. Zie hiervoor OD 4.1. van de beleidsbrief, masterplan scholenbouw uitwerken.

Motie

van Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro, Kathleen Krekels,
Jos De Meyer en Ingeborg De Meulemeester

**tot besluit van de in commissie besproken
beleidsnota Onderwijs 2014-2019**

Uitvoering

1°: zie SD 1 en SD 2 van de beleidsbrief

2° en 3° Voor de uitvoering van de punten 2° en 3° werd in samenwerking met het Vlaams Parlement een maatschappelijk debat over de eindtermen gevoerd. Zie OD 1.6. van de beleidsbrief, leerdoelen scherpstellen om sterke persoonlijkheden te vormen.

4° en 5° Zie SD 1, met OD 1.1. en OD 1.11. van de beleidsbrief, alle kinderen stevige fundamenteën geven door een sterk basisonderwijs en ondersteuning van lerenden versterken.

6° Zie SD 3 van de beleidsbrief met OD 3.1., het inschrijvingsbeleid vereenvoudigen en vernieuwen.

7° en 8° Zie SD 2 van de beleidsbrief met OD 2.1. en 2.2., de lerarenopleiding versterken en een professionele en meer gevarieerde onderwijsloopbaan realiseren.

9° en 10° Zie SD 3 van de beleidsbrief met OD 3.8., juridisering, regeldruk en planlast terugdringen.

11° Zie SD 4 van de beleidsbrief, werk maken van een Masterplan Scholenbouw.

12° Zie SD 1 van de beleidsbrief met OD 1.9., een vlotte doorstroom van het onderwijs naar de arbeidsmarkt realiseren.

13° Zie SD 1 van de beleidsbrief met OD 1.2., de lat hoog leggen voor alle leerlingen door het secundair onderwijs te moderniseren.

14° Zie SD 3 van de beleidsbrief met OD 3.2. en 3.3., een optimalisatie van het onderwijslandschap mogelijk maken en naar een meer eenvormig landschap voor internaten evolueren.

15° De uitbouw van moderne, kwaliteitsvolle didactische uitrusting voor nijverheidstechnische en beroepsgerichte opleidingen in het secundair onderwijs is als aparte doelstelling opgenomen in het masterplan scholenbouw. Zie hiervoor OD 4.1. van de beleidsbrief, masterplan scholenbouw uitwerken.

16° Samen met beleidsdomein werk wordt er verder gewerkt aan de uitrol van dit duaal leren, met gedeeld trekkerschap zie OD 1.8. van de beleidsbrief, van leren en werken een volwaardig onderwijstraject maken.

17° Voor een stand van zaken van de realisaties m.b.t. werkplekleren zie OD 1.9.3. van de beleidsbrief, via betere randvoorwaarden het werkplekleren stimuleren.

18° Zie SD 1 van de beleidsbrief met OD 1.12., het uitrollen van het beleid voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

19° Zie SD 1 van de beleidsbrief met OD 1.3., studenten in het hoger onderwijs maximale kansen op slagen en internationale ervaring geven en SD 3 met OD 3.5., het onderwijsbeleid voeren in de Vlaamse Rand en Brussel.

- 20° Voor verpleegkunde zie OD 1.9.6. van de beleidsbrief, werk maken van werk in zorgsector.
- 21° Zie SD 1 van de beleidsbrief met OD 1.1., alle kinderen stevige fundamenteën geven door een sterk basisonderwijs.
- 22° Zie SD 1 van de beleidsbrief met OD 1.5., samenwerking tussen het kunstonderwijs en de cultuuractoren.
- 23° Zie SD 3 van de beleidsbrief met OD 3.4., de werkingsmiddelen in het leerplichtonderwijs evalueren.
- 24° Zie SD 4 van de beleidsbrief, werk maken van een Masterplan Scholenbouw.
- 25° Voor een stand van zaken over de pedagogische begeleidingsdiensten zie OD 5.1. van de beleidsbrief, instellingen verantwoordelijkheid geven voor kwaliteitszorg.
- 26° Wat het Damesakkoord betreft zie OD 3.7. van de beleidsbrief, internationale ontwikkelingen in het Vlaams onderwijsbeleid.
- 27° Zie OD 1.7. van de beleidsbrief, competenties van Nederlands en moderne vreemde talen blijvend verbeteren.
- 28° Zie SD 1 van de beleidsbrief met OD 1.11, ondersteuning van lerenden versterken.

Motie

van mevrouw Kathleen Helsen, de heer Koen Daniëls,
mevrouw Ann Brusseel en de heren Kris Van Dijck, Jan Durnez en
Matthias Diependaele

**tot besluit van het op 22 oktober 2014 in plenaire vergadering gehouden
actualiteitsdebat
over de uitdagingen in het hoger onderwijs**

Uitvoering

- 1° inzetten op een betere oriëntering door het uitwerken van een oriënteringstraject en proeven zoals aangekondigd in het regeerakkoord: zie OD1.10. van de beleidsbrief, een betere studiekeuzebegeleiding realiseren.
- 2° de toegankelijkheid tot het hoger onderwijs verhogen door maatregelen en inspanningen met betrekking tot studieloopbaanbegeleiding vanaf de kleuterschool en doorheen het hele leerplichtonderwijs te nemen: zie OD1.11. van de beleidsbrief, ondersteuning van lerenden versterken.
- 3° de ongewenste effecten van de flexibilisering analyseren en maatregelen nemen om de huidige verlengde studieduur terug te dringen: zie OD.1.3. van de beleidsbrief, studenten in het hoger onderwijs maximale kansen op slagen en internationale ervaring geven.
- 4° samen met het hoger onderwijs werk maken van een rationeler opleidingsaanbod: zie OD 3.5. van de beleidsbrief, het aanbod en de financiering in het hoger onderwijs bijsturen.
- 5° het behoud van een performant extern kwaliteitszorgsysteem, met vermindering van de (plan)lasten: zie OD 5.1. van de beleidsbrief, instellingen verantwoordelijkheid geven voor kwaliteitszorg.

6° om, met het oog op het realiseren van bovenstaande doelstellingen voor het hoger onderwijs, het Financieringsdecreet te evalueren en bij te sturen: zie OD 3.5. van de beleidsbrief, het aanbod en de financiering in het hoger onderwijs bijsturen.

Motie

Van Kathleen Helsen, Koen Daniëls, Jo De Ro, Kris Van Dijck, Jos De Meyer en Kathleen Krekels tot

besluit van het op 8 juni 2016 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de door de Vlaamse Regering voorgestelde hervorming van het secundair onderwijs

Uitvoering

Voor een stand van zaken over de modernisering van het secundair onderwijs en het overleg en de adviesverstrekking over deze hervorming zie OD 1.2. van de beleidsbrief, de lat hoog leggen voor alle leerlingen door het secundair onderwijs te moderniseren.

Bijlage 3 Inhoudelijke rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
Ontvangsten en uitgaven van het ministerie, rekeningenboek over 2011 36 (2012-2013) Nr.1	1. Het ministerie moet haar inspanningen om de kwaliteit van de interne controle te verbeteren, voortzetten en intensifiëren, onder meer door de instelling van een algemeen intern dateringssysteem voor voorgelegde verantwoordingsstukken.	Alle entiteiten van het ministerie vallen onder het kaderdecreet. Alle entiteiten geven dan ook gevolg aan artikel 33 en voeren de beslissingen van de VR mbt interne controle uit. Hierdoor werken alle entiteiten aan de verhoging van hun maturiteitsniveau mbt de voor hen relevantie thema's van de leidraad interne controle van de Vlaamse Administratie, waaronder Financieel management.
	2. Het ministerie moet de regelmatigheid van offertes consistent beoordelen en de voorschriften inzake borgstelling bij overheidsopdrachten correct toepassen.	
	3. Bij meer subsidiestromen naar eenzelfde subsidietrekker dient het ministerie dubbele subsidiëring tegen te gaan. Daarbij zou een kruispunt databank met alle subsidiestromen, in samenwerking met andere subsidieverstrekkers, een nuttig instrument zijn.	
Begrotingsfonds voor inschrijvingsgelden Deeltijds Kunstonderwijs, rekeningenboek over 2012 36 (2013-2014) Nr.1	1. De elektronische facturen die het agentschap na de verwerking van de eerste leerlingenzending verstuurt, moeten als vorderingen worden geregistreerd in de boekhouding van de Vlaamse overheid.	Via Onderwijsdecreet XXIV is in OD-II een belangrijke wetgevende stap gezet om dit te verwezenlijken. Er is een regeling ingeschreven die de geldstromen tussen de Vlaamse overheid en het onderwijsveld in het DKO vereenvoudigt. Aan alle scholen wordt op een bepaald moment in het schooljaar één factuur bezorgd. Het bedrag op die factuur is voor de officieel en vrij gesubsidieerde scholen het resultaat van de verrekening tussen het verschuldigde

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		inschrijvingsgeld en het tegoed aan werkingstoelagen. De GO!-scholen vereffenen het volledige inschrijvingsgeld. Hun dotatieregeling blijft ongewijzigd. Omdat de berekeningsbasis van het inschrijvingsgeld verschoven is naar het vorig schooljaar, is het bedrag op de factuur volledig geverifieerd en kan het voor alle scholen als vastgesteld recht geregistreerd worden in het financieel systeem van de Vlaamse overheid. Dat komt tegemoet aan de aanbeveling van het Rekenhof. De inwerkingtreding zal meegenomen worden in de hele hervorming van het DKO.
	2. De Vlaamse Regering moet de inningsmodaliteiten van de inschrijvingsgelden vastleggen in een uitvoeringsbesluit.	Wat betreft het betalingsverkeer, wordt er naar gestreefd om beide maatregelen zoals opgenomen in OD XXIV in werking te laten treden op hetzelfde tijdstip als het vernieuwde decreet DKO.
	3. De verificatieverslagen moeten voldoende transparant zijn over de saldoberekening van de inschrijvingsgelden.	Er is tegemoetgekomen aan de opmerkingen van het Hof. Elk verificatieverslag bevat nu een gedetailleerde weergave van de wijze waarop het verschuldigde saldo berekend is.
	4. Het is wenselijk dat het AgODi een (financiële) sanctioneringsbevoegdheid heeft tegenover de DKO-schoolbesturen, zoals het dat in het volwassenenonderwijs heeft.	Het AgODi zal deze suggestie nader onderzoeken, o.a. in het kader van de planlast.
	5. Het AgODi dient de schooladministratiepakketten	KPMG leverde een rapport op over de softwarepakketten

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	voor het DKO aan een kwaliteitscontrole te onderwerpen en eventueel een globale certificeringsprocedure ervoor in te stellen.	van de schooladministraties. Deze audit wordt momenteel bestudeerd door alle betrokkenen, zijnde AgODi, AHOVOKS, onderwijsinstellingen als softwareleveranciers. Ik wil niet vooruitlopen op eventuele alternatieven zonder eerst het brede veld beluisterd te hebben. KMPG waarschuwt voor een gemeenschappelijke certificeringsprocedure. De vereisten van alle betrokken liggen ver uit elkaar. Het instrument zou daarom wel eens zeer log en duur kunnen worden.
Vlaamse hogescholen: aankoopstructuur- en procedures, rekeningenboek over 2013 36 (2014–2015) Nr.1	1. De hogescholen moeten het onafhankelijk karakter van recent gecreëerde centrale aankoopdiensten veilig stellen.	Dit zijn aanbevelingen die de hogescholen zelf moeten opvolgen.
	2. De hogescholen moeten de aankoopprocedures en de overheidsopdrachtenregelgeving ook voor kleinere aankopen nauwgezet volgen.	
	3. De hogescholen versterken best hun interne controle met een interne auditdienst en een auditcomité.	
	4. De installatie van een echt contractmanagementsysteem is aangewezen.	
	5. De hogescholen dienen een methode te ontwikkelen om de opportuniteit van raamovereenkomsten op associatieniveau te evalueren.	
	6. Het gebruik van de uitzonderingsgronden voor de onderhandelingsprocedure	

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	zonder bekendmaking moet formeel en materieel worden gemotiveerd.	
	7. De hogescholen moeten opdrachten zorgvuldig voorbereiden en duidelijk het onderscheid tussen selectie- en gunningscriteria respecteren.	
	8. De hogescholen dienen de nodige aandacht te besteden aan de formele en materiële motivering van de selectie- en gunningsbeslissingen.	
	9. Een contractuele duurtijd van meerjarige overeenkomsten van meer dan vier jaar kan slechts in uitzonderlijke gevallen en vergt een behoorlijke motivering.	
	10. De hogescholen moeten bij groepsaankopen de nodige aandacht schenken aan kwaliteits- en prijzencontrole.	
Toelagen en vergoedingen in het UZ Gent, rekeningenboek over 2013 36 (2014-2015) Nr.1	1. Het UZ Gent moet de rechtspositieregeling van zijn personeel vervolledigen en aanpassen wat betreft de vergoeding voor zwaar belaste secretariaten, de vergoeding voor ziekenhuishelper, de wachtvergoeding voor niet-medisch personeel en de kliniekvergoeding.	De statuutwijziging is ondertussen onderhandeld en is geagendeerd op het Sectorcomité XVIII van maandag 12 september 2016. Nadien zal deze bevestigd worden door de Raad van Bestuur van het UZG op maandag 26 september en is de statuutwijziging van kracht.
Toezicht op de kwaliteit van het onderwijs door de inspectie 37 (2011-2012) Nr.1	Voor de decreetgever: 1. Er is nood aan een kader en instrumenten die de validiteit van de gegevens over leerlingenresultaten garanderen. Zo kan een databank worden overwogen	Aan de instellingen worden databundels ter beschikking gesteld waarin zij verrijkte statistieken ontvangen die kunnen gebruikt worden in het kader van het uitbouwen van hun beleidsvoerend vermogen en interne

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	met genormeerde toetsen, die de scholen gedeeltelijk moeten gebruiken.	kwaliteitszorg. In deze databundels wordt o.a. informatie aangereikt over de attestering, studiebewijzen, vroegtijdig schoolverlaten en de doorstroom naar het hoger onderwijs. Via het project Dataloep kunnen de gebruikers op een flexibele en gebruiksvriendelijke manier de data kunnen raadplegen. Zo kunnen de gebruikers opteren voor hun zelf gekozen vergelijkingsbasissen etc. Het ministerie van Onderwijs heeft de Toetsen voor scholen uitgebouwd die systematisch wordt uitgebreid. De paralleltoetsen worden ook elk jaar uitgebreid en zijn beschikbaar op een nieuwe, nog meer gebruiksvriendelijke site www.paralleltoetsen.be. We kiezen er expliciet voor om het gebruik van die toetsen niet verplicht te maken voor scholen. We willen enkel het gebruik stimuleren zodat de pedagogische vrijheid gerespecteerd wordt. In het masterplan secundair onderwijs werd afgesproken een toolkit met gevalideerde toetsen te ontwikkelen. De realisatie van deze toolkit met gevalideerde toetsen voor het einde van het basisonderwijs gebeurt in overleg tussen de teams verantwoordelijk voor de Interdiocesane Proeven, de toetsen van het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap (OVSG-toetsen) en het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		Het verplicht gebruik van een gevalideerde toets uit de toets-toolkit voor minstens twee leergebieden vanaf het schooljaar 2017-2018 en drie vanaf 2018-2019, zal decretaal verankerd worden.
	2. Het is aangewezen dat de decreetgever duidelijker bepaalt of de onderwijsinspectie het aangeboden onderwijs moet toetsen aan de eindtermen of aan de leerplannen.	De onderwijsinspectie bereidt een nieuwe aanpak van doorlichten voor (start in 2017-2018). Samen met de onderwijsvertekkers en de pedagogische begeleidingsdiensten ontwikkelde de onderwijsinspectie een gemeenschappelijk referentiekader voor onderwijskwaliteit (ROK). De ontwikkeling van het ROK zal duidelijkheid verschaffen over de gewenste scope van het toezicht door de onderwijsinspectie.
	3. Er is nood aan normen waaraan de onderwijsinspectie kan toetsen of de school aan interne kwaliteitszorg doet.	De onderwijsinspectie bereidt een nieuwe aanpak van doorlichten voor (start in 2017-2018). Samen met de onderwijsverstrekkers en de pedagogische begeleidingsdiensten ontwikkelde de onderwijsinspectie afgelopen schooljaar een gemeenschappelijk referentiekader voor onderwijskwaliteit (ROK). Dit kader werd op 20 september ondertekend door de minister de onderwijsverstrekkers en de onderwijsinspectie. Op basis van het ROK zal de onderwijsinspectie tijdens het schooljaar 2016-2017 haar toezichtskader ontwikkelen.
	4. Het is wenselijk dat de decreetgever de verantwoordingsplicht van de scholen tegenover personeel,	Sinds 1 september 2014 wordt er in het participatiedecreet van 4 april 2004 bepaald dat de

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	ouders en leerlingen beter uitwerkt. Er kan vervolgens overwogen worden of de inspectie, na nazicht, niet kan steunen op de verantwoordingsdocumenten.	schoolraad bevoegd is voor overleg over het beleid over de interne kwaliteitszorg van de school, met inbegrip van de bespreking van de resultaten van een schooldoorlichting. Het personeel, de ouders en de leerlingen zijn vertegenwoordigd in de schoolraad. Bovendien bevat artikel 3, §1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 januari 2014 extra waarborgen voor de betrokkenheid van personeel, ouders en leerlingen. Indien de school na advies van de inspectie over moet gaan tot het opstellen van een verbeteringsplan om haar erkenning te behouden, moet het schoolbestuur dit plan bespreken met de verschillende participatieraden. Begin 2017 wordt een onderzoek gepland naar de oude zowel als de nieuwe maatregelen van het participatiedecreet. In het nieuwe toezichtskader van de onderwijsinspectie zal de interne kwaliteitszorg van de instelling centraal staan. De verantwoording die de instelling ten aanzien van haar personeel, ouders en leerlingen uitwerkt, zullen mee als bron dienen om bij het beoordelen van de interne kwaliteitszorg.
	Voor de minister en de administratie: 5. De overheid dient er voor te zorgen dat ze, op grond van leerlingenresultaten,	Het beleidsdomein Onderwijs en Vorming blijft investeren in de uitbouw van de datawarehouse-omgeving waardoor informatie over de verschillende

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	beschikt over een meer continu en vollediger beeld van de kwaliteit van het Vlaamse onderwijs.	onderwijsniveaus beschikbaar kan gesteld worden aan o.a. het onderwijsveld. We blijven ook investeren in peilingsonderzoek en deelname aan internationaal vergelijkend onderzoek. Na intensief overleg met de teams verantwoordelijk voor de Interdiocesane Proeven (IDP) en de toetsen van het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap (OVSG-toetsen) werd een onderzoeksoopdracht toegekend aan het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen met als doel de validiteit en de betrouwbaarheid na te gaan van de IDP en OVSG-toetsen. Er komt een Vlaamse deelname aan de Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS 2019 4de leerjaar lager onderwijs) en er is een toewijzing gebeurd door de Vlaamse Regering voor de Programme for International Student Assessment (PISA) 2018 en de Teaching And Learning International Survey (TALIS) 2018. Eind 2016 zullen de resultaten van TIMSS 2015 en PISA 2015 bekendgemaakt worden. De resultaten van de peiling Wereldoriëntatie – natuur en techniek aan het einde van het basisonderwijs en de peiling Natuurwetenschappen aan het einde van de 1ste graad van het secundair onderwijs (A-stroom) werden bekend gemaakt tijdens een colloquium.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		De rapporten van de onderzoeken naar de haalbaarheid en wenselijkheid van leer(winst)monitoring en naar het grootschalig toetsen van competenties werden opgeleverd. Deze zullen ingezet worden in de beleidsvoorbereiding met betrekking tot het stimuleren en creëren van informatierijke omgevingen van instellingen. Er is voor de periode 2016-2020 een nieuw interuniversitair steunpunt voor beleidsgericht onderwijsonderzoek opgericht, het Steunpunt SONO. Hiermee wordt het evidence-informed beleid versterkt en wordt ingezet op de productie, de valorisatie en het gebruik van kennis. Er wordt ingezet op de datageletterdheid van instellingen en in overleg gaan met de pedagogische begeleidingsdiensten om de interne kwaliteitszorg van zowel instellingen als de pedagogische begeleidingsdiensten te versterken (zie ook OD 5.1). Dit sluit ook aan bij de ontwikkeling van het ROK (zie ook OD 5.1). De verdere uitbouw van het kenniscentrum draagt bij tot het stimuleren van het gebruik van informatierijke omgevingen. De lopende DWH-projecten worden uitgerold. Zo wordt de realisatie van het DWH Hoger onderwijs 2.0 vooropgesteld voor het voorjaar 2017. Ook de gegevens over loopbanen in het volwassenenonderwijs en over afwezigheden zullen

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		beschikbaar komen in het DWH. De databundel over de overgang van het lager naar het secundair onderwijs wordt afgerond (zie ook OD 1.1.2). Dataloop en mijn Onderwijs wordt uitgebreid. Eind 2016 worden de resultaten van het onderzoek naar de validering OVSG en IDP-toetsen opgeleverd. Aan de hand hiervan zal in overleg met de onderwijsverstrekkers werk gemaakt worden van een 'toolkit met gevalideerde toetsen' die meerdere leergebieden omvat en waar ook de paralleltoetsen van de peilingen deel van zullen uitmaken. Het is de bedoeling dat scholen vanaf het schooljaar 2017-2018 alle leerlingen voor minstens twee leergebieden verplicht laten deelnemen aan een gevalideerde toets uit deze toolkit. Er zal voldoende aandacht besteed worden aan de communicatie naar scholen om aan te geven dat deze toetsen kaderen in hun interne kwaliteitszorg, met het oog op verkrijgen van informatie op schoolniveau. Om met de onderwijspartners in debat te gaan over de resultaten de peiling Wereldoriëntatie – natuur en techniek en de peiling Natuurwetenschappen aan het einde van de 1ste graad, wordt er een werkseminarie georganiseerd. De resultaten van de peiling wiskunde in het basisonderwijs en van de peiling burgerschap in de derde graad van het secundair onderwijs aso, tso,

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		kso en bso zullen bekend gemaakt worden. De huidige beheersovereenkomst van het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen loopt af eind 2017. Zoals vermeld in de conceptnota van de modernisering van het secundair onderwijs zal ingezet worden op het systeem van de periodieke peilingen, om op systeemniveau te kunnen nagaan in welke mate de eindtermen en ontwikkelingsdoelen worden bereikt. Dit is immers belangrijk om de kwaliteit van het Vlaamse onderwijs te kunnen evalueren, bewaken en verbeteren. Daarom zal na evaluatie een nieuwe oproep voor het Steunpunt Toetsontwikkeling en Peilingen gelanceerd worden om de continuïteit van het systeem van peilingen te verzekeren en een evenwichtig aanbod van peilingen te garanderen.
	6. De minister en het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming dienen verder te waken over de autonomie van de onderwijsinspectie.	Via OD-XXV werd de autonomie van de onderwijsinspectie gerealiseerd. De onderwijsinspectie is niet langer toegewezen aan een agentschap, maar is een autonome entiteit sui generis. Ook het personeel en de middelen zijn duidelijk toebedeeld aan de inspectie zelf. De bepalingen van OD-XXV (artikel VII 37) zijn in werking getreden op 1/7/2015.
	7. De minister en het onderwijsdepartement dienen de expertise van de onderwijsinspectie meer te gebruiken bij de	Voor de uitvoering van het regeerakkoord en de beleidsnota is een projectstructuur opgezet die garandeert dat de expertise

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	beleidsvoorbereiding.	van de administratie en de inspectie volledig benut wordt bij de beleidsvoorbereiding. Ook de expertise die aanwezig is in het onderwijsveld wordt meegenomen oa via het werken met focusgroepen. In dit verband kan bij wijze van voorbeeld verwezen worden naar de manier waarop het gemeenschappelijk referentiekader voor onderwijskwaliteit tot stand kwam. De concrete uitwerking ervan gebeurde door de inspectie, maar in samenwerking met een uitgebreide strategische stuurgroep. In deze stuurgroep zetelden de inspectie, mijn kabinet, de onderwijsverstrekkers en de pedagogische begeleidingsdiensten. Dit kader werd op 20 september ondertekend door de minister de onderwijsverstrekkers en de onderwijsinspectie. Daarnaast gaf kreeg de inspectie de opdracht om bijkomende opdrachten uit te voeren, zoals een evaluatie van de EDAS-opleiding (ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting), een verkennend onderzoek naar de implementatie van het M-decreet in de CLB's, een onderzoek naar CLIL ...
	Voor de inspectie: 8. De onderwijsinspectie moet bij haar doorlichtingen ook toetsen aan de onderwijsreglementering, en niet alleen aan de leerplannen of eindtermen.	De onderwijsinspectie toetst sedert 2013-2014 tijdens elke doorlichting zowel een vaste sokkel van onderwijsreglementering als via een steekproef of de onderwijsinstelling de onderwijsreglementering

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		naleeft.
	9. De onderwijsinspectie moet erover waken dat zij geen normen hanteert die geen steun vinden in de regelgeving.	De onderwijsinspectie bereidt een nieuwe aanpak van doorlichten voor (start in 2017-2018). Samen met de onderwijsverstrekkers en de pedagogische begeleidingsdiensten ontwikkelde de onderwijsinspectie afgelopen schooljaar een gemeenschappelijk referentiekader voor onderwijskwaliteit (ROK). Dit ROK is gebaseerd op bestaande regelgeving. Op basis van het ROK zal de onderwijsinspectie haar toezichtskader ontwikkelen. Indien dit nodig blijkt zal ik nieuwe regelgeving voorstellen. In ieder geval zal het toezichtskader van de onderwijsinspectie – wanneer definitief – geen normen bevatten die geen steun vinden in de regelgeving.
	10. Het is aangewezen dat de onderwijsinspectie de doorlichtingsverslagen beter afstemt op de behoeften van ouders en leerlingen.	Samen met het nieuwe toezichtskader, verandert de onderwijsinspectie ook haar wijze van rapporteren. Aan de hand van materiaal dat is aangebracht in de stakeholdersbenadering (om het ROK te ontwikkelen) zal zij inzicht verwerven in de behoeften van ouders en leerlingen op het vlak van rapportering. Na een pilootfase zal in 2017-2018 de verslaglegging definitief afgestemd zijn op de behoeften van ouders en leerlingen.
	11. De onderwijsinspectie moet haar interne kwaliteitszorg verder ontwikkelen om de gelijkgerichtheid van haar optreden te versterken. Het is	De onderwijsinspectie zette de voorbije schooljaren ten volle in op haar interne kwaliteitszorg. Dit leidde tot het vastleggen van vier programma's (Inspectie 2.0,

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	aangewezen dat zij evalueert of haar focusbepaling representatief is. Ze dient voorts de criteria en ontwikkelingsschalen voor haar beoordeling verder uit te werken. Zij moet haar oordelen ten slotte, meer dan nu het geval is, onderbouwen met gegevens over leerlingenresultaten.	Data, HRM en Netwerken) die via het realiseren van projecten, oplossingen bieden voor de uitdagingen van de onderwijsinspectie. Door middel van een verfijnd instrumentarium en coaching versterkt de inspectie de gelijkgerichtheid van haar optreden. In het te ontwikkelen toezichtskader zullen criteria en ontwikkelingsschalen voor onderwijskwaliteit opgenomen worden om de beoordeling te staven. Het nieuwe toezichtskader zal gericht zijn op leerlingenresultaten en op de effecten van het onderwijs.
Volwassenenonderwijs – personeelsfinanciering 37-F (2012-2013) Nr.1	Voor de decreetgever: 1. De regeling van de personeelsomkadering kan met betrekking tot de regelmatige participatie van de cursisten, de referteperiode, de delers, de coördinatie-uren en de omkadering voor het ondersteunend personeel worden heroverwogen met het oog op een betere afstemming op de gewenste flexibiliteit.	Op 25 maart 2016 keurde de Vlaamse regering de conceptnota 'Volwassenenonderwijs als kansenonderwijs: kansen op leren, integreren en kwalificeren, een leven lang' goed. Daarin zijn volgende beleidslijnen opgenomen: het landschap versterken om op een flexibele en kwalitatieve manier maximaal te kunnen inspelen op de noden en behoeften van cursisten; het financieringssysteem hervormen om instellingen een stabiel en voorspelbaar financieel kader te geven waarin ze aan de maatschappelijke verwachtingen kunnen beantwoorden; de personeelsregelgeving aanpassen om beter in te spelen op de noden van de doelgroep van het volwassenenonderwijs. In dialoog met de belanghebbenden wordt de conceptnota uitgewerkt in een vernieuwd decreet. Deze hervorming wordt

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		trapsgewijs gerealiseerd om de sector de nodige tijd te geven zich hierop te organiseren. De volledige hervorming wordt gerealiseerd door nog tijdens deze legislatuur het decretaal kader te verankeren. Deze hervorming loopt parallel aan en houdt rekening met de versterking van de lerarenopleiding, de uitbouw van hbo5 als volwaardig onderdeel van het hoger onderwijs en een vernieuwd NT2 beleid zoals opgenomen in de drie respectievelijke conceptnota's.
	2. Het criterium van de regelmatige participatie kan duidelijker worden bepaald en meer controleerbaar gemaakt.	Omwille van de grote volumes blijft het moeilijk om de parameter 'participatie' sluitend te controleren. In DAVINCI, de databank volwassenenonderwijs, worden sinds 2013 de participaties van cursisten aan de lessen in de CVO en CBE in detail geregistreerd. Op basis van deze gegevens kan de verificatie gericht gaan controleren (o.a. bij klasbezoeken), d.m.v. het gebruik van rapporten en benchmarking. Het criterium 'voldoende participatie i.f.v. financiering' werd begin 2016 duidelijker omschreven t.g.v. de invoering van de 'autoverificatie': voor alle modules die volledig in contactonderwijs worden gegeven – en dat is het merendeel van het aanbod – wordt de financierbaarheid van de cursisten bepaald d.m.v. een algoritme. De centra zijn op de hoogte van deze logica, en ook de verificatie past deze logica bij de niet-automatische controles zoveel als mogelijk

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		toe. Tenslotte geeft ook het besluit van de Vlaamse Regering van 22 juni 2012 betreffende de gegevensverstrekking door de CVO en de CBE de administratie de mogelijkheid om centra te sanctioneren die hun gegevens niet, laattijdig of foutief zenden.
	3. Ook de regeling van de vaste benoeming in de CVO kan beter worden afgestemd op de gewenste flexibiliteit. Het gebruik van een specifieke prestatieregeling voor de vaststelling van statutaire rechten vergt een aanpassing in de rechtspositiedecreten.	De decreten rechtspositie bevatten regels die eenvormig van toepassing zijn op de personeelsleden en onderwijsniveaus die ressorteren onder die rechtspositie. Waar nodig en nuttig zijn er tot nu toe – na het nodige sociaal overleg – afwijkingen op die algemene regels ingebouwd. In het volwassenenonderwijs geldt zo al een afwijking op het algemene principe van de decreten rechtspositie dat een inrichtende macht jaarlijks verplicht om haar vacante betrekkingen aan haar personeelsleden mee te delen met het oog op vaste benoeming op 1 januari. Een centrumbestuur van een CVO kan op basis van lokaal onderhandelde criteria beslissen of ze al of niet tot vacantverklaring overgaat. Als er echter geen akkoord in het LOC wordt bereikt, moet het centrumbestuur de betrekkingen die drie opeenvolgende schooljaren vacant zijn, toch in aanmerking nemen voor vaste benoeming. Deze regel betekent uiteindelijk toch nog een verplichting tot benoeming en biedt volgens het Rekenhof nog niet voldoende flexibiliteit. In de hiervoor vermelde

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		conceptnota is opgenomen dat er aanpassingen aan de decreten rechtspositie zullen worden doorgevoerd die tot meer flexibiliteit moeten leiden t.a.v. het personeelsbeleid in de CVO. M.b.t. vaste benoeming zal worden nagegaan of het niet aangewezen is om het aantal vaste benoemingen in een CVO te begrenzen tot een bepaald maximumpercentage, zodat een centrumbestuur meer ruimte en flexibiliteit in haar personeelsbeleid krijgt. Wat het principe van voorrang voor deeltijds benoemde personeelsleden betreft, is het inderdaad zo dat dit soms tot problemen in het volwassenenonderwijs leidt. Een deeltijds benoemd personeelslid heeft immers het recht om zijn benoeming uit te breiden als er een passende betrekking vacant wordt verklaard. Maar het totale volume waarvoor een personeelslid uiteindelijk wordt benoemd, kan op termijn leiden tot organisatorische moeilijkheden in een CVO. Dit leidt ook meer en meer tot een toename van terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking. Zeker voor het volwassenenonderwijs dringt zich dus een aanpassing van deze regelgeving op. Het is echter niet aangewezen om in één onderwijsniveau eenzijdige maatregelen te nemen. Dit wordt dan ook best meegenomen in het kader van het loopbaandebat, waar we als overheid weliswaar het principe van de vaste

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		benoeming bevestigen zonder al uitspraken te doen over de verdere invulling van die vaste benoeming. Wat de problematiek van de terbeschikkingstellingen wegens ontstentenis van betrekking betreft, bemoeilijkt ook de grote versnippering van de bekwaamheidsbewijzen over de opleidingen en modules heen de toepasbaarheid van deze regelgeving. Voor verdere duiding verwijzen we naar het meest recente rapport van de Vlaamse Reaffectatiecommissie. De moeilijke toepasbaarheid van de huidige TBSOB-regelgeving toont aan dat het wenselijk is om te streven naar een rechtspositieregeling die beter is afgestemd op de specifieke context waarbinnen de Centra voor Volwassenenonderwijs moeten opereren. Dit hangt ook samen met het streven naar schaalvergroting in het volwassenenonderwijs, zoals opgenomen in de hiervoor vermelde conceptnota. Een eerste aanzet tot een rechtspositieregeling die beter aansluit bij de specifieke context van de centra zit in de statutarisering van het basiseducatiepersoneel, ter uitvoering van cao II Basiseducatie. Daartoe wordt dit najaar een voorontwerp van decreet aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De decreten rechtspositie machtigen de Vlaamse Regering om de prestatieregeling bij besluit te bepalen. Voor het

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		volwassenenonderwijs is dit gebeurd via het besluit van 26 februari 2010. De aanstelling van een personeelslid wordt door een CVO meegedeeld op basis van de opdracht op weekbasis. De vaststelling van die opdracht gebeurt conform het besluit van 26 februari 2010. Die opdracht wordt vervolgens gebruikt om de statutaire rechten personeelslid te bepalen. Het besluit van 26 februari 2010 bevat de formule die de prestaties van het personeelslid in het modulaire systeem "herrekent" naar een opdracht op weekbasis en dit op basis van de prestatieregeling die voor een voltijdse betrekking in het besluit is opgenomen. De decreten rechtspositie bepalen het statuut van het personeelslid niet op basis van de effectieve prestaties, maar wel via de betrekking waarin een personeelslid is aangesteld. Hoe die betrekking wordt omschreven en wordt gemeld aan de overheid is vastgelegd in het besluit van 26 februari 2010. Er is dus wel degelijk een regelgevend kader dat de statutaire rechten onderbouwt van de personeelsleden in een CVO.
	Voor de Vlaamse Regering en de administratie: 4. Het recht op een salaris van de leraar in de CVO moet in overeenstemming met de wet op de loonbescherming beter worden afgestemd op de modularisering.	Het Rekenhof stelt dat de formule om het salaris te bepalen die is opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2010 in strijd is met artikel 9 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers. Door deze formule te hanteren komt het

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		salaris van een personeelslid immers niet noodzakelijk overeen met zijn werkelijke prestaties en dat zou niet stroken met de wet op de loonbescherming. Het artikel 9 van die wet stelt dat een reglement de datum van uitbetaling van het loon niet later mag vaststellen dan de zevende dag na de arbeidsperiode waarover de uitbetaling geschiedt. Het Rekenhof wijst er ook op dat overtreding van die bepaling strafbaar is. De formule van het besluit van 26 februari 2010 spreidt soms het salaris van een personeelslid in de tijd en komt aldus niet overeen met de werkelijk gepresteerde periode. Het besluit van 26 februari 2010 werd op 22 januari 2010 voor advies voorgelegd aan de Raad van State. De Raad van State heeft m.b.t. dit besluit en dus ook m.b.t. de desbetreffende formule voor de vaststelling van het salaris geen opmerkingen geformuleerd (advies 47.743/1 van 11-02-2010). Ook bij de wijziging van het besluit, waarbij de prestatieregeling van het studiegebied Bijzondere Educatieve Noden werd aangepast, formuleerde de Raad van State geen bedenkingen m.b.t. dit principe (advies 51.712/1/V van 04-09-2012). Het besluit werd in 2010 onderhandeld met de sociale partners, waartoe de legitieme vertegenwoordigers

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		van het personeel behoren, en werd met eenparig akkoord aanvaard. In de hiervoor vermelde conceptnota is opgenomen dat er werk moet worden gemaakt van een prestatieregeling en opdracht die voldoende flexibel is om de modulaire organisatie van het aanbod in de CVO zo optimaal mogelijk te maken. Daarbij moet het volledige takenpakket van een personeelslid zichtbaar worden gemaakt. Als deze opdracht ook effectief wordt uitgewerkt, zullen we zeker rekening houden met de wet op de loonbescherming m.b.t. de bepaling van het salaris waar een personeelslid recht op heeft.
	5. De administratie moet een sluitende controle organiseren van de aanwending van de omkadering. Een permanente, automatische toetsing van de weddenbetalingen aan de toegekende omkadering kan worden overwogen.	Sinds het schooljaar 2011-2012 is de controle omkadering van de Centra voor volwassenenonderwijs volledig geautomatiseerd. Het aantal leraarsuren dat een centrum kan aanwenden, alsook het aantal punten dat een centrum kan gebruiken voor het inrichten van betrekkingen binnen de puntenenveloppe wordt sindsdien afgezet tegen de elektronische opdrachtmeldingen in het Elektronisch Personeelsdossier (EPD). De centra krijgen maandelijks een automatisch gegenereerd aanwendingsrapport toegestuurd waarin zij exact het aantal aangewende uren kunnen opvolgen. Voor de Centra voor basiseducatie gebeurt de controle vooralsnog op papier. Dit hangt echter

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		samen met de invoering van een elektronisch personeelsdossier in de CBE (zie vraag 6).
	6. Voor de CBE is de invoering van een elektronisch personeelsdossier noodzakelijk.	De invoering van het Elektronisch Personeelsdossier voor de Centra voor Basiseducatie is onlosmakelijk verbonden met de bepalingen uit cao II en cao III van de sector basiseducatie die stellen dat een werkgroep bestaande uit de sociale partners en de overheid zal bepalen of en op welke wijze er een overgang naar het onderwijsstatuut kan plaatsvinden van de personeelsleden uit de sector basiseducatie. De afdeling hoger onderwijs en volwassenenonderwijs van AHOVOKS is in november 2015 gestart met het project dat tot doel heeft het Elektronisch Personeelsdossier (EPD) uit te breiden naar de sector basiseducatie. De werkzaamheden van het project zitten op schema. Zonder verdere problemen zullen de CBE met ingang van 1 januari 2017 dan ook beschikken over een elektronisch personeelsdossier. De werkzaamheden van de werkgroep "statutarisering personeelsleden CBE" zijn op vandaag echter nog niet afgerond. De informatiestroom over de personeelsdossiers verloopt voor de centra voor basiseducatie vandaag dan ook nog via papieren weg.
	7. Een verdere vereenvoudiging en vervollediging van de bezoldigingsregeling dienen te	Volgens ons bevat de bezoldigingsregeling geen anomalie. Dat een personeelslid dat

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	worden overwogen.	verschillende opdrachten combineert in een CVO of dat een opdracht in een CVO combineert met een opdracht in een ander onderwijsniveau, niet altijd de best bezoldigde opdrachten eerst uitbetaald krijgt, is het gevolg van eerder genomen beleidskeuzes om de prestaties in het volledig leerplan voorrang te geven. Het Rekenhof vindt deze regeling onduidelijk voor de betrokkenen en beveelt een betere communicatie van deze beleidskeuze aan. In het volwassenenonderwijs is bij uitvoering van het decreet van 15-06-2007 aanvankelijk een rationalisatie doorgevoerd van het aantal organieke salarisschalen. Via overgangsmaatregelen zijn daarnaast weliswaar nog meerdere salarisschalen blijven bestaan, maar die zijn uitdovend van aard (dat is eigen aan de toekenning van een overgangsmaatregel). Nadien zijn er wel weer nieuwe salarisschalen toegevoegd in uitvoering van cao VII. Hierdoor zijn er voor het ambt van directeur en technisch adviseur-coördinator in het volwassenenonderwijs er inderdaad 2 salarisschalen bijgekomen. De vereenvoudiging van de salarisschalen ligt echter in het feit dat voor een personeelslid per ambt maar 1 salarisschaal meer van toepassing is. Dit maakt de betaling van een personeelslid minder complex en doet het risico op fouten

--

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		bij vaststelling van het salaris verminderen. Zoals het Rekenhof in haar rapport zelf aangeeft, heeft die vereenvoudiging inderdaad geleid tot een beduidende daling van het aantal foutieve vaststellingen. Meer eenvormigheid in de salarisschalen (in de praktijk dus minder salarisschalen) vergt een aanzienlijke budgettaire inspanning. Dit betekent immers doorgaans dat de meest gunstige salarisschaal per ambt wordt behouden. Dergelijke maatregel kan daarenboven ook niet los worden gezien van andere onderwijsniveaus, waar er ook verschillende salarisschalen per ambt voorkomen. Dit is momenteel dan ook geen optie.
	8. De Vlaamse Regering en de administratie kunnen verder nagaan hoe de procedure voor het bekomen van een onderwijsbevoegdheid kan worden verkort, zonder dat de bewaking van de kwaliteit, de kwalificatiegerichtheid en de rationalisatie van het opleidingsaanbod in gevaar komt.	In onderwijsdecreet XXV werd bepaald dat de onderwijsbevoegdheid voor opleidingen die integraal deel uitmaken van een bovenliggende opleiding automatisch toegekend wordt aan centra die al de onderwijsbevoegdheid hebben voor de bovenliggende opleiding. De Vlaamse Regering keurde op 15 juli 2016 een voorontwerp van decreet goed met een grondige aanpassing van de programmatieprocedure voor de CVO
	9. De administratie kan overwegen om haar ramingsmethode bij de begroting nog te verfijnen.	Gelet op de minimale afwijkingen tussen de begrotingsramingen en de uitvoering hiervan heeft het ramingsmodel al voldoende zijn kracht bewezen. Afwijkingen zullen er altijd zijn, dit is eigen aan ramingen. Niettemin wordt

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		het ramingsmodel elk jaar kritisch bekeken en worden de hypothesen en parameters elk jaar geëvalueerd en eventueel bijgesteld.
	10. De Vlaamse Regering moet de financiering en subsidiëring evalueren en de resultaten van die evaluatie meedelen aan het Vlaams Parlement. Het is raadzaam daarbij uit te gaan van de doelstellingen van het volwassenenonderwijs. In het bijzonder kan bijkomend worden onderzocht waarom er een groot personeelsverloop is bij jonge leerkrachten.	De Vlaamse Regering heeft in het kader van OBPWO twee maal een aanbesteding tot onderzoekopdracht voor een grondige evaluatie van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs uitgeschreven. Maar daarop werden geen voorstellen ingediend die voldeden aan de criteria inzake beleidsrelevantie en wetenschappelijkheid. Het decreet is sinds 2007 ook al enkele malen in belangrijke mate gewijzigd. Dit maakt dat een globale evaluatie van de initiële beleidsdoelstellingen nog weinig zinvol is. Daarom is er voor de grondige evaluatie van het decreet een andere aanpak gekozen met een focus op een nieuwe globale beleidsvisie voor de toekomst van het volwassenenonderwijs in Vlaanderen op middellange termijn. Hiervoor wordt er maximaal gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken en adviezen, zoals het voorliggende auditrapport van het Rekenhof, het rapport over het evaluatieonderzoek naar de ondersteuning en kennisexpertiseontwikkeling in het volwassenenonderwijs, de strategische verkenning in opdracht van de VLOR en het VLOR-advies over de toekomst van het volwassenenonderwijs, en cijferanalyses uit de eigen databanken. Op basis daarvan heeft de Vlaamse

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		Regering op 25 maart 2016 een conceptnota goedgekeurd over de hervorming van het volwassenenonderwijs. Het groot personeelsverloop bij jonge leerkrachten doet zich niet alleen in het volwassenenonderwijs voor. De problematiek van de werkzekerheid voor jonge leerkrachten wordt meegenomen in het kader van het loopbaandebat. Daarnaast is het ook zo dat het VWO een sector is die sterk vraaggestuurd werkt waardoor er de facto minder stabiliteit is in het aanbod aan cursussen. Het feit dat leraren niet altijd aan de slag kunnen blijven in het VWO kan ook daarmee te maken hebben.
Kwaliteitsbewaking in het hoger onderwijs in Nederland en Vlaanderen – vervolgonderzoek 37-J (2012-2013) Nr.1	1. Nederland en Vlaanderen dienen uitdrukkelijker te overwegen of zij de organisatie van de externe kwaliteitsbewaking niet meer op elkaar kunnen of moeten afstemmen, onder meer in het licht van de wederzijdse erkenning van diploma's.	In de regel komt het Comité van Ministers van de NVAO tweemaal per jaar bijeen. Tijdens die bijeenkomsten worden de ontwikkelingen in beide landen besproken. De laatste bijeenkomst vond plaats op 16 november 2015. De wederzijdse erkenning van diploma's is geregeld in het protocol van wijziging van het NVAO verdrag (goedgekeurd bij decreet van 29 november 2013) en in de Beneluxbeschikking van 18 mei 2016 die vertaald werd in een wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs. De wederzijdse erkenning is afdoende geregeld.
	2. In het bijzonder kunnen	Vlaanderen zit op dit moment

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	Nederland en Vlaanderen voor bijsturingen meer lering trekken uit elkaars ervaringen - en uit de evaluatie van de eerste ronde en de start van de tweede accreditatieronde - onder meer voor wat betreft geclusterd visiteren of aandacht voor de afstudeerwerken.	in een overgangsfase 2015-2017 Ook in Nederland loopt er een pilot met instellingsbeoordelingen en instellingsaccreditatie. Bij de uittekening van het definitieve stelsel vanaf 2018 zullen de uitkomsten van de grondige evaluatie van het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie en van de ervaringen in Nederland meegenomen worden. Het definitieve stelsel zal ook ter sprake komen in het comité van Ministers van de NVAO.
	3. De NVAO moet de doorlooptijd voor de behandeling van de accreditatieaanvragen beter beheersen.	Aangezien alle instellingen gekozen hebben voor de bijkomende beoordeling van de manier waarop ze de regie voeren van de borging van de kwaliteit van de eigen opleidingen en daarmee verbonden ambtshalve verlenging van de accreditatietermijnen zullen er de komende jaren nog weinig accreditatieaanvragen ingediend worden. Er zullen zich dan ook geen problemen stellen met de doorlooptijd.
	4. Bij de externe kwaliteitsbewaking moet de deugdelijkheid van de beoordeling, de toetsing en de examinering van de studenten - en in het bijzonder de afstudeerwerken - voldoende aandacht en gewicht krijgen. De toetsing van het algemene niveau en de bekwaamheid van de student dient steeds in beeld te komen. De externe kwaliteitsbewaking moet voldoende aandacht besteden aan de risico's die de flexibilisering van het hoger onderwijs inhoudt, aan het toegepaste EVC- en EVK-beleid en aan de afstemming van brug- en	De periode 2015-2017 legt de basis voor de overgang naar een systeem van instellingsaccreditatie en een gewijzigd systeem van opleidingsbeoordeling (c.q. accreditatie). De regie van de borging van kwaliteit van de opleidingen omvat een bewaking van de deugdelijkheid van de toetsing en de examinering. Voor de beoordeling van de regie is er een kwaliteitscode uitgewerkt. Uit de herziene (2015) European Standards and Guidelines zijn acht kwaliteitskenmerken afgeleid ter staving van de regie van de kwaliteitszorg.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	schakelprogramma's. De visitatiecommissies moeten voldoende worden aangestuurd en begeleid, vooral bij de formulering en onderbouwing van hun oordeel. Eventueel kunnen wegingsregels voor de verschillende criteria van het beoordelingskader meer worden geëxpliciteerd.	Het kader voor de opleidingsaccreditaties werd ook herzien. Een aantal zaken worden verduidelijkt. Zo onder meer de focus en de doelstelling van het locatiebezoek. De doelstelling daarvan is het verifiëren en het toetsen van het zelfevaluatierapport door een grondig gesprek met de opleidingen, inclusief de studenten. Op die manier kunnen de visitatiecommissies voldoende aandacht besteden aan de formulering van hun oordeel. Het nieuwe kader zal in de komende jaren maar gebruikt worden voor een beperkt aantal opleidingen gelet op het feit dat de lopende accreditaties ambtshalve verlengd werden.
	5. Het is raadzaam dat de kwaliteit en het gebruik van het wetenschappelijk onderzoek niet alleen in de instellingsreviews aan bod komen, maar voor elke opleiding afzonderlijk voldoende worden betrokken in de beoordeling van de onderwijskwaliteit.	De link tussen onderwijs en onderzoek moet tot uitdrukking komen in de leerresultaten van de opleiding. De leerresultaten van een opleiding worden afgeleid de decretaal bepaalde niveaudecriptoren zoals vermeld in artikel II.141 van de Codex Hoger Onderwijs. Het bewaken van het niveau van de leerresultaten en van het bereiken van de leerresultaten is onderdeel van de borging van de kwaliteit van de opleidingen.
	6. De contacten tussen de NVAO en de evaluatieorganen moeten blijvend worden versterkt.	De contacten tussen de NVAO en de evaluatieorganen vinden regelmatig plaats in de klankbordgroep overheid-NVAO-studenten en VLUHR. Daarnaast zijn er nog heel wat informele contacten als dat die nodig zijn om ad hoc problemen op te lossen.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		Gelet op de ambtshalve verlenging van de lopende accreditaties is dit punt niet echt meer relevant.
	7. Het is wenselijk ook in Vlaanderen in instrumenten te voorzien om de kwaliteit van opleidingen tussentijds te kunnen bekijken en maatregelen te kunnen treffen.	Deze aanbeveling zal meegenomen worden in de evaluatie van het stelsel in 2017-2018 en bij de uittekening van het nieuwe stelsel vanaf 2018. Op dat moment moet er bekeken worden of dergelijke instrumenten nodig zijn en op welke manier deze kunnen vorm gegeven worden. In de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet houdende wijziging van de Codex Hoger Onderwijs met betrekking tot het stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie in het hoger onderwijs wordt er gesteld dat er vanaf 2020 risicoanalyses en systeembrede analyses zullen uitgevoerd worden en deze kunnen leiden tot aanvullende (tussentijdse) beoordelingen. Dat zal dan uitgewerkt worden in het nieuwe stelsel.
	8. De Vlaamse overheid moet de resultaten van de eerste accreditatieronde helder en volledig in beeld brengen. De overstap naar de derde accreditatieronde vraagt in Vlaanderen een grondige evaluatie en eventueel een heroverweging, gelet op de verzwakking die zij inhoudt van de externe beoordeling en van de vergelijkbaarheid tussen de opleidingen.	De resultaten van de eerste ronde zijn in beeld gebracht in een uitgebreid rapport. Er komt een grondige evaluatie in 2017-2018 van het systeem het systeem van kwaliteitszorg na de afronding van de eerste ronde instellingsreviews en van de bijkomende beoordeling van de wijze waarop de instellingen de regie voeren van de borging van de kwaliteit van de opleidingen.
Afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt	1. Het is aangewezen dat de Vlaamse Regering en de administratie de screenings	De screening van de studiegebieden SO is een cijfermatige analyse op basis

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
37-C (2014-2015) Nr.1	van de opleidingen voortzetten, op een manier die leidt tot een duidelijk oordeel over de arbeidsmarktrelevantie en de inhoudelijke actualiteit van de arbeidsmarktgerichte onderwijsopleidingen.	van beschikbare data van het datawarehouse van het Departement Onderwijs en Vorming, Onderwijskiezer en de schoolverlatersrapporten van VDAB. De evolutie van leerlingenaantallen, de herkomst van de leerlingen, de behaalde attesten, de doorstroom naar het hoger onderwijs en de doorstroom naar de arbeidsmarkt zijn in kaart gebracht. Er is geen inhoudelijke analyse gemaakt van de studierichtingen. Voor de modernisering van het secundair onderwijs is de screening slechts één bron. Voor de opmaak van het ontwerp van matrix (= de nieuwe ordening van het studieaanbod van de 2de en 3de graad secundair onderwijs) heeft men zich gebaseerd op de resultaten van de screenings, matrixoefeningen, het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs, de uitrol van de Vlaamse kwalificatiestructuur en de door de CLB's gehanteerde methodiek van oriëntering. Het voorstel van matrix is op 31 mei 2016 door de Vlaamse Regering goedgekeurd en vormt het voorwerp van consultaties. Op basis van deze consultaties zal de matrix definitief vorm krijgen. Met de uitrol van de Vlaamse kwalificatiestructuur in het secundair onderwijs worden de arbeidsmarktrelevantie en afstemming met de noden op de arbeidsmarkt ook in de toekomst gegarandeerd.
	2. De overheid kan	Op basis van de screening

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	overwegen arbeidsmarktgerichte onderwijsopleidingen die onvoldoende afgestemd zijn op de behoeften van de arbeidsmarkt te actualiseren of te schrappen.	van de studiegebieden SO en de uitrol VKS kan vastgesteld worden dat rationalisatie van de arbeidsmarktgerichte onderwijsopleidingen noodzakelijk is. Deze rationalisatie is mogelijk onder de vorm van actualisering en inhoudelijke aanpassing van de opleiding aan de noden op de arbeidsmarkt, het verduidelijken van de finaliteit van de opleiding of het schrappen van de opleiding indien deze niet meer relevant is voor de arbeidsmarkt.
	3. Ook moet een decretale regeling worden overwogen die ervoor zorgt dat een school haar arbeidsmarktgerichte opleidingen die onvoldoende afgestemd zijn op de arbeidsmarkt, schrapt. Ook bepalingen die scholen stimuleren opleidingen aan te bieden waaraan op de arbeidsmarkt behoefte is, kunnen worden overwogen.	De opportuniteit van arbeidsmarktgerichte opleidingen in het secundair onderwijs en de spreiding over het onderwijslandschap zijn elementen die in overweging genomen worden bij de concretisering van het aanbod in de matrix SO in het kader van de modernisering SO. Naast breed programmeerbare studierichtingen is er ruimte voor niche-opleidingen in het secundair onderwijs die voorbereiden op niches in de arbeidsmarkt. Deze niche-opleidingen kunnen ofwel als unieke opleiding worden aangeboden ofwel als opleiding met een beperkte regionale spreiding of programmatie.
	4. Het is noodzakelijk dat de uitvoering van het kwalificatiestructuurdecreet een voldoende groot draagvlak heeft. De onderwijsverstrekkers kunnen vroeger worden betrokken bij de totstandkoming van de	Draagvlak voor de uitrol van de Vlaamse kwalificatiestructuur is essentieel. Beroepskwalificaties geven zicht op de beroepsgerichte competenties die vanuit de arbeidsmarkt worden verwacht.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	beroepskwalificatiedossiers.	Beroepskwalificaties zijn echter niet uitsluitend bedoeld voor gebruik binnen onderwijs maar voor het brede opleidingslandschap in Vlaanderen. Bovendien zullen sommige beroepskwalificaties ook niet in het onderwijs worden aangeboden, maar door andere opleidingsinstanties. De regelgeving VKS (decreet en uitvoeringsbesluit) voorziet betrokkenheid van de onderwijsverstrekkers bij de ontwikkeling van onderwijkskwalificaties. Deze betrokkenheid heeft betrekking op de selectie van beroepskwalificaties voor de ontwikkeling van onderwijkskwalificaties en de positionering van deze onderwijkskwalificaties binnen de opleidingenstructuur. Er lopen gesprekken met de onderwijsverstrekkers over een format en procedure van een onderwijkskwalificatiedossier.
	5. De overheid kan nagaan of het gebruik van descriptorelementen voor de eindtermen wel aangewezen is. Er moet immers rekening mee worden gehouden dat onderwijs niet alleen gericht is op maatschappelijke activiteiten, maar ook op de persoonlijke vorming, die overigens ook belangrijk is voor het functioneren op de arbeidsmarkt.	De competenties uit onderwijkskwalificaties worden beschreven op basis van descriptorelementen. Eindtermen, ook diegene die gericht zijn op maatschappelijke activiteiten en persoonlijke vorming zijn onderdeel van onderwijkskwalificaties. Dus ook voor de eindtermen blijven de descriptorelementen belangrijk. Ze zorgen er mee voor dat eindtermen meer gelijklopend kunnen worden beschreven. Bovendien laten ze toe om de onderwijkskwalificaties waar ze deel van uitmaken op een éénduidige manier een plaats

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		te geven in de kwalificatiestructuur.
	6. De overheid moet maatregelen treffen opdat de indieners van de beroepskwalificatiedossiers op een deugdelijke manier de arbeidsmarktrelevantie aantonen.	De arbeidsmarktgegevens in de beroepskwalificatiedossiers worden aangeleverd door VDAB. Deze gegevens zijn niet steeds optimaal, zowel AHOVOKS als VDAB zijn zich hiervan bewust. De complexiteit van de arbeidsmarkt met intersectorale en sectorale beroepen (en functies) wordt door AHOVOKS en de sectoren vastgelegd in beroepenoverzichten (met beroepen in verticale en horizontale samenhang). Op basis van deze beroepenoverzichten worden beroepskwalificatiedossiers ontwikkeld. Binnen de VDAB loopt een project voor een betere ontsluiting van arbeidsmarktgegevens.
	7. Er is nood aan beroepscompetentieprofielen die na validatie in de SERV, volledig en toereikend zijn voor de beroepskwalificatiedossiers.	Voor de ontwikkeling van beroepskwalificatiedossiers wordt de Competent-databank van de SERV gebruikt. De Competentfiches vervangen de in het verleden ontwikkelde beroepscompetentieprofielen. De Competentfiches in de Competent-databank zijn echter niet steeds gevalideerd door de sectoren omwille van twee redenen. De Competent-databank is (te) sterk gebaseerd op de Franse arbeidsmarkt (afgeleid van de ROME-databank) en er is een gebrek aan flexibiliteit van de Competent-databank omwille van de beperkte mogelijkheden tot wijziging

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		van de Competentfiches door de sectoren. Met de beroepskwalificaties kunnen sectoren tekortkomingen en beperkingen van de Competentfiches van de SERV corrigeren. Alle beroepskwalificatiedossiers worden goedgekeurd door de hoofdindieners (= voorwaarde voor indiening). Op deze manier worden alle beroepskwalificatiedossiers gevalideerd door de sectoren.
Werkingsbudgetten voor het gewoon basis- en secundair onderwijs 37-F (2014-2015) Nr.1	1. Het is raadzaam dat de decreetgever de regeling van de werkingsbudgetten vereenvoudigt en een aantal elementen in de berekening herbekijkt: – Het is wenselijk dat de huidige verhouding tussen de werkingsbudgetten voor het kleuter- en lager onderwijs wordt aangepast. – Er kan worden overwogen de spreiding van de middelen voor neutraal onderwijs te herbekijken. – Het is wenselijk het gewicht van de leerlingenkenmerken in de berekening van de werkingsbudgetten te herbekijken. Opdat de extra middelen een effectief gelijkeonderwijskansenbeleid van de scholen voldoende zouden ondersteunen, kan worden overwogen ze selectiever toe te kennen. Aangezien het verband tussen de werkingskosten en het voeren van een gelijkeonderwijskansenbeleid uit de rekeningen slechts zwak blijkt, kan ook worden overwogen de middelen voor het personeelskader te	Er wordt werk gemaakt van het opvolgen van de aanbevelingen omtrent de transparantie en openbaarheid van het verdelingsmechanisme van het financieringssysteem. Onderzoek naar de evaluatie van de bestaande financieringscriteria in functie van de doelstellingen en het formuleren van beleidssuggesties inzake de wenselijkheid van het introduceren van andere of aanvullende parameters zijn opgenomen in de onderzoeksplanning van het steunpunt beleidsgericht onderwijsonderzoek. Er wordt ook onderzocht hoe de verifieerbaarheid van de indicatoren verhoogd kan worden, bijvoorbeeld door voor het kenmerk "opleidingsniveau van de moeder" te werken met de gegevens uit de LED.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	vergroten. Tegelijk kan worden nagegaan of het aantal leerlingenkenmerken kan worden beperkt tot deze die betrouwbaar zijn.	
	2. De overheid dient ervoor te zorgen dat de scholen de werkingsmiddelen voldoende inzetten om de gelijke kansen op het vlak van onderwijs (leerprestaties) te bevorderen. Voor armoedebestrijding kan zij onder meer het gemeentelijk flankerend onderwijsbeleid stimuleren.	De onderwijsinspectie werkte, samen met alle onderwijsverstrekkers, een referentiekader voor onderwijskwaliteit uit dat vanaf 2016-2017 in de scholen wordt gebracht. Dit kader zal de basis vormen voor interne en externe kwaliteitsopvolging. Zowel de begeleiding van de lerenden als het financieel beleid hebben hierin hun plaats. Er dient nog te worden onderzocht of en op welke wijze de impact van de SES-middelen in beeld kan worden gebracht. Wat armoedebestrijding betreft, stellen het decreet basisonderwijs en de codex secundair dat scholen met eigen middelen kunnen tussenkomen in de kosten die normaliter aan ouders worden doorgerekend, voor deze ouders die het financieel moeilijk hebben. Wel moeten we bewaken dat de armoedeproblematiek geen steeds grotere claim mag leggen op de werkingsmiddelen van de scholen. Er wordt onderzocht of en hoe Onderwijs kan samenwerken of afstemmen met armoedebestrijdingsactoren. De piste om de bekommernis rond armoede en werkingsmiddelen voor te leggen aan een paar relevante organisaties, al dan niet in de schoot van het horizontaal Permanent

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		Armoedeoverleg, wordt concreet geëxploreerd. De ontwikkeling van de studiekostenmonitor zit in een eindfase en zal vanaf het schooljaar 2017-2018 gradueel toegepast worden over de verschillende onderwijsniveaus. Op deze manier zal er een beter zicht gekregen worden op wat de scholen aanrekenen aan leerlingen en ouders. De resultaten kunnen een indicatie vormen naar wat de noden zijn binnen de verschillende onderwijsniveaus/vormen.
	3. Het is raadzaam dat de minister of de administratie de informatie openbaar maakt die bepalend is voor de vaststelling van de werkingsbudgetten, of die ten minste aan de scholen meedeelt.	Scholen ontvangen een dienstbrief van Agodi met het bedrag en de berekeningswijze van het werkingsbudget. De administratie zal op haar website uitgebreide informatie publiceren over de elementen die een onderdeel vormen van de berekening van het werkingsbudget. De afspraken hieromtrent zijn gemaakt. De technische aanpassingen aan de website zijn in ontwikkeling. In het najaar van 2016 zullen deze gegevens voor de eerste maal op de website van Agodi worden gepubliceerd.
	4. De Vlaamse Regering dient een methode te ontwikkelen en toe te passen om een globaal zicht te krijgen op de besteding van de werkingsbudgetten. Dat kan informatie opleveren om onder andere na te gaan of de verschillen in werkingsbudget tussen de onderwijsniveaus, de onderwijsvormen en	Er zal nog worden bekeken hoe consistente informatie over de aanwending van de werkingsbudgetten kan worden verzameld, zonder bijkomende planlast voor de scholen te genereren. Onderzoek naar de aanwending van de middelen en de impact op de onderwijskansen is opgenomen in de

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	studierichtingen moeten worden aangepast.	onderzoeksplanning van het steunpunt beleidsgericht onderwijsonderzoek. De ontwikkeling van de studiekostenmonitor zit in een eindfase en zal vanaf het schooljaar 2017-2018 gradueel toegepast worden over de verschillende onderwijsniveaus. Op deze manier zal er een beter zicht gekregen worden op wat de scholen aanrekenen aan leerlingen en ouders. De resultaten kunnen een indicatie vormen naar wat de noden zijn binnen de verschillende onderwijsniveaus/vormen.
	5. De Vlaamse Regering en de administratie moeten het toezicht op de aanwending van de werkmiddelen bijsturen. Het toezicht kan meer steunen op een risicoanalyse, op de controles van andere instanties die specifiek zijn voor de onderwijsnetten en op de bevindingen van de onderwijsinspectie. Daarvoor moeten de mogelijkheden van inzage van de rekeningen worden benut, kunnen afspraken worden gemaakt met andere controle-instanties en kan eventueel een elektronische indiening van de rekeningen door de scholen bij het onderwijsministerie worden overwogen.	AgODi zal bekijken op welke wijze het toezicht op de aanwending van de werkmiddelen geoptimaliseerd kan worden, welke uitwisseling met andere instanties eventueel opgezet kan worden en welke gespecialiseerde competenties en middelen nodig zijn. Onderzoek naar de aanwending van de middelen en de impact op de onderwijskansen is opgenomen in de onderzoeksplanning van het steunpunt beleidsgericht onderwijsonderzoek.
	6. De verantwoordingsplicht van de scholen over hun financieel beheer en de aanwending van de middelen tegenover betrokkenen (in de schoolraad	Er zal bekeken worden of en hoe plaatselijk toezicht op de aanwending van de middelen in de vorm van een verantwoordingsplicht ten aanzien van de

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	bijvoorbeeld) dient te worden uitgewerkt.	participatieorganen eventueel ontwikkeld kan worden
Rechtspositie personeel in het basis en secundair onderwijs 37-A (2015-2016) nr 1	1. Het is raadzaam dat de decreetgever de rechtspositieregelingen onderwerpt aan een grondige juridisch technische revisie.	Een op zich staande diepgaande revisie van beide decreten rechtspositie is deze legislatuur niet gepland. De decreten rechtspositie zullen echter wel een aantal wijzigingen ondergaan bij de uitvoering van diverse beleidsdossiers (o.m. loopbaanpact, bestuurlijke optimalisatie, hervorming volwassenenonderwijs, ...). Hierbij zal – zoals steeds – de nodige aandacht gaan naar eenvoud en transparantie. Los van deze geplande wijzigingen hebben de wijzigingen die in de beide decreten tot op heden zijn aangebracht steeds plaatsgevonden na intensief sociaal overleg waarbij steeds naar een zo breed mogelijke consensus met alle partners werd gestreefd. De daaruit voortvloeiende wijzigingen zijn ook steeds voorgelegd aan de Raad van State, wiens advies ook steeds werd nageleefd.
	2. De overheid wil uitgaan van vertrouwen in de instellingen, responsabilisering en subsidiariteit. Zo bevatten de rechtspositieregelingen bepalingen die eerder de grenzen vastleggen waarbinnen de schoolbesturen de rechtspositie van hun personeel bepalen, dan dat ze zelf de concrete rechten en plichten vaststellen. Die aanpak vereist dat de schoolbesturen instaan voor voldoende inspraak en transparantie en de criteria of motieven van hun beleid	Zoals hiervoor vermeld, vormen de decreten rechtspositie en de wijzigingen aan de regels die ze omvatten voorwerp van intens sociaal overleg. Bij dit sociaal overleg streeft de overheid naar een maximale consensus van alle betrokken partijen. Met betrekking tot de selectie van onderwijspersoneel is recent wetenschappelijke onderzoek uitgevoerd door de UGent (OBPWO-project 14.02. Uitdagingen voor personeelsbeleid: Aanwerving

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	expliciteren. De vrijheid die de schoolbesturen op die wijze krijgen, kan hun beleidsvoerend vermogen versterken en een bewuster, objectiever en effectiever personeelsbeleid stimuleren. Die evolutie naar responsabilisering kan worden versterkt. Zo kan de overheid overwegen scholen te verplichten schooleigen selectiecriteria vast te stellen en op voorhand bekend te maken bij zowel tijdelijke aanstellingen als bij vaste benoemingen. Ook kunnen belangrijke rechten, zoals TADD-rechten of een vaste benoeming, afhankelijk worden gemaakt van een uitdrukkelijke beslissing van het schoolbestuur, eventueel in de vorm van een gunstige evaluatie.	en opdrachttoewijzing in Vlaamse basis- en secundaire scholen). Dit onderzoek toont aan dat scholen en schoolbesturen hun autonomie op het vlak van selectie en aanwerving van onderwijspersoneel net sterk appreciëren. Scholen en schoolbesturen stellen dat het belangrijk is dat de overheid deze vorm van autonomie blijft garanderen en stimuleren. De beleidsaanbevelingen van dit onderzoek zijn gericht aan zowel scholen, schoolbesturen als aan de overheid en zijn op 25 mei 2016 via een studiedag aan het onderwijsveld aangereikt. Dit onderzoek heeft ook geleid tot de creatie van een instrument dat schoolbesturen en directies ondersteuning biedt bij hun wervingen en selectie (reflectietool; http://www.perbelo.ugent.be/). Verder ingrijpen in de regelgeving lijkt op basis van dit onderzoek dus niet aangewezen.
	3. De overheid kan overwegen scholen te verplichten een open oproep te organiseren voor nieuwe aanwervingen bij aanstellingen vanaf een bepaalde duur met een substantiële omvang.	Zie punt 2 hiervoor. Scholen en schoolbesturen staan op dit vlak op hun autonomie en vragen geen ingrijpen van de overheid.
	4. Het is raadzaam dat de rechtspositiedecreten rechten en plichten voor startende leerkrachten opnemen opdat hen een aangepaste opdracht	De positie van de startende leerkracht met een aangepaste opdracht en de nodige aanvangsbegeleiding maakt voorwerp uit van het

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	kan worden gegeven en een recht op aanvangsbegeleiding te garanderen.	loopbaandebat. Zie ook de mededeling 'Opstart van de onderhandelingen in het kader van een loopbaanpact' die de Vlaamse Regering op 9 oktober 2015 goedkeurde. In deze startnota zijn de bouwstenen voor het loopbaanpact opgenomen en een van die bouwstenen vormt het loopbaantraject of loopbaancontinuüm. In dit traject vangt de loopbaan aan in de fase van beginnende leraar, waarbij de startende leraar ruimte krijgt om zich te ontwikkelen en daarbij intensief wordt gecoacht, aangestuurd en indien nodig bijgestuurd. Voor deze begeleiding moet structurele ruimte in de opdracht worden voorzien.
	5. Het is wenselijk dat de opdracht van de leraar niet uitsluitend wordt uitgedrukt in lesuren, maar dat rekening wordt gehouden met zijn hele takenpakket. Er kan zowel voor het basis- als voor het secundair onderwijs worden overwogen binnen een schoolopdracht een flexibele hoofdopdracht (lesopdracht) mogelijk te maken en de bezoldigings- en omkaderingsregeling te baseren op de schoolopdracht. Dat kan de jobdifferentiatie bevorderen. Om een betere afstemming op de hedendaagse schoolpraktijk te bekomen, kan eventueel de indeling in personeelscategorieën en omkaderingssystemen worden herbekeken.	Een aangepaste omschrijving van de opdracht van het onderwijspersoneel maakt eveneens voorwerp uit van het loopbaandebat. In de hiervoor vermelde startnota is daartoe de bouwsteen "opdracht van de leraar" opgenomen, waarbij de bestaande opdrachtomschrijving in het basisonderwijs (de schoolopdracht) en het secundair onderwijs (de geïntegreerde lesopdracht en de instellingsgebonden taken, opgenomen in de functiebeschrijving) als uitgangspunt wordt vooropgesteld om tot een nieuw model te komen. Als dit nieuwe model er komt, zal ook worden nagegaan of er aanpassingen aan de bezoldigingsregeling en de omkaderingsregeling nodig zijn.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	6. Het is raadzaam de garantie op onderwijskwaliteit dankzij de stelsels van bekwaamheidsbewijzen te behouden. Er zijn wel mogelijkheden om de flexibiliteit van de stelsels nog te vergroten. Zo zouden in het basisonderwijs diploma's uit de pedagogische wetenschappen een plaats kunnen krijgen. In technische en beroepsrichtingen van het secundair onderwijs zou de inzetbaarheid over de graden kunnen worden verruimd. Verder kan worden overwogen de opneembaarheid van nuttige ervaring in de geldelijke anciënniteit uit te breiden naar onder meer sommige algemene vakken in het secundair onderwijs. Ook kan worden nagegaan of houders van een ander bekwaamheidsbewijs in uitzonderlijke omstandigheden een vaste benoeming kunnen krijgen. Het is nuttig te onderzoeken of bepaalde ambten (in het bijzonder bepaalde directeurs) niet te laag worden bezoldigd.	De conceptnota "Modernisering secundair onderwijs – Maatregelen basisonderwijs en eerste graad" (goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31-05-2016) stelt dat we zullen onderzoeken of masters in het basisonderwijs kunnen worden ingezet. De inzetbaarheid in TSO en BSO hangt samen met de uitrol van het masterplan SO, meer bepaald met de maatregelen betreffende de matrix in de tweede en derde graad SO. Ook bij de uitrol van het duaal leren en werken bekijken we de impact op de inzetbaarheid van het onderwijspersoneel in de TSO en BSO-richtingen. Het uitbreiden van de nuttige ervaring in de geldelijke anciënniteit maakt eveneens voorwerp uit van het loopbaandebat. Vaste benoeming voor de houder van een ander bekwaamheidsbewijs is niet aangewezen. Het Rekenhof wijst er zelf op dat het stelsel van de bekwaamheidsbewijzen in hoge mate bijdraagt aan het behoud van de onderwijskwaliteit. Dat stelsel voorziet de aanstelling van een personeelslid met een ander bekwaamheidsbewijs (voor een leerkracht betekent dit niet in het bezit zijn van een bewijs van pedagogische bekwaamheid of niet beschikken over een diploma van een voldoende hoog niveau!) als een tijdelijke noodmaatregel in het geval de school geen personeelslid kan vinden dat over een

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs beschikt. Vaste benoeming houdt permanente tewerkstelling in en dit staat haaks op het principe van een noodmaatregel. De bezoldiging van een directeur De problematiek van schoolleiders is een thema binnen het loopbaandebat. De bezoldiging zal wellicht aan bod komen.
	7. Het is wenselijk te onderzoeken of evaluaties alleen kunnen worden verplicht voor personeelsleden met een tijdelijke aanstelling en voor minder goed presterenden. Er kan ook worden onderzocht of de eerste evaluator niet uit een ruimere groep van personeelsleden afkomstig kan zijn. Het is raadzaam de werking van het College van Beroep te evalueren.	Ik ben bereid het gesprek hierover aan te gaan met de sociale partners. Inspiratie kan zeker worden gevonden in aanbevelingen uit de OBPWO-projecten (OBPWO 09.03 - De evaluatie van het evaluatiesysteem van het onderwijspersoneel <u>en OBPWO 11.01 - Evaluatie van het evaluatiesysteem voor leerkrachten in het basisonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs</u>), evenals in het model dat in het voorontwerp van decreet betreffende de rechtspositie van de basiseducatie is opgenomen.
	8. Het is wenselijk de verlofstelsels te vereenvoudigen en te harmoniseren. De overheid kan overwegen stelsels met een variabel volume in te voeren om de schoolorganisatie te vergemakkelijken.	De verlofstelsels worden vereenvoudigd: - Vanaf 2 september doven de huidige loopbaanonderbreking 'algemeen stelsel' en de loopbaanonderbreking 'eindeloopbaan' uit. Die dag gaat het Vlaams zorgkrediet van start; - met ingang van 1 september 2017 worden de andere

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		verlofstelsels vereenvoudigd en hervormd.. Het BVR terzake is op 30 augustus 2016 definitief goedgekeurd.
	9. Er kan worden nagegaan of de werking van de inspraakorganen niet kan worden versterkt door ze te rationaliseren.	Dit kan worden bekeken bij de uitwerking van het beleidsdossier bestuurlijke optimalisatie. In de desbetreffende conceptnota ("Bestuurlijke optimalisatie") is al het volgende opgenomen: <i>In het kader van bestuurlijke optimalisatie, streven we een evenwicht na tussen de rechten en plichten van de werknemers (de personeelsleden) en de werkgevers (schoolbestuur). Daarom zullen we als overheid verder investeren in het uitbouwen en ondersteunen van een volwaardig en professioneel sociaal overleg.</i>
Budgettaire impact van alternatieve financieringsprojecten , rekeningenboek over 2014 36(2015-2016) nr 1	1. De Vlaamse overheid en haar agentschappen moeten, in overleg met het INR en de private partners, de investeringen en bijhorende schulden voor de projecten die het INR heeft geherklasseerd, correct aanrekenen op de overheidsbalans en in de overheidsbegroting. Het ESR-vorderingensaldo en de schuldgraad van de overheid moeten aldus alle verbintenissen en verplichtingen van bij de contractsluiting of de bouwfase weerspiegelen en extracomptabele correcties onnodig maken.	Het INR heeft op 26 oktober 2015 een advies uitgebracht betreffende aanrekening van PPS-projecten die op de balans van de overheid staan. De Vlaamse Gemeenschap had aan het INR een methodologische nota voorgelegd met betrekking tot het project Scholen van Morgen. Het advies eindigt met de volgende passage: "Het is niet mogelijk om binnen het kader van PPS eenduidige richtlijnen te geven voor alle projecten om deze in de overheidsboekhoudingen op te nemen. De projecten kunnen onderling immers sterk verschillen. De activa binnen de constructies zijn doorgaans complex en er

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		kunnen bijvoorbeeld gedurende de looptijd van het contract bijkomende investeringen nodig zijn in de activa die dan opnieuw tot overheidsuitgaven leiden. Het is daarom best de praktische aanrekening te overleggen met het INR om te vermijden dat er nadien correcties nodig zijn om een aanrekening conform het ESR te verkrijgen." Voor het project Scholen van Morgen is er dus de nodige afstemming gebeurd met het INR. Daarnaast kan opgemerkt worden dat naar aanleiding van het vermelde advies van het INR, de Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen op 26 maart ook een advies heeft uitgebracht betreffende het boeken van geherkwalificeerde PPS projecten. Het beleidsdomein Financiën en Begroting lijkt het meest geplaatst voor de verdere opvolging hiervan voor de Vlaamse overheid en haar agentschappen.
	2. De Vlaamse Regering moet in haar rapportering over alternatieve financiering aan het Vlaams Parlement komen tot een eenduidige en volledige voorstelling van de projecten. Zij moet de budgettaire impact van de alternatieve financieringsprogramma's ook duidelijk en volledig opnemen in de begroting en de rekeningen van de Vlaamse overheid.	Bij de rapportering over de alternatieve financiering aan het Vlaams Parlement, worden de instructies en sjablonen gevolgd zoals die telkens worden meegedeeld aan de Vlaamse Regering m.b.t. de Rapportering Alternatieve financiering - Projectfiches. In de mededeling aan de Vlaamse Regering wordt daarbij ook vermeld dat de rapportage reeds enkele malen aangepast en verfijnd werd in functie van de aanbevelingen en suggesties van het Vlaams Parlement en/of het

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
		Rekenhof.
	3. De Vlaamse overheid moet zorgen voor een uniforme analyse en voorstelling van de kostprijsgegevens van de alternatieve financieringsprojecten, opdat zij de cijfers tijdig en correct kan weergeven en toelichten ten behoeve van het Vlaams Parlement en de diverse advies- en controle instanties.	Men zal zich uiteraard conformeren naar richtlijnen en afspraken die hieromtrent gemaakt worden op niveau van de Vlaamse overheid.
	4. De Vlaamse overheid moet de meerjarenramingen op grond van constant beleid aanvullen met de budgettaire impact van de meerjarige investeringsprogramma's waartoe de Vlaamse Regering al principieel heeft beslist.	Men zal zich uiteraard conformeren naar richtlijnen en afspraken die hieromtrent gemaakt worden op niveau van de Vlaamse overheid.
Studentenvoorziening en bij de hogescholen, rekeningenboek over 2014 36 (2015-2016)nr 1	1. Aangezien studentenvoorzieningen een gelijkwaardige deelname aan het hoger onderwijs moeten bevorderen, is het aangewezen te onderzoeken in hoeverre het beheer, de werking en de rapportering ter zake, met respect voor de autonomie van de hogescholen, meer uniform kan worden.	Beheer en werking van de studentenvoorzieningen meer uniform maken is niet zinvol. De geografische context waarin de hogeschool zich bevindt en de aard en noden van de studentenpopulatie die aanwezig zijn drukt steeds een stempel op de werking. In Antwerpen zal een dienst voor studentenvoorzieningen andere accenten leggen en mogelijks ook een andere structuur vereisen dan in Torhout. Ook tussen steden zijn grote verschillen mogelijk Brussel heeft een andere problematiek dan Antwerpen. Diensten voor studentenvoorzieningen dienen de ruimte te hebben om binnen de door de regelgever vastgelegde werkvelden flexibel in te spelen op de noden. Er is wel ruimte om de manier van rapporteren meer uniform te maken.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	Aanbevelingen	Reactie op de aanbevelingen
	2. Beleidsplannen en begroting dienen een volledig beeld te geven van de inspanningen van de hogeschool op de sociale werkvelden, en meetbare indicatoren moeten een degelijke opvolging mogelijk maken. Zo is het noodzakelijk de verwevenheid van het werkveld voeding tussen studentenvoorzieningen en hogescholen te onderzoeken.	Beleidsplannen, begroting en rapportering hangen samen en zijn momenteel nog onvoldoende op elkaar afgestemd. De beleidsplannen moeten een volledig overzicht geven, maar de jaarrekening beperkt zich tot de uitgave van de sociale toelage die de instelling van de overheid ontvangt. Er zal onderzocht worden hoe een betere afstemming kan bereikt worden en hoe de opvolging kan verbeterd worden.
	3. De opvolging van de vorderingen moet steunen op een duidelijke procedure en een geautomatiseerd boekhoudpakket, opdat invorderingsstappen tijdig plaatsvinden.	

Bijlage 4: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie waarin Vlaamse decreten werden vernietigd of ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden.

Arrest Grondwettelijk hof 55/2016 van 28 april 2016

Naar aanleiding van een arbeidsrechtelijk geschil tussen een deeltijds gastprofessor en een hogeschool oordeelde het Arbeidshof dat de hogeschool had gehandeld binnen de voorwaarden van artikel 127 van het hogescholendecreet (nu art. V.147 codex hoger onderwijs). Die bepaling laat toe opeenvolgende overeenkomsten van bepaalde duur aan te gaan, zonder dat dit hoeft te worden omgezet in een overeenkomst voor onbepaalde duur.

Het Arbeidshof Antwerpen legde in verband met twee mogelijke situaties de vraag voor aan het Grondwettelijk Hof of dit artikel uit het hogescholendecreet te verzoenen is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet (gelijkheidsbeginsel):

- het onderscheid tussen enerzijds de werknemers die onder de Arbeidsovereenkomstenwet vallen en zeker ook het vast onderwijzend personeel van de hogescholen en anderzijds de deeltijdse gastprofessoren

- het onderscheid in de behandeling tussen enerzijds de gastprofessoren tewerkgesteld met een arbeidsovereenkomst en anderzijds de werknemers binnen dezelfde onderwijsinstelling die onder de Arbeidsovereenkomstenwet vallen.

Het Grondwettelijk Hof besluit dat de regeling uit het hogescholendecreet niet onbestaanbaar is met het gelijkheidsbeginsel en met de Europese regelgeving. Maar het komt de verwijzende rechter toe in concreto na te gaan of de hernieuwing van opeenvolgende overeenkomsten voor deze gastprofessor in tijdelijke behoeften beoogde te voorzien of in blijvende behoeften. In geval van misbruik van de decreetgeving kan de rechter een passende vergoeding toekennen.

Arrest 68/2016 van 11 mei 2016

In een geding tussen de Vlaamse Gemeenschap en een personeelslid van een Franstalige vrije gesubsidieerde basisschool in één van de faciliteitengemeenten, werd een prejudiciële vraag voorgelegd. In de rechtspositieregeling voor personeelsleden waren de taalkennisvereisten en de wijze waarop kandidaten die taalkennis kunnen bewijzen aangepast. Verzoeker betwistte de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap om dit te regelen voor personeelsleden in scholen in gemeenten met een bijzonder taalstatuut.

Aangezien de bevoegdheid om het gebruik van de talen te regelen voor het onderwijs in de onderwijsinstellingen die zijn opgericht, gesubsidieerd of erkend door de overheid en die gevestigd zijn in de gemeenten met een bijzonder taalstatuut, krachtens artikel 129, § 2, van de Grondwet, aan de federale wetgever toekomt, oordeelde het Grondwettelijk Hof dat de decreetgever niet bevoegd was om de in het geding zijnde bepaling aan te nemen.

Gelet op de onbevoegdheid zal het aan de federale wetgever zijn die een sluitende regeling rond de kennis van de bestuurstaal in de faciliteitengemeenten zal moeten uitwerken.

Bijlage 5: Koppeling tussen begroting en beleidsbrief.

basisallocatie	begrotingsartikel	omschrijving basisallocatie	koppeling SD OD
0FG007	FB0-1FGE5AJ-IS	vlm - infrastructuurcapaciteit	SD 4
0FG149	FC0-1FGE5AV-WT	vlm gemeenschapsonderwijs - kleine infrastructuurwerken (scholengroepen)	SD 4
0FG151	FC0-1FGE5AV-IS	vlm gemeenschapsonderwijs - grote infrastructuurwerken	SD 4
0FG155	FC0-1FGE5AW-IS	vlm agion - gesubsidieerd officieel onderwijs met uitzondering van het hoger onderwijs	SD 4
0FG156	FC0-1FGE5AW-IS	vlm agion - gesubsidieerd vrij onderwijs met uitzondering van het hoger onderwijs	SD 4
0FG255	FD0-1FGE5AI-WT	vlm - investeringen hoger onderwijs	SD 4
1FA003	FB0-1FAE2ZZ-WT	informatica	SD 5 OD 5.2.
1FA006	FB0-1FAE2AY-IS	vlaamse onderwijsraad	Beleidskader (co-creëren)
1FA007	FB0-1FAE2ZZ-WT	aankopen en investeringen informatica	SD 5 OD 5.2.
1FA011	FB0-1FAE2ZZ-WT	kenniscentrum onderwijs	SD 5 OD 5.2.
1FB202	FD0-1FBE2ZZ-PR	provisioneel krediet inburgering NT2	SD 1 OD 1.4.
1FD101	FC0-1FDE2AA-WT	salarissen gewoon basisonderwijs van het gemeenschapsonderwijs	SD 2
1FD102	FC0-1FDE2AA-WT	salarissen gewoon basisonderwijs van het gesubsidieerd officieel onderwijs	SD 2
1FD103	FC0-1FDE2AA-WT	salarissen gewoon basisonderwijs van het gesubsidieerd vrij onderwijs	SD 2
1FD104	FC0-1FDE2AA-WT	salarissen buitengewoon basisonderwijs van het gemeenschapsonderwijs	SD 2
1FD105	FC0-1FDE2AA-WT	salarissen buitengewoon basisonderwijs van het gesubsidieerd officieel onderwijs	SD 2
1FD106	FC0-1FDE2AA-WT	salarissen buitengewoon basisonderwijs van het gesubsidieerd vrij onderwijs	SD 2

1FD107	FC0-1FDE2AD-WT	salarissen gewoon secundair onderwijs van het gemeenschapsonderwijs	SD 2
1FD108	FC0-1FDE2AD-WT	salarissen gewoon secundair onderwijs van het gesubsidieerd officieel onderwijs	SD 2
1FD109	FC0-1FDE2AD-WT	salarissen gewoon secundair onderwijs van het gesubsidieerd vrij onderwijs	SD 2
1FD110	FC0-1FDE2AD-WT	salarissen buitengewoon secundair onderwijs van het gemeenschapsonderwijs	SD 2
1FD111	FC0-1FDE2AD-WT	salarissen buitengewoon secundair onderwijs van het gesubsidieerd officieel onderwijs	SD 2
1FD112	FC0-1FDE2AD-WT	salarissen buitengewoon secundair onderwijs van het gesubsidieerd vrij onderwijs	SD 2
1FD116	FC0-1FDE2AG-WT	salarissen tijdelijke werkonbekwaamheid van contractuele personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs	SD 2
1FD117	FC0-1FDE2AG-WT	aandeel salariskosten gesubsidieerde contractuele personeelsleden	SD 2
1FD118	FC0-1FDE2AG-WT	aandeel salariskosten voor de nederlandstalige peuterskolen, kinderdagverblijven en voor- en naschools toezicht van de scholen van het gemeenschapsonderwijs in brussel-hoofdstad	SD 3 OD 3.6.
1FD119	FC0-1FDE4AG-WT	toegewezen ontvangsten aangewend voor salarissen gesubsidieerd officieel onderwijs (fonds)	SD 2
1FD120	FC0-1FDE4AG-WT	toegewezen ontvangsten aangewend voor salarissen gesubsidieerd vrij onderwijs (fonds)	SD 2
1FD121	FC0-1FDE2AB-WT	middelen toegekend aan het gemeenschapsonderwijs (scholengroepen) voor de werkings- en uitrustingskosten van het gewoon basisonderwijs	SD 3
1FD122	FC0-1FDE2AB-WT	forfaitaire subsidies bestemd voor de werkings- en uitrustingskosten van de gesubsidieerde officiële instellingen van het gewoon basisonderwijs	SD 3

1FD123	FC0-1FDE2AB-WT	forfaitaire subsidies bestemd voor de werkings- en uitrustingskosten van de gesubsidieerde vrije instellingen van het gewoon basisonderwijs	SD 3
1FD124	FC0-1FDE2AC-WT	middelen toegekend aan het gemeenschapsonderwijs (scholengroepen) voor de werkings- en uitrustingskosten van het buitengewoon basisonderwijs	SD 3
1FD125	FC0-1FDE2AC-WT	forfaitaire subsidies bestemd voor de werkings- en uitrustingskosten van de gesubsidieerde officiële instellingen van het buitengewoon onderwijs	SD 3
1FD126	FC0-1FDE2AC-WT	forfaitaire subsidies bestemd voor de werkings- en uitrustingskosten van de gesubsidieerde vrije instellingen van het buitengewoon basisonderwijs	SD 3
1FD127	FC0-1FDE2AE-WT	middelen toegekend aan het gemeenschapsonderwijs (scholengroepen) voor de werkings- en uitrustingskosten van het gewoon secundair onderwijs	SD 3
1FD128	FC0-1FDE2AE-WT	forfaitaire subsidies bestemd voor de werkings- en uitrustingskosten van de gesubsidieerde officiële instellingen van het gewoon secundair onderwijs	SD 3
1FD129	FC0-1FDE2AE-WT	forfaitaire subsidies bestemd voor de werkings- en uitrustingskosten van de gesubsidieerde vrije instellingen van het gewoon secundair onderwijs	SD 3
1FD130	FC0-1FDE2AF-WT	middelen toegekend aan het gemeenschapsonderwijs (scholengroepen) voor de werkings- en uitrustingskosten van het buitengewoon secundair onderwijs	SD 3
1FD131	FC0-1FDE2AF-WT	forfaitaire subsidies bestemd voor de werkings- en uitrustingskosten van de gesubsidieerde officiële instellingen van het buitengewoon secundair onderwijs	SD 3
1FD132	FC0-1FDE2AF-WT	forfaitaire subsidies bestemd voor de werkings- en uitrustingskosten van de gesubsidieerde vrije instellingen voor buitengewoon secundair onderwijs	SD 3
1FD133	FC0-1FDE2AH-	middelen toegekend aan het gemeenschapsonderwijs	SD 3

	WT	(scholengroepen) voor de werkings- en uitrustingskosten van de internaten	
1FD134	FC0-1FDE2AH-WT	forfaitaire subsidies bestemd voor de werkings- en uitrustingskosten van de gesubsidieerde officiële internaten	SD 3
1FD135	FC0-1FDE2AH-WT	forfaitaire subsidies bestemd voor de werkings- en uitrustingskosten van de gesubsidieerde vrije internaten	SD 3
1FD136	FC0-1FDE2AH-WT	forfaitaire werkingssubsidie internaat k.w. ibis	SD 3
1FD137	FC0-1FDE2AH-WT	bijkomende subsidies gesubsidieerde internaten	SD 3
1FD138	FC0-1FDE4AG-WT	toegewezen ontvangsten aangewend voor salarissen gemeenschapsonderwijs (fonds)	SD 2
1FE001	FB0-1FEE2AB-WT	antwerp management school	SD 3 OD 3.5.
1FE002	FB0-1FEE2AB-WT	vlerick business school	SD 3 OD 3.5.
1FE003	FB0-1FEE2AB-WT	hogere instituten schone kunsten en andere instellingen voor schone kunsten	SD 3 OD 3.5.
1FE200	FD0-1FEE2AC-WT	specifieke werkingskosten andere dan deze bedoeld in de overige basisallocaties in verband met de onderwijsorganisaties en studietoelagen	SD 3 OD 3.5.
1FE201	FD0-1FEE2AC-LO	loonaandeel projecten onderwijs	SD 3
1FE202	FD0-1FEE2AC-WT	enveloppe personeel en werking regeringscommissariaat hoger onderwijs	SD 3 OD 3.5.
1FE203	FD0-1FEE2AA-WT	werkingsuitkeringen hoger onderwijs	SD 3 OD 3.5.
1FE204	FD0-1FEE2AA-WT	werkingsmiddelen vlaamse autonome hogere zeevaartschool	SD 3 OD 3.5.
1FE205	FD0-1FEE2AA-WT	terbeschikkinggestelden voorafgaand aan het pensioen	SD 3 OD 3.5.
1FE206	FD0-1FEE2AA-WT	centrale personeelsuitgaven voor de hogescholen	SD 3 OD 3.5.
1FE207	FD0-1FEE4AA-WT	toegewezen ontvangsten aangewend voor enveloppe hogescholenonderwijs (fonds)	SD 3 OD 3.5.
1FE208	FD0-1FEE2AA-	praktijkgericht wetenschappelijk	SD 2 OD 2.4.

	WT	onderzoek (pwo)	
1FE209	FD0-1FEE2AA-WT	versterking van de onderzoeksbetrokkenheid van de academische opleidingen aan de hogescholen	SD 3 OD 3.5.
1FE211	FD0-1FEE2AA-WT	aanvullende werkingsmiddelen hoger onderwijs in Brussel	SD 3 OD 3.6.
1FE212	FD0-1FEE2AA-WT	bijdrage wettelijke en conventionele werkgeversbijdragen universiteiten	SD 3 OD 3.5.
1FE216	FD0-1FEE2AA-WT	toelage studentenvoorzieningen voor het hoger onderwijs	SD 1 OD 1.13.
1FE217	FD0-1FEE2AA-WT	universiteit antwerpen ten bate van het instituut voor ontwikkelingsbeleid en -beheer (iob)	SD 3 OD 3.5.
1FE218	FD0-1FEE2AA-WT	universiteit antwerpen ten behoeve van het instituut voor joodse studies (ijos)	SD 3 OD 3.5.
1FE219	FD0-1FEE2AA-WT	vrije universiteit brussel ten behoeve van het instituut voor europese studiën (ies)	SD 3 OD 3.5.
1FE220	FD0-1FEE2AB-WT	instituut voor tropische geneeskunde "prins leopold" in antwerpen	SD 3 OD 3.5.
1FE221	FD0-1FEE2AB-WT	subsidie aan de evangelische theologische faculteit en de faculteit protestantse godsgelerdheid	SD 3 OD 3.5.
1FE222	FD0-1FEE2AB-WT	open hoger onderwijs	SD 3 OD 3.5.
1FE223	FD0-1FEE2AB-WT	toelage associaties	SD 3 OD 3.5.
1FE224	FD0-1FEE2AB-WT	uz gent - loonlasten voortvloeiend uit akkoorden met de vlaamse regering inzake sectorale programmatie	SD 2 OD 2.2.
1FE225	FD0-1FEE2AB-WT	uz gent - verhoging vakantiegeld	SD 2 OD 2.2.
1FE226	FD0-1FEE2AB-WT	uz gent - cao eindejaarstoelage	SD 2 OD 2.2 .
1FF101	FC0-1FFE2AA-WT	salarissen deeltijds kunstonderwijs van het gemeenschapsonderwijs	SD 2
1FF102	FC0-1FFE2AA-WT	salarissen deeltijds kunstonderwijs van het gesubsidieerd officieel onderwijs	SD 2
1FF107	FC0-1FFE2AB-WT	middelen toegekend aan het gemeenschapsonderwijs voor het deeltijds kunstonderwijs	SD 1 OD 1.5.
1FF108	FC0-1FFE2AB-	werkingssubsidies deeltijds	SD 1 OD 1.5.

	WT	kunstonderwijs van het gesubsidieerd officieel onderwijs	
1FF109	FC0-1FFE2AB-WT	werkingssubsidies deeltijds kunstonderwijs van het gesubsidieerd vrij onderwijs	SD 1 OD 1.5.
1FF115	FC0-1FFE2AA-WT	salarissen deeltijds kunstonderwijs van het gesubsidieerd vrij onderwijs	SD 2 OD 2.2.
1FF116	FC0-1FFE4AA-WT	inschrijvingsgelden aangewend voor salarissen van het deeltijds kunstonderwijs van het gemeenschapsonderwijs (fonds)	SD 2 OD 2.2.
1FF117	FC0-1FFE4AA-WT	inschrijvingsgelden aangewend voor salarissen van het gesubsidieerd officieel deeltijds kunstonderwijs (fonds)	SD 2 OD 2.2.
1FF118	FC0-1FFE4AA-WT	inschrijvingsgelden aangewend voor salarissen van het gesubsidieerd vrij deeltijds kunstonderwijs (fonds)	SD 2 OD 2.2.
1FF200	FD0-1FFE4AC-WT	toegewezen ontvangsten aangewend voor salarissen centra voor basiseducatie (fonds)	SD 2 OD 2.2.
1FF201	FD0-1FFE2AC-WT	salarissen en toelagen voor het personeel van het volwassenenonderwijs van het gemeenschapsonderwijs	SD 2 OD 2.2.
1FF202	FD0-1FFE2AC-WT	salarissen en toelagen gesubsidieerde officiële instellingen voor centra voor volwassenenonderwijs	SD 2 OD 2.2.
1FF203	FD0-1FFE2AC-WT	salarissen en toelagen gesubsidieerde vrije instellingen voor centra voor volwassenenonderwijs	SD 2 OD 2.2.
1FF204	FD0-1FFE2AC-WT	salarissen en toelagen centra voor basiseducatie	SD 2 OD 2.2.
1FF205	FD0-1FFE2AD-WT	centra voor volwassenenonderwijs	SD 1 OD 1.4.
1FF206	FD0-1FFE2AD-WT	centra voor basiseducatie	SD 1 OD 1.4.
1FF207	FD0-1FFE2AE-WT	uitvoering van projecten door de centra voor volwassenenonderwijs	SD 1 OD 1.4.
1FF208	FD0-1FFE2AE-WT	consortia voor volwassenenonderwijs	SD 1 OD 1.4.
1FF209	FD0-1FFE2AE-WT	vlaams ondersteuningscentrum voor volwassenenonderwijs	SD 1 OD 1.4.
1FF212	FD0-1FFE2AE-WT	universitaire talentcentra in het kader van het vlaamse inburgeringsbeleid	SD 1 OD 1.4.

1FF213	FD0-1FFC2AE-WT	ondersteunende projecten gericht op de realisatie van de opdracht van de huizen van het nederlands	SD 1 OD 1.7.
1FF214	FD0-1FFC2AE-WT	vzw's "huizen van het nederlands"	SD 1 OD 1.7.
1FF216	FD0-1FFE2AY-IS	dab fonds inschrijvingsgelden centra voor volwassenenonderwijs	SD 1 OD 1.4
1FF217	FD0-1FFE2AE-WT	projectsubsidie aansluiting hoger onderwijs	SD 1 OD 1.4.
1FG000	FB0-1FGE2AE-WT	individueel vervoer	SD 1 OD 1.15.
1FG001	FB0-1FGE2AE-WT	busbegeleiding	SD 1 OD 1.15.
1FG002	FB0-1FGE2AE-WT	steunpunt leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs	SD 1 OD 1.15.
1FG004	FB0-1FGE2AK-WT	vzw vlaams secretariaat van het katholiek onderwijs voor de verbetering van de arbeidsomstandigheden van het mvd- en het onderhoudspersoneel	SD 3 OD 3.4.
1FG020	FB0-1FGE2AJ-IS	capaciteit	SD 4
1FG021	FB0-1FGE5AJ-IS	kapitaaloverdrachten aan agion en go! in het kader van infrastructuurcapaciteit	SD 4
1FG022	FB0-1FGE2AK-WT	regularisatie gesco's gesubsidieerd onderwijs	SD 2 OD 2.2.
1FG014	FB0-1FGE2AE-WT	pilootproject leerlingenvervoer	SD 1 OD 1.15.
1FG100	FC0-1FGE2AK-WT	specifieke werkingskosten andere dan deze bedoeld in de overige basisallocaties in verband met de onderwijsorganisaties	SD 3
1FG101	FC0-1FGE2AA-WT	salarissen pedagogische begeleiding gemeenschapsonderwijs	SD 5 OD 5.1.
1FG102	FC0-1FGE2AA-WT	salarissen pedagogische begeleiding gesubsidieerd officieel onderwijs	SD 5 OD 5.1.
1FG103	FC0-1FGE2AA-WT	salarissen pedagogische begeleiding gesubsidieerd vrij onderwijs	SD 5 OD 5.1.
1FG104	FC0-1FGE2AC-WT	salarissen centra voor leerlingenbegeleiding van het gemeenschapsonderwijs	SD 1 OD 1.10., 1.11. en 1.12.
1FG105	FC0-1FGE2AC-WT	salarissen centra voor leerlingenbegeleiding van het gesubsidieerd officieel onderwijs	SD 1 OD 1.10., 1.11. en 1.12.
1FG106	FC0-1FGE2AC-WT	salarissen centra voor leerlingenbegeleiding van het gesubsidieerd vrij onderwijs	SD 1 OD 1.10., 1.11. en 1.12.

1FG107	FC0-1FGE2AB-WT	pedagogische begeleidingsdienst gemeenschapsonderwijs	SD 5 OD 5.1.
1FG108	FC0-1FGE2AB-WT	pedagogische begeleidingsdienst gesubsidieerd officieel onderwijs	SD 5 OD 5.1.
1FG109	FC0-1FGE2AB-WT	pedagogische begeleidingsdienst	SD 5 OD 5.1.
1FG110	FC0-1FGE2AD-WT	middelen toegekend aan het gemeenschapsonderwijs (scholengroepen) voor de werkingstoelagen van de centra voor leerlingenbegeleiding	SD 1 OD 1.10., 1.11. en 1.12.
1FG111	FC0-1FGE2AD-WT	forfaitaire werkingstoelagen gesubsidieerde officiële centra voor leerlingenbegeleiding	SD 1 OD 1.10., 1.11. en 1.12.
1FG112	FC0-1FGE2AD-WT	forfaitaire werkingstoelagen gesubsidieerde vrije centra voor leerlingenbegeleiding	SD 1 OD 1.10., 1.11. en 1.12.
1FG113	FC0-1FGE2AA-WT	salarissen en forfaitaire vergoedingen inspectie/begeleiding levensbeschouwelijke vakken	SD 5
1FG114	FC0-1FGE2AB-WT	inspectie/begeleiding levensbeschouwelijke vakken	SD 5
1FG115	FC0-1FGE2AE-WT	gemeenschapsonderwijs - transitiefonds	SD 3 OD 3.4.
1FG116	FC0-1FGE2AE-WT	gemeenschapsbijdrage in het kostgeld van leerplichtige leerlingen van wie de ouders geen vaste verblijfplaats hebben - gemeenschapsonderwijs (scholengroepen)	SD 1 OD 1.13.
1FG117	FC0-1FGE2AE-WT	gemeenschapsbijdrage in het kostgeld van leerplichtige leerlingen van wie de ouders geen vaste verblijfplaats hebben	SD 1 OD 1.13.
1FG118	FC0-1FGE2AE-WT	onderwijs aan zieke kinderen - instellingen met onderwijsbehoeften	SD 1 OD 1.12.
1FG119	FC0-1FGE2AE-WT	werkingskosten kunstinitiatie	SD 1 OD 1.5.
1FG120	FC0-1FGE2AE-WT	bijdrage in de exploitatie van het centrum maritieme opleidingen	SD 1 OD 1.9.
1FG121	FC0-1FGE2AE-WT	onthaalonderwijs anderstalige nieuwkomers (basisonderwijs)	SD 6 OD 6.1.
1FG122	FC0-1FGE2AE-WT	integratie van personen met een handicap in het onderwijs	SD 1 OD 1.12.
1FG123	FC0-1FGE2AE-WT	ict-coördinatoren	SD 1 OD 1.14.

1FG124	FC0-1FGE2AE-WT	doventolken - bijkomende ondersteuning gebarentolken	SD 1 OD 1.12.
1FG125	FC0-1FGE2AE-WT	ondersteuning en lokaal overleg	SD 3 OD 3.1.
1FG126	FC0-1FGE2AE-WT	leerlingkoepelverenigingen - secundair onderwijs	Beleidskader (co-creëren)
1FG127	FC0-1FGE2AE-WT	gemeenschapsonderwijs (scholengroepen) - leerlingenvervoer	SD 1 OD 1.15.
1FG128	FC0-1FGE2AE-WT	bestaanszekerheidsvergoeding busbegeleiding	SD 2 OD 2.2.
1FG129	FC0-1FGE2AE-WT	verbetering van de arbeidsomstandigheden mvd- en onderhoudspersoneel GO! onderwijs van de vlaamse gemeenschap	SD 2 OD 2.2
1FG130	FC0-1FGE2AE-WT	fietsvergoeding en terugbetaling kosten openbaar vervoer	SD 2 OD 2.2.
1FG131	FC0-1FGE2AK-WT	financiële controle van het gemeenschapsonderwijs	SD 3
1FG132	FC0-1FGE2AK-WT	financiële controle van het gesubsidieerd onderwijs	SD 3
1FG134	FC0-1FGE2AK-WT	betaling facturen controle ziekteverzuim	SD 3
1FG135	FC0-1FGE2AK-WT	administratieve organen en beroepsinstanties	SD 3
1FG136	FC0-1FGE2AK-WT	opleiding startbaners anti-sociaal gedrag en verkeersveiligheid	SD 2 OD 2.3.
1FG137	FC0-1FGE2AK-WT	opleiding schoolsecretariaten	SD 2 OD 2.3.
1FG138	FC0-1FGE2AF-WT	nascholing op initiatief van de scholen: basisonderwijs	SD 2 OD 2.3.
1FG139	FC0-1FGE2AF-WT	nascholing op initiatief van de scholen: secundair onderwijs	SD 2 OD 2.3.
1FG140	FC0-1FGE2AF-WT	nascholing voor het deeltijds kunstonderwijs	SD 2 OD 2.3.
1FG141	FC0-1FGE2AF-WT	nascholing voor de centra voor leerlingenbegeleiding	SD 2 OD 2.3.
1FG142	FC0-1FGE2AF-WT	nascholing op initiatief van de pedagogische begeleidingsdiensten	SD 2 OD 2.3.
1FG144	FC0-1FGE2AX-IS	gemeenschapsonderwijs - vormingsfonds mvd - personeel	SD 2 OD 2.3.
1FG147	FC0-1FGE2AV-WT	gemeenschapsonderwijs - eigenaarsonderhoud (scholengroepen)	SD 4
1FG148	FC0-1FGE5AV-WT	gemeenschapsonderwijs - kleine infrastructuurwerken (scholengroepen)	SD 4

1FG150	FC0-1FGE5AV-IS	gemeenschapsonderwijs - grote infrastructuurwerken	SD 4
1FG153	FC0-1FGE2AW-IS	agion - rentelast en DBFM	SD 4
1FG154	FC0-1FGE5AW-IS	agion - gesubsidieerd onderwijs met uitzondering van het hoger onderwijs	SD 4
1FG155	FC0-1FGE2AV-IS	gemeenschapsonderwijs - investeringsprojecten	SD 4
1FG156	FC0-1FGE2AV-IS	gemeenschapsonderwijs - huursubsidies	SD 4
1FG157	FC0-1FGE2AW-IS	agion - investeringsprojecten	SD 4
1FG158	FC0-1FGE2AW-IS	agion - huursubsidies	SD 4
1FG200	FD0-1FGE2AE-WT	studentenkoepelverenigingen - hoger onderwijs	Beleidskader (co-creëren)
1FG201	FD0-1FGE2AG-WT	studiefinanciering voor het basis-, secundair en hoger onderwijs	SD 1 OD 1.13
1FG203	FD0-1FGE2AG-WT	gezinsbond voor zijn studiefonds, met waarborg van de door de gemeenschap aangegane leningen	SD 1 OD 1.13.
1FG204	FD0-1FGE2AG-WT	dienstverlening van de vlaamse infolijn ten behoeve van de afdeling "studietoelagen"	SD 1 OD 1.13
1FG206	FD0-1FGE2AF-WT	nascholing voor centra voor volwassenenonderwijs	SD 2 OD 2.3.
1FG207	FD0-1FGE2AF-WT	nascholing voor centra voor basiseducatie	SD 2 OD 2.3.
1FG208	FD0-1FGE2AI-WT	eigenaarsonderhoud ten bate van de hogere zeevaartschool	SD 4
1FG209	FD0-1FGE2AI-WT	onroerende investeringen universitair onderwijs	SD 4
1FG210	FD0-1FGE2AI-WT	onroerende investeringen i.t.g.	SD 4
1FG211	FD0-1FGE2AI-WT	uz gent - terbeschikkingstelling van gebouwen	SD 4
1FG213	FD0-1FGE2AI-WT	uz gent - investeringsfonds	SD 4
1FG247	FD0-1FGE2AF-WT	sectoraal vormingsfonds hoger onderwijs	SD 2 OD 2.3.
1FG248	FD0-1FGE2AI-WT	uz gent - wetenschappelijke en technische uitrusting en installatie van zware medische apparatuur	SD 4

1FG250	FD0-1FGE4AG-WT	recuperatiefonds studietoelagen (fonds)	SD 1 OD 1.13.
1FG253	FD0-1FGE2AI-WT	eigenaarsonderhoud vlaamse autonome hogescholen	SD 4
1FG254	FD0-1FGE5AI-WT	investeringen hoger onderwijs	SD 4
1FG255	FD0-1FGE2AH-LO	inspectie kwalificaties	SD 5
1FG256	FD0-1FGE2AH-WT	specifieke werkingskosten andere dan deze bedoeld in de overige basisallocaties in verband met de onderwijsorganisaties	SD 3
1FG258	FD0-1FGE4AH-WT	dienstverlening kwalificaties (fonds)	SD 3
1FG259	FD0-1FGE2AI-WT	investeringsprojecten	SD 4
1FG500	FH0-1FGE2AH-WT	specifieke werkingskosten andere dan deze bedoeld in de overige basisallocaties in verband met de onderwijsorganisaties	SD 3
1FG501	FH0-1FGE2AH-LO	inspectie binnen AKOV	SD 5
1FG502	FH0-1FGE2AH-WT	onderwijsinspectie	SD 5
1FG503	FH0-1FGE2AH-LO	onderwijsinspectie	SD 5
1FG504	FH0-1FGE4AH-WT	dienstverlening AKOV (fonds)	SD 3
1FG600	FI0-1FGE2AL-LO	onderwijsinspectie	SD 5
1FG601	FI0-1FGE2AL-WT	onderwijsinspectie	SD 5
1FH000	FB0-1FHE2AM-WT	specifieke werkingskosten andere dan deze bedoeld in de overige basisallocaties in verband met de onderwijsorganisaties	Beleidskader (co-creëren)
1FH003	FB0-1FHE2AM-WT	buitenlandse zendingen niet-ambtenaren en ontvangst van buitenlandse delegaties	SD 3 OD 3.7.
1FH004	FB0-1FHE2AM-WT	projectenbundel 'ondersteuning van het onderwijsveld'	SD 2 OD 2.3.
1FH005	FB0-1FHE2AA-WT	nascholing overheid	SD 2 OD 2.3.
1FH006	FB0-1FHE2AA-WT	bevordering van het beleidsvoerend vermogen	SD 2 OD 2.3.
1FH007	FB0-1FHE2AA-	nascholing internationale projecten	SD 2 OD 2.3.

	WT		
1FH010	FB0-1FHE2AB-WT	allerhande subsidies nieuwe onderwijsmedia	SD 5
1FH011	FB0-1FHE2AB-WT	beleidsvoorbereiding, beleidsondersteuning en beleidsevaluatie	SD 5
1FH012	FB0-1FHE2AB-WT	cofinanciering "steunpunt studie- en schoolloopbanen"	SD 5
1FH013	FB0-1FHE2AB-WT	onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek (obpwo)	SD 5
1FH014	FB0-1FHE2AB-WT	universitair steunpunt toetsontwikkeling en peilingen	SD 5 OD 5.2.
1FH015	FB0-1FHE2AC-WT	bilaterale samenwerking	SD 3 OD 3.7.
1FH016	FB0-1FHE2AC-WT	samenwerking tussen de 3 gemeenschappen	SD 3 OD 3.7.
1FH017	FB0-1FHE2AC-WT	multilaterale samenwerking	SD 3 OD 3.7.
1FH018	FB0-1FHE2AC-WT	europese en internationale samenwerking	SD 3 OD 3.7.
1FH019	FB0-1FHE2AC-WT	internationale projecten	SD 3 OD 3.7.
1FH020	FB0-1FHE2AC-WT	samenwerking met ontwikkelingslanden en landen in transitie	SD 3 OD 3.7.
1FH021	FB0-1FHE2AC-WT	vzw epos - samenwerking tussen de drie gemeenschappen	SD 3 OD 3.7.
1FH022	FB0-1FHE2AC-WT	voorbereiding en opvolging van de ministeriële bolognaconferenties	SD 3 OD 3.7.
1FH023	FB0-1FHE2AC-WT	versterken van de internationalisering van het vlaams hoger onderwijs	SD 3 OD 3.7.
1FH024	FB0-1FHE2AC-WT	vzw epos	SD 3 OD 3.7.
1FH025	FB0-1FHE2AX-IS	vzw epon	SD 3 OD 3.7.
1FH026	FB0-1FHE2AD-WT	voorbereiding van het geïntegreerd onderwijs- en vormingsbeleid	SD 1 OD 1.9.
1FH027	FB0-1FHE2AD-WT	voorbereiding van een geïntegreerd onderwijs- en vormingsbeleid	SD 1 OD 1.9.
1FH028	FB0-1FHE2AD-WT	onderwijs - werk	SD 1 OD 1.9.
1FH029	FB0-1FHE2AD-WT	regionale technologische centra	SD 1 OD 1.9.

1FH030	FB0-1FHE2AD-WT	vzw rtc-netwerk - netwerk jaaractieplan	SD 1 OD 1.9.
1FH031	FB0-1FHE2AD-WT	subsidie aan vzw het beroepenhuis	SD 1 OD 1.10., 1.11. en 1.12.
1FH035	FB0-1FHE2AE-WT	versterken brusselbeleid	SD 3 OD 3.6.
1FH037	FB0-1FHE2AJ-WT	gelijke kansenbeleid	SD 1 OD 1.11. en 1.12.
1FH038	FB0-1FHE2AJ-WT	steunpunt inclusief hoger onderwijs	SD 1 OD 1.3.
1FH039	FB0-1FHE2AJ-WT	vzw bednet voor project afstandsonderwijs aan zieke kinderen	SD 1 OD 1.12.
1FH040	FB0-1FHE2AJ-WT	vzw dieslektikus - werking van adibib Vlaanderen	SD 1 OD 1.12.
1FH041	FB0-1FHE2AJ-WT	vzw cavarria - impulsen voor een holebibeleid in het onderwijs	SD 6 OD 6.2.
1FH042	FB0-1FHE2AJ-WT	kostenbeheersing secundair onderwijs	SD 1 OD 1.13.
1FH044	FB0-1FHE2AK-WT	levenslang leren	SD 1 OD 1.4.
1FH045	FB0-1FHE2AK-WT	pilootprojecten DKO	SD 1 OD 1.5.
1FH046	FB0-1FHE2AK-WT	project studiekeuzebegeleiding	SD 1 OD 1.10., 1.11. en 1.12.
1FH049	FB0-1FHE2AM-WT	ondersteuning van allerhande samenwerkingsprojecten in het hoger onderwijs	SD 3 OD 3.5.
1FH050	FB0-1FHE2AM-WT	specifieke projecten in het kader van de lerarenopleiding	SD 2 OD 2.1.
1FH051	FB0-1FHE2AM-WT	financiering van expertisenetwerken en regionale platformen in het kader van het decreet betreffende de lerarenopleidingen in vlaanderen	SD 2 OD 2.1.
1FH053	FB0-1FHE2AM-WT	inzake onderwijs en vorming	SD 1 OD 1.10., 1.11. en 1.12.
1FH055	FB0-1FHE2AM-WT	nederlands-vlaamse accreditatieorganisatie (nvao)	SD 3 OD 3.5.
1FH056	FB0-1FHE2AM-WT	stimulering en ondersteuning van ict in het onderwijs	SD 1 OD 1.14.
1FH057	FB0-1FHE2AM-WT	veiligheidsproblematiek in het onderwijs	SD 2 en 3
1FH058	FB0-1FHE2AM-WT	koning boudewijnstichting voor burgerschapsvorming	SD 1 OD 1.6.
1FH059	FB0-1FHE2AM-WT	ondersteuning van de beleidsvoorbereiding secundair onderwijs	SD 1 OD 1.2.

1FH060	FB0-1FHE2AM-WT	samenwerking met andere beleidsdomeinen	SD 1 OD 1.11. en 1.12.
1FH061	FB0-1FHE2AM-WT	time-out projecten	SD 1 OD 1.11. en 1.12.
1FH062	FB0-1FHE2AV-IS	stichting vlaamse schoolsport - organisatie van schoolsport	SD 1 OD 1.6.
1FH063	FB0-1FHE2AM-WT	ouderkoepelverenigingen	Beleidskader (co-creëren)
1FH064	FB0-1FHE2AM-WT	specifieke uitgaven met betrekking tot het hoger onderwijs	SD 3 OD 3.5.
1FH065	FB0-1FHE2AM-WT	opstartfinanciering optie 'islamitische theologie en godsdienstwetenschappen' KUL	SD 3 OD 3.5.
1FH067	FB0-1FHE2AF-WT	salk	SD 1 OD 1.9
1FH072	FB0-1FHE2AL-WT	uitgaven met betrekking tot communicatie onderwijs	SD 3 OD 3.9.
1FH073	FB0-1FHE2AL-WT	evenementen georganiseerd voor het onderwijsveld	SD 3 OD 3.9.
1FH074	FB0-1FHE2AL-WT	meubilair en materiaal voor ondersteuning van evenementen	SD 3 OD 3.9.
1FH075	FB0-1FHE2AL-WT	canon cultuurcel	SD 1 OD 1.5.
1FH076	FB0-1FHE2AL-WT	culturele projecten in onderwijs	SD 1 OD 1.5.
1FH077	FB0-1FHE2AL-WT	dynamo3	SD 1 OD 1.5.
1FH078	FB0-1FHE2AL-WT	dynamo3	SD 1 OD 1.5.
1FH080	FB0-1FHE2AL-WT	tijdschrift klasse	SD 3 OD 3.9.
1FH082	FB0-1FHE4AM-WT	klasse (fonds)	SD 3 OD 3.9.
1FH083	FB0-1FHE2AE-WT	allerhande subsidies transversale werking	SD 1 OD 1.8.
1FH084	FB0-1FHE2AB-IS	VAF - gamefonds	SD 1 OD 1.14.
1FH085	FB0-1FHE2AU-IS	inburgering en integratie	SD 1 OD 1.7.
1FH086	FB0-1FHE4AM-WT	projecten leren en werken - Europese middelen (fonds)	SD 1 OD 1.8.
1FH088	FB0-1FHE4AM-WT	canon (fonds)	SD 1 OD 1.5.
1FH089	FB0-1FHE4AM-	informatie en communicatie (fonds)	SD 3 OD 3.9.

	WT		
1FH091	FB0-1FHE2AE-WT	onderwijscentrum brussel - taalvaardigheidsonderwijs/talenbeleid en brede schoolondersteuning	SD 3 OD 3.6
1FH092	FB0-1FHE2AM-WT	leerlingenvervoer in kader van asielcrisis	SD 1 OD 1.15.
1FH093	FB0-1FHE2AB-WT	steunpunt beleidsgericht onderwijsonderzoek	SD 5
1FH096	FB0-1FHE2AJ-WT	de rijdende kleuterschool	SD 1 OD 1.1.
1FH095	FB0-1FHE4AM-WT	projecten leren en werken - andere middelen (fonds)	SD 1 OD 1.8.
1FH097	FB0-1FHE2AA-WT	vorming busbegeleiders	SD 2 OD 2.3.
1FH101	FC0-1FHE2AD-WT	leren en werken	SD 1 OD 1.8.